

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ-TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA  
EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2019

Tereza Kovářová



VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA  
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014-2020  
prostřednictvím konkrétního projektu na území Třinecka

Use of the European Structural and Investment Funds in the Programming Period 2014-2020  
in the Case of a Sample Project on the Territory of Třinec

Student:

Tereza Kovářová

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing Michaela Staníčková, Ph. D.

Ostrava 2019

VŠB - Technická univerzita Ostrava  
Ekonomická fakulta  
Katedra evropské integrace

## Zadání bakalářské práce

Student: **Tereza Kovářová**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6210R004 Eurospráva

Téma: Využití Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014–2020 prostřednictvím konkrétního projektu na území Třinecka  
Use of the European Structural and Investment Funds in the Programming Period 2014–2020 in the Case of a Sample Project on the Territory of Třinec

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Charakteristika regionální politiky Evropské unie a České republiky v programovém období 2014–2020
  3. Východiska projektového řízení a dotačního managementu v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů 2014–2020
  4. Žádost o podporu prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí v monitorovacím systému MS2014+
  5. Závěr
- Seznam použité literatury  
Seznam zkratk  
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce  
Seznam příloh  
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DOLEŽAL, Jan a Jiří KRÁTKÝ. *Projektový management v praxi. Naučte se řídit projekty!* Praha: Grada, 2017. 176 s. ISBN 978-80-247-5693-6.
- EUROPEAN COMMISSION. *European Structural and Investment Funds 2014–2020: Official texts and commentaries.* Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015. 418 s. ISBN 978-92-79-39456-0.
- ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie.* Praha: C.H. Beck, 2017. 656 s. ISBN 978-80-7400-527-5.

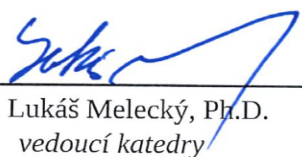
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.


Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Michaela Staníčková, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 10.05.2019



  
Ing. Lukáš Melecký, Ph.D.  
vedoucí katedry

  
prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal  
děkan fakulty

### **Prohlášení o samostatném vypracování bakalářské práce**

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně příloh vypracovala samostatně. Všechny použité informační zdroje jsem uvedla v seznamu literatury a patřičně citovala v bakalářské práci.

V Ostravě dne 10. května 2019

.....*Tereza Kovářová*.....

Tereza Kovářová

Na tomto místě bych chtěla poděkovat paní doc. Ing. Michaele Staníčkové, Ph.D. za její vedení, odborné rady, cenné připomínky a veškerý věnovaný čas při psaní mé bakalářské práce.

# Obsah

<b>1. Úvod .....</b>	<b>5</b>
<b>2. Charakteristika regionální politiky Evropské unie a České republiky v programovém období 2014-2020 .....</b>	<b>8</b>
2.1 Základní terminologie v problematice regionální politiky .....	8
2.2 Regionální politika Evropské unie .....	12
2.2.1 Důvody vzniku a etapy vývoje regionální politiky Evropské unie .....	13
2.2.2 Cíle regionální politiky Evropské unie .....	23
2.2.3 Nástroje regionální politiky Evropské unie .....	26
2.2.4 Principy regionální politiky Evropské unie .....	29
2.2.5 Nastavení regionální politiky Evropské unie v programovém období 2014-2020 .....	30
2.3. Regionální politika České republiky .....	32
2.3.1 Důvody vzniku a etapy regionální politiky České republiky .....	32
2.3.2 Cíle regionální politiky České republiky .....	43
2.3.3 Nástroje regionální politiky České republiky .....	44
2.3.4 Principy regionální politiky České republiky .....	46
2.3.5 Nastavení regionální politiky České republiky v programovém období 2014-2020 .....	46
<b>3. Východiska projektového řízení a dotačního managementu v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů 2014-2020 .....</b>	<b>50</b>
3.1 Základní terminologie v problematice projektového řízení a dotačního managementu ....	50
3.1.1 Definice a typologie projektů .....	52
3.1.2 Programový a projektový cyklus .....	55
3.1.3 Kombinovaný projektový cyklus a životní cyklus dotace .....	59
3.2 Institucionální zázemí v oblasti projektového řízení a dotačního managementu .....	63



3.2.1 Institut projektového řízení .....	64
3.2.2 Světové společenství pro projektové řízení.....	65
3.2.3 Institucionální zázemí Evropské unie v oblasti projektového řízení a dotačního managementu .....	66
<b>4. Žádost o podporu prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí v monitorovacím systému MS 2014+ .....</b>	<b>69</b>
4.1. Vymezení péče o přírodu a krajinu .....	69
4.1.1. Základní terminologie v problematice péče o přírodu a krajinu .....	70
4.1.2. Institucionální zázemí v oblasti péče o přírodu a krajinu v České republice .....	72
4.2. Formulace projektového záměru pro zpracování žádosti o podporu v oblasti péče o přírodu a krajinu na území Třinecka .....	74
4.2.1. Projektový souhrn .....	77
4.2.2. Analýza dotačních příležitostí .....	78
4.2.3. Charakteristika dotačního titulu a specifikace výzvy .....	81
4.3. Elektronická žádost o podporu projektu z Operačního programu Životní prostředí v monitorovacím systému MS 2014+ - modul IS KP+ .....	83
<b>5. Závěr.....</b>	<b>99</b>
<b>Seznam použité literatury.....</b>	<b>101</b>
<b>Seznam zkratek .....</b>	<b>108</b>
<b>Seznam tabulek a obrázků</b>	
<b>Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce</b>	
<b>Seznam příloh</b>	
<b>Přílohy</b>	

# 1. Úvod

Evropská unie představuje v současném období nejrozvinutější integrační celek, který je složený z 281 regionů ve 28 členských zemích, a ty se liší zejména z hlediska ekonomického a sociálního vývoje. Právě tyto rozdíly v členských zemích se Evropská unie snaží řešit za pomoci Regionální politiky EU, resp. Kohezní politiky EU či Politiky Hospodářské, Sociální a Územní soudržnosti. Základním principem, na kterém tato politika stojí, je solidarita, kdy vyspělejší země Evropské unie, které se rozvíjejí rychleji než méně rozvinuté země, podporují právě tyto méně rozvinuté země. Finanční pomoc členských zemí je v rámci Regionální politiky podporovaná pomocí Evropských strukturálních a investičních fondů v daném programovém období. Jednotlivá programová období mají odlišnou strukturu, kdy každá členská země si vytváří operační programy, které jsou zaměřené na určitá témata, jsou řízená konkrétním řídicím orgánem a musí je schválit Evropská komise. Pro každé programové období má Regionální politika Evropské unie stanovené cíle, v současném programovém období 2014-2020 jsou cíli Investice pro růst a konkurenceschopnost a Evropská územní spolupráce, jež jsou platné pro všechny členské země. Česká republika je členem Evropské unie od 1. května 2004 a prošla již třemi programovými obdobími – jednalo se konkrétně o programové období 2000-2006, resp. 2004-2006, následně o programové období 2007-2013 a aktuálně o programové období 2014-2020. Pro současné programové období 2014-2020 je pro Českou republiku na kapitolu Regionální politiky vymezen rozpočet ve výši 23,9 mld. EUR, přičemž tyto finanční prostředky je možné čerpat z Evropských strukturálních a investičních fondů, jimiž jsou Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský rybářský a námořní fond.

Regionální politika je díky čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů úzce spojena s projektovým řízením a dotačním managementem, jež se zabývají životním cyklem projektu, resp. dotace. Projekty, které jsou financované z Evropských strukturálních a investičních fondů, využívají pro své řízení metodu Project Cycle Management. Tato metoda představuje strukturovaný manažerský přístup k řízení projektů a je charakterizovaná jako soubor nástrojů pro projektové řízení, které je založené na postupu logického rámce, jehož hlavním cílem je podporování správných postupů řízení a efektivní rozhodování v rámci celého projektového cyklu, tj. od fáze programování, přes fáze identifikace, formulace, implementace až po fázi hodnocení.

Cílem bakalářské práce je, na základě teoretického vymezení regionální politiky, projektového řízení a dotačního managementu v kontextu Evropské unie, vytvořit komplexní žádost o podporu projektu v elektronickém monitorovacím systému MS2014+. Podstatou samotné projektové žádosti je revitalizace zeleně u řeky Olše na území města Třinec, tj. podpora na území regionu soudržnosti NUTS 2 Moravskoslezsko s podporou Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014-2020. Relevantním dotačním titulem ke zpracování žádosti o podporu je Operační program Životní prostředí. Motivačním důvodem k zvolenému zaměření projektové žádosti je právě stav životního prostředí na území Třinecka, jež je velmi diskutovaným tématem, zejména špatný stav kvality a znečištění ovzduší a zhoršené rozptylové podmínky kvůli vysokým koncentracím polévatého prachu. V Moravskoslezském kraji je dlouhodobě nejhorší ovzduší v zemi a jedno z nejhorších v Evropě. Smog trápí kraj hlavně na podzim a v zimě. Ke znečištěnému ovzduší přispívá průmysl, doprava, topení v domácnostech i škodliviny ze sousedního Polska. Na území Třinecka je hlavním problémem negativního životního prostředí právě průmyslově orientovaná lokální ekonomika, jelikož se na území města Třinec nacházejí Třinecké Železárny – Moravia Steel, ale značný vliv na špatné ovzduší mají také místní lokální topeniště.

Bakalářská práce je rozdělena na tři tematické kapitoly, které jsou doplněné o úvod a závěr. První obsahová kapitola bakalářské práce je zaměřena na charakteristiku regionální politiky Evropské unie a České republiky v programovém období 2014-2020. Kapitola se člení na dvě podkapitoly, první je zaměřena na regionální politiku Evropské unie a druhá na regionální politiku České republiky. V obou podkapitolách je popsán vznik regionální politiky a její historie, dále cíle, principy a nástroje regionální politiky. Druhá obsahová kapitola bakalářské práce je zaměřena na východiska projektového řízení a dotačního managementu v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů v současném programovém období 2014-2020, přičemž primární pozornost je věnována charakteristice základních pojmů, jako je projekt, projektové řízení, projektový cyklus, programový cyklus a kombinovaný projektový cyklus. Kapitola je rozdělena na dvě podkapitoly, přičemž první z nich se zabývá základní terminologií projektového řízení a dotačního managementu, a druhá podkapitola se zabývá institucionálním zázemím v oblasti projektového managementu. Třetí obsahová kapitola bakalářské práce se zaměřuje na tvorbu žádosti o podporu projektu v oblasti zlepšení životního prostředí na území Třinecka prostřednictvím dotačního titulu Operační program Životní prostředí. Kapitola je členěna na dvě dílčí podkapitoly. První podkapitola se zabývá vymezením základní terminologie v problematice péče o krajinu a institucionální zázemí v této oblasti v České

republice. Druhá podkapitola formuluje základní projektové myšlenky v projektovém souhrnu, je provedena analýza dotačních příležitostí, na základě které, je zvolen a specifikován konkrétní dotační titul a příslušná výzva. Následně je vytvořena žádost o podporu, jež vychází z metody řízení projektového cyklu, a v návaznosti na něj byla zpracována v elektronické podobě v monitorovacím systému Evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014-2020 – MS 2014+ v modulu IS KP14+, neboli Informační systém koncového příjemce. Modul IS KP14+ je určen pro žadatele/příjemce pro správu elektronické žádosti o podporu po celou dobu životního cyklu projektu.

Bakalářská práce vychází jak z české odborné literatury, tak z cizojazyčných zdrojů, zejména pro oblasti regionální politiky a projektového managementu. Informace jsou čerpány především z oficiálních dokumentů uveřejněných na internetových stránkách příslušných ministerstev či dalších orgánů a institucí.

## **2. Charakteristika regionální politiky Evropské unie a České republiky v programovém období 2014-2020**

Globalizace je v současnosti jeden z nejvýznamnějších procesů, který nemá přesně danou definici. Obecněji je to dlouhodobý proces civilizačních proměn, při nichž klesá význam geografických vzdáleností a hranic mezi jednotlivými segmenty světové populace, a naopak se zvyšuje propojenost a závislost jednotlivých subjektů světové ekonomiky (Melecký, Poledníková, 2018). Od 90. let 20. století se ve světové ekonomice vedle globalizace prosazuje druhý jev, a to regionalismus (regionalizace). Stejně jako proces globalizace i regionalismus má různé typy definic. Někteří autoři považují regionalismus za překážku globalizace, a jiní vnímají regionalizaci a globalizaci za součást aktuálního trendu. Dále lze globalizaci chápat v širším pojetí jako jeden z typů regionalismu, jímž je míra spolupráce a úroveň liberalizačního procesu, představuje různé soukromé a veřejné formy společenského a ekonomického sdružování a spolupráci v rámci určité oblasti (Melecký, Poledníková, 2018). Důvodem regionalizace je hlavně nedostatečná liberalizace globálního mezinárodního obchodu, kterou se jednotlivé země snaží zmírnit začleňováním, do regionálních integračních seskupení.

Před vznikem *Evropského společenství* (European Community, EC/ES), existovaly rozdíly v dimenzích rozvoje a životních podmínek v jednotlivých zemích. Tyto rozdíly stále přetrvávají, a jsou výrazné nejen při srovnání mezi jednotlivými členskými státy, ale především mezi jednotlivými regiony v rámci *Evropské unie* (European Union, EU). Rozdíly byly ještě více prohloubeny procesem rozšiřování o státy jižní, posléze střední i východní Evropy, o balkánské státy, a dále též byly zesíleny dopady hospodářské krize v roce 2008. Pro postupné odstraňování regionálních rozdílů v rámci EU je provádění regionální politiky na úrovni EU považováno za smysluplné a nezbytné, ke vzbuzení souznění vývoje zemí EU, to znamená, aby se EU vyvíjela společně a spolupracovala s ostatními zeměmi.

### **2.1 Základní terminologie v problematice regionální politiky**

Regionální politika EU, později označována také jako *Politika Hospodářské a Sociální Soudržnosti* (Economic and Social Cohesion Policy, ECSP/HSS) nebo kohézní politika, je strategickou investiční politikou zaměřenou na všechny regiony a města EU, s cílem podpořit jejich hospodářský růst a zvýšit kvalitu života v zemích EU (Evropská komise, 2014). Jejím cílem je umožnit všem regionům, aby z EU získávaly plný užitek z možností, které nabízí

*Jednotný vnitřní trh* (European Single Market, ESM), a v neposlední řadě přispívat ke stabilitě prostředí *Hospodářské a měnové unie* (European Monetary Union, EMU).

Regionální politika je hodně o solidaritě, protože podporu soustřeďuje do těch regionů, které jsou nejméně rozvinuté (Evropská komise, 2014). Regionální politika je rovněž hmatatelná. Výsledky regionální politiky vidí i evropští občané, kteří sami prosperují z podpory, ve formě pomoci si nalézt práci a přizpůsobit se měnícím se podmínkám na trhu práce, především prostřednictvím rekvalifikačního vzdělávání. Regionální politika pomáhá zlepšovat životy všech, kteří žijí v regionech, kde jsou jejich veřejné prostředky na místní úrovni posíleny dalšími, doplňujícími prostředky, pro zajištění nové infrastruktury a pro pomoc firmám a společnostem k zesílení jejich konkurenceschopnosti (Businessinfo, 2018).

### **2.1.1 Vymezení pojmu region**

Region lze definovat z mnoha různých pohledů. Dlouhá léta se spousty autorů snaží najít obecnou definici pojmu region. Z hlediska teorie regionalismu je region chápán jako seskupení dvou nebo více států, které získává různé stupně integrace. Pojem region nebo také rajón je používán delší dobu.

Základní pojetí regionu v geografii je otázkou rozdělení zemského povrchu na určité části, jako jednoho z cílů geografického výzkumu. Díky rozvoji této vědy, se dostal do popředí problém podstaty regionu. Novověká geografie v začátcích svého vývoje, v 18. a 19. století, použila pojem regionu, jako myšlenku „přirozeného“ rozdělení, uchované v samotných vlastnostech povrchu země. Rozdělení tohoto druhu stojí proti rozdělení „umělému“, tj. zařízenému člověkem – politickým hranicím (Grospič, 2008).

Podle Oxfordského slovníku naučného, lze regiony charakterizovat jako oblast, pruh země, prostoru, místa, která má celkem jasně stanovené hranice, nebo dané vlastnosti. Jinak jako určitou část státu. Politicko-geografický koncept zkoumá region jako (Melecký, Poledníková, 2018):

- geografický celek nebo celek, který vznikl umělým vyčleněním části svého teritoria z národní ekonomiky;
- geografický celek na národní úrovni (mezinárodní) nebo nadnárodní úrovni.

Tímto politicko-geografickým rozdělením, lze předložit další typologii regionů (Melecký, Poledníková, 2018):

- subnárodní území – část jednoho státu, např. (Porúří, Moravskoslezsko nebo středozápad USA);
- nadnárodní území – seskupení států, které se dá uvést na příkladech jako je např. Skandinávie, Latinská Amerika, Pobaltí;
- transnárodní území – část území dvou nebo více států. Typickým příkladem jsou euroregiony v České republice, např. Těšínské Slezsko, Praděd.

Dále jsou ještě rozlišovány dva směry společných znaků regionů, které rozlišují regionální ohrazení (Melecký, Poledníková, 2018)

- kritérium homogenity – územní celky se spojují do homogenních regionů, které jsou podle určitých indikátorů velmi obdobné;
- kritérium funkčnosti – územní celky se spojují do funkčních regionů, které jsou kvůli jistým indikátorům velmi totožné.

Sjednocením územních jednotek do regionů zjednodušuje souhrnný pohled na dané území, bez toho, aby došlo ke ztrátě podstatných informací.

### **2.1.2 Klasifikace regionů v rámci Evropské unie**

Území EU je členěno na základě *Klasifikace územních statistických jednotek* (La Nomenclature of Territorial Units for Statistics, NUTS), která byla zavedena komisí Evropských společenství, již v 70. letech 20. století. V primární legislativě unie se klasifikace objevila poprvé v roce 1988, ale až roku 2003 vstoupilo v platnost *nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o vytvoření společné klasifikace územních statistických jednotek*. *Klasifikace NUTS* je základní územní jednotkou pro realizaci regionální politiky EU, ale pro zhodnocení jejího účinku slouží region soudržnosti, vymezen jako NUTS 2. Toto administrativně – správní členění regionů, je určeno především pro sběr, sestavování a šíření harmonizovaných regionálních statistik EU, socio-ekonomické analýzy regionů v EU a pro potřeby přípravy, realizace, hodnocení regionální politiky, a na úkoly spojené s čerpáním prostředků z fondů EU (Eurostat, 2018). Data těchto územně správních jednotek jsou vedena pomocí statistického portálu Eurostat, který NUTS jednotky vytvořil, aby mohl využívat společné statistické normy v celé EU.

Pro klasifikaci územních statistických jednotek, jsou definované jednotlivé principy, které jsou uvedeny v následujícím členění (Melecký, Poledníková, 2018):

- regiony je potřeba stanovit na základě objektivních kritérií, aby byla zajištěna nestrannost při sestavování a používání regionálních statistik;
- srovnatelnost regionálních statistik vyžaduje, aby byly regiony srovnatelné z hlediska počtu obyvatel. Taktéž je potřeba respektovat politickou, správní a institucionální situaci;
- klasifikace NUTS rozděluje hospodářské území členských zemí na územní jednotky, přičemž každé územní jednotce přiděluje určitý kód a název;
- klasifikace NUTS je hierarchická. Pro evropskou regionální klasifikaci NUTS by měly být využívány minimálně tři hierarchické úrovně členění. Jednotlivé členské země rozděluje na územní jednotky NUTS 1, tyto jednotky se rozdělují na územní jednotky NUTS 2, a dále se jednotky dělí do úrovně NUTS 3;
- na stejné úrovni NUTS, nemohou být v jedné členské zemi pojmenovány stejným jménem dvě různé územní jednotky. Mají-li tyto dvě územní jednotky stejné jméno, doplní se ke jménům územních jednotek identifikátor státu;
- členské země informují Komisi o všech změnách jednotek NUTS. Změny se nepřijímají častěji než každé tři roky v případě běžných podmínek.

NUTS jsou řazeny do třech základních úrovní – NUTS 0 až NUTS 3. Do úrovně NUTS 3, jsou definovány další dvě územně menší úrovně, které jsou pojmenovány jako *místní administrativní jednotky* (Local Administrative Units, LAU). Dříve (do roku 1990), bylo známo označení pro LAU 1 - NUTS 4 a pro LAU 2 - NUTS 5. NUTS 1 představují územní jednotku velkých oblastí, např. zemí, makroregionů dané země. Obvykle ji tvoří několik jednotek NUTS 2. Většinou NUTS 1 tvoří menší členské státy, např. Dánsko, Irsko, Slovinsko, nebo právě zde zapadá i Česká republika. NUTS 2, je tedy jednotkou nižší než NUTS 1, a obvykle odpovídá střední úrovni daného státu, tohoto územně správního členění. Tvoří ji autonomní regiony ve Španělsku, dále například francouzské regiony a zámořské departmenty, polská vojvodství. NUTS 3, je jednotkou na nejnižší úrovni územně správního regionu státní správy, např. úroveň okresů nebo někde krajů, jako právě u nás v České republice. NUTS 3 tvoří oblast Nomoi v Řecku, dále kupříkladu Maakunnat ve Finsku. Další dvě úrovně představují lokální administrativní jednotky, LAU 1 a LAU 2. LAU 1 v mnoha státech EU není vymezena, ale v České republice zaujímá okresy. LAU 2 je nejmenší jednotkou, a spadají zde obce nebo skupiny obcí. V současné době je 99 787 územních jednotek LAU 2, platné za období 2017



(Eurostat, 2018). V následující tabulce 2.1 je ukázána základní klasifikace NUTS, která je dána minimálním a maximálním počtem obyvatel v EU.

**Tabulka 2.1** Členění administrativně správních jednotek v EU

Úroveň územní jednotky	Minimální počet obyvatel	Maximální počet obyvatel
<b>NUTS 1</b>	3 000 000	7 000 000
<b>NUTS 2</b>	800 000	3 000 000
<b>NUTS 3</b>	150 000	800 000

Zdroj: Eurostat (2018); vlastní zpracování, 2018

Dle aktuální klasifikace NUTS 2016, platné od 1. ledna 2018, se v EU nachází 104 regionů úrovně NUTS 1, 281 regionů NUTS 2 a 1 348 regionů NUTS 3 (Eurostat, 2018).

## 2.2 Regionální politika Evropské unie

Regionální politika je chápána jako reakce na existující meziregionální rozdíly, neboli disparity, které byly vytvořené postupným, historickým vývojem zemí. Obecně, ji lze charakterizovat jako „soubor cílů, opatření a nástrojů, vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů, v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů“ (Zahradník, 2017). Všechny členské státy EU krok za krokem přistupovaly k realizaci vlastní národní regionální politiky, pomocí které usilují o snižování regionálních rozdílů v životní úrovni mezi regiony a bojují s regionální nezaměstnaností. Členské státy EU podporují většinou socioekonomické struktury v zaostávajících regionech, nebo v územích s nevyhovující strukturou průmyslu. V Evropské unii je prováděná regionální politika na několika úrovních (Grospič, 2008):

- nadnárodní úroveň - regionální politika je prováděna nezávisle přímo EU;
- národní úroveň - silně diferencovaná regionální politika, je uskutečňovaná jednotlivými členskými státy;
- regionální úroveň - nachází se ve většině zemí a je dlouhodobě posilována.

Následující členění uvádí, důvody pro společnou regionální politiku EU, která je důležitá i z hlediska, že Evropská unie má své motto „jednotná v rozmanitosti (United in diversity)“, takže by měla spolupracovat jako celek, nikoli odděleně, každá země samotná (Grospič, 2008):

- rozpor mezi závažností regionálních problémů a schopnostmi států tyto problémy řešit;
- snaha o prohloubení hospodářské a měnové unie, zejména úplné zavedení společné měny „euro“, s sebou přinese regionálně diferencované rozmístění výhod;

- požadavek některých členských zemí, na kompenzaci regionálních dopadů ostatních „neregionálních“ politik EU, především společné zemědělské politiky, či společné vědecko-technické politiky EU;
- některé vlády příliš často regionálními problémy omlouvaly poskytování nejrozličnějších dotací do průmyslu (pomáhaly mu tím v boji se zahraniční konkurencí).

Postupně v průběhu let vývoje regionální politiky, se v Evropě vyvinuly dva přístupy k regionální politice, které ji definují jako vnější politiku, tak také jako vnitřní politiku:

- exogenní přístup – politika, která je orientována na vnější rozvojové podněty, představující zásahy ze strany státu, hlavně na podporu mobility výrobních faktorů, z vyspělých zemí do méně rozvinutých států;
- endogenní přístup – je politika, stavěná na mobilizaci vnitřních regionálních faktorů a tvoření podmínek pro regionální rozvoj, přímo na úrovni jednotlivých regionů, ze směru od zdola nahoru.

Na základě těchto důvodů došlo k postupnému vývoji regionální politiky EU, který je více vymezen v následující podkapitole s názvem důvody vzniku a etapy vývoje regionální politiky Evropské unie.

### **2.2.1 Důvody vzniku a etapy vývoje regionální politiky Evropské unie**

Regionální politika Evropské unie má své kořeny při formování Evropských společenství, ale také už i dříve, v období velké hospodářské krize v 30. letech 20. století. Týká se celé Evropy. Do současné podoby regionální politika pronikala významnými socioekonomickými, integračními událostmi a fakty, například vlády ve Francii a Itálii začaly postupně uplatňovat regionální politiku z důvodu socioekonomických rozdílů v jednotlivých regionech, aby zvýšily konkurenceschopnost národních i regionálních ekonomik (Evropská komise, 2019). Původní příčinou vzniku politiky hospodářské a sociální soudržnosti, jak je také regionální politika dnes pojmenovávána, bylo odškodnění slabších regionů za konkurenci, po vytvoření Společenství. Jednalo se hlavně o to, že v té době si každý členský stát sám ochraňoval své problémové regiony, ve kterých dominovaly především průmyslové podniky, z hlediska oboru, to znamená např. ve strojírenství, chemickém průmyslu apod. Vznikem *Evropského hospodářského společenství* (European Economic Community, EEC) v roce 1958, některé podniky zanikly. Bylo tedy naléhavé těmto regionům, které se v této problematice oblasti nacházely, pomoci.

Další příčina jak už pro vznik, tak i pro samotné uplatňování regionální politiky, souvisí s tím, že ty regiony, které jsou nejzaostalejší, se nacházejí v oblastech, nejméně vyspělých zemí EU, a tím pádem nemají prostředky k tomu, aby se z problému dostaly.

Evropská unie provádí i další politiky, například rozvojovou politiku, bezpečnostní nebo obchodní, ze kterých profitují více vyspělé regiony EU. Proto je regionální politika EU určitou formou náhrady regionálních důsledků ostatních politik.

Příčiny meziregionálních rozdílů, které vedou ke vzniku problémových regionů, jsou různé, a projevují se odlišně, avšak se dělí na tři hlavní typy těchto regionů (Grospič, 2008):

- regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji - zde se řadí odlehlé části jednotlivých států, kde nepříznivé přírodní podmínky umožnily v minulosti pouze extenzivní formy zemědělství, a tato orientace přetrvala do současnosti. Šanci na zvrát ve vývoji tohoto typu regionů, představuje většinou zvýšení životní úrovně v ostatních regionech, za předpokladu, že region je přitažlivý pro cestovní ruch, který může být mnohdy jediným stimulem pro celkové ekonomické oživení;
- regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů - nízké využití vlastních zdrojů, je způsobeno obvykle nedostatkem kapitálu. Příčinou je nízká životní úroveň, ve srovnání s rozvinutými regiony. Dlouhodobé zlepšení v těchto problémových regionech závisí hlavně na ekonomické situaci, v jiných částech na technologickém pokroku, tak aby se využití územních zdrojů stalo ekonomicky schůdné;
- regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími - jsou to regiony, které v minulosti patřily mezi nejvyspělejší, avšak změny ve struktuře poptávky způsobily stagnaci či úpadek tradičních průmyslových odvětví (těžba uhlí, energetika, hutnictví, textilní výroba, těžké strojírenství), profilujících ekonomickou strukturu předmětných regionů. Pro tyto regiony je specifické:
  - rostoucí míra nezaměstnanosti;
  - klesající ekonomická úroveň ve srovnání s ostatními regiony;
  - nízká míra ekonomické aktivity, hlavně v případě žen;
  - vysoká míra migrace a neadekvátní infrastruktura.

## ***Historie regionální politiky EU***

První zmínka regionální politiky EU vznikla nedlouho po spuštění poválečné integrace západní Evropy. Vznikem EHS, roku 1958 se vycházelo z předpokladu, že regionální problémy se vyřeší hospodářským růstem, čímž se současně zpřísní konkurence, díky integraci trhu, což poté způsobí problémy hlavně v regionech, s podstatnou koncentrací starých průmyslových odvětví, a proto bude potřeba poskytnutí zvláštní pomoci pro tyto regiony. Značné první pojetí regionální politiky EHS, byla více méně náhrada některých negativních dopadů, které způsobilo vytvoření Společenství (Grospič, 2008). Dále v roce 1958, byla založena *Evropská investiční banka* (European Investment Bank, EIB), která má za úkol poskytovat výhodné úvěry na investice do technologií. Roku 1960, *Evropský sociální fond* (European Social Fund, ESF) zavedl dotace. ESF byl už tenkrát zaměřený na neinvestiční podporu činností v okruhu zaměstnanosti, vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů. Rok 1962 přinesl založení *Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu* (European Agricultural and Guarantee Fund, EAGF), který je zaměřen na pomoc zemědělcům, a později, díky své podpůrné části i na rozvoj venkova.

Konkrétní rozsah nabyla kohézní politika až v 70. letech 20. století, kdy se ES začalo rozšiřovat o nové členské země, konkrétně v roce 1973, po vstupu Dánska, Velké Británie a Irska, vznikl v roce 1975 *Evropský fond pro regionální rozvoj* (European Regional Development Fund, ERDF). V roce 1981 se ES rozšířilo o Řecko a o pět let později o dva státy jižní Evropy, a sice o Španělsko a Portugalsko. Přijetí těchto zemí, dalo vzniknout tzv. integrovanému středomořskému programu a prvním dvěma významnějším nástrojům, které jsou současnou terminologií nazývány jako komunitární programy. Jednalo se o program STAR, zabývající se rozvojem moderních telekomunikací a program VALOREN, zaměřený na sféry hutnické výroby postižené krizí.

Jasnější definice hospodářské a sociální soudržnosti byla vymezena až v letech 1986 a 1988, nejdříve díky *Jednotnému evropskému aktu* (Single European Act, SEA), v jehož jednom z článků, konkrétně ve 23. článku, v pododdíle IV nazývaném *Ekonomická a sociální soudržnost* (Euroskop, 2018), je kladen důraz na zmenšování disparit mezi regiony a na snižování jejich zaostalosti. V roce 1993 vstoupila v platnost *Maastrichtská smlouva* (Maastricht Treaty, MT) a vznikla dnešní EU. V té době už byla regionální politika součástí evropského projektu. Bylo to i díky tomu, že po roce 1989, kdy došlo ve střední a východní Evropě k politickým změnám, bylo jasné, že se EU bude dále rozšiřovat, o nejen vyspělé země.

V této souvislosti je tedy jasné, proč v roce 1989 byl založen „předvstupní“ *program PHARE*, který se nejdříve zabýval jen Maďarskem a Polskem (Poland and Hungary Assistance for Restructuring their Economies). V roce 1993 vznikl *Fond soudržnosti* (Cohesion Fund, CF), zaměřený na významné projekty ze sféry dopravy nebo životního prostředí, v zemích, které mají *Hrubý domácí produkt* (Gross Domestic Product, GDP) nižší než 90 % průměru EU, a také vznikl *Finanční nástroj na podporu rybolovu* (Financial Instrument For Fisheries Guidance, FIFG).

Od poloviny 90. let 20. století zůstává základní smysl politiky soudržnosti stejný, a mění se pouze její parametry. Mezi ty patří počet cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Tabulka 2.2 nastiňuje hlavní mezníky ve vývoji regionální politiky (Evropská komise, 2014).

**Tabulka 2.2** Hlavní události ve vývoji regionální politiky

Období	Hlavní události ve vývoji regionální politiky
1957	První zmínka regionální politiky je zakotvena v Římské smlouvě;
1958	Založení Evropského sociálního fondu (ESF);
1975	Vznik Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF);
1986	Právní základ regionální politiky vytyčený v Jednotném evropském aktu;
1988	Strukturální fondy jsou zapojeny do komplexní „politiky soudržnosti“ v zájmu lepší adaptace na vstup Řecka (1981), Španělska a Portugalska (1986). Rozpočet činil 64 mld. ECU (European currency unit, předchůdce eura);
1993	Maastrichtská smlouva zakládá Fond soudržnosti (Cohesion fund, CF), Výbor regionů a zavádí princip subsidiarity (tzn., že rozhodování má být prováděno vždy na nejméně centralizované nebo nejlokálnější úrovni, na které je možné danou věc vyřešit);
1994-1999	Zvýšení objemu zdrojů pro regionální fondy o dvojnásobek, dosahuje jedné třetiny rozpočtu EU;
1995	Doplněn speciální cíl, který je určený pro řídce obydlené regiony Finska a Švédska. Celkový rozpočet činil 168 mld. ECU;
2000-2004	Finanční prostředky a know-how ve formě předvstupních nástrojů pro státy, které se připravují na vstup do EU;
2004	Vstup nových deseti zemí do EU (Počet obyvatel díky nim vzroste o 20 %, ale HDP pouze o 5 %). Rozpočet činil 213 mld. EUR pro 15 členů eurozóny a 22 mld. EUR pro nové členské země (2004-2006);
2007-2013	Rozpočet 347 mld. EUR (z toho je 25 % vyčleněno na výzkum a inovace a 30 % na environmentální infrastrukturu a opatření pro boj proti změně klimatu);
2014-2020	Aktuální programové období, zde činí rozpočet 351,8 mld. EUR a zaměřuje se hlavně na čtyři investiční priority: výzkum a inovace, digitální agenda, podpora malých a středních podniků a nízkouhlíkové hospodářství.

Zdroj: Evropská komise (2014); vlastní zpracování, 2018

## **Vývojové etapy regionální politiky EU**

Regionální politiku EU lze definovat pěti hlavními etapami vývoje regionální politiky ES/EU, které jsou velmi úzce spojeny s průběhem ekonomické integrace ES/EU (Zahradník, 2017).

### ***První etapa: 1958-1974***

Začátek první etapy se datuje rokem 1958, kdy vzniklo Evropské společenství (ES), a končí polovinou 70. let 20. století, nebo spíše obdobím založení Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), který je i v dnešní době nejpodstatnějším zdrojem financování a podporou regionální politiky.

Obecně v tomhle období první etapy, lze považovat samostatnou regionální politiku za neexistující. Kroky *Evropského hospodářského společenství* (European Economic Community, EEC/EHS) regionálně zaměřené, spočívaly hlavně v posílení národního zdrojového základu pro regionální politiku, který byl řešen nezávisle, na území každé členské země. Odpovídá tomu také skutečnost, že instituce Evropské komise – Generální ředitelství pro regionální politiku vzniklo až deset let po založení EHS, což ukazuje, jak okrajovou pozici regionální politika Společenství měla. Cílem regionální politiky Společenství byly strukturální problémy, sjednocené s řešením negativních problémů venkovských regionů, které zaostávaly za regiony vyspělejšími. Sociální problémy regionů byly řešeny naprosto autonomně, na rozdíl od současné politiky soudržnosti, protože ESF (Evropský sociální fond, ESF) vznikl od úplného začátku založení EHS, roku 1957, ale jeho obsahová stránka se lišila a nezaměřovala se na primární problémy regionů.

V roce 1958 vznikly tři nástroje za účelem působení na regionální problémy. *Evropská investiční banka* (European Investment Bank, EIB), která má za úkol poskytovat půjčky národním vládám, na využití projektů pro rozvoj infrastruktury v chabých regionech. Zbylé dva nástroje jsou strukturální fondy – *Evropský sociální fond* (European Social Fund, ESF), který pomáhá imigrantům a *Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond* (EAGGF) *pro rozvoj venkova*, což je podpůrná část fondu, slouží pro zemědělce. Podstatnou částí této etapy bylo rozšíření ES o Dánsko, Spojené království Velké Británie a Severního Irska a Irsko v roce 1973.

### ***Druhá etapa: 1975-1988***

Datování druhé etapy je od roku 1975 do roku 1988. Druhá etapa končí rokem 1988, a následně v roce 1989 začíná první programovací období regionální politiky ES, které trvá sedm let. Ještě předtím *Jednotný evropský akt* (Single European Act, SEA) vkládá do regionální politiky nové

věci, a dá se říci, že i vylepšení. Spustil poprvé individuální právní kvalifikaci s názvem „ekonomická a sociální koheze“, a tím zadal podklady pro opravdovou regionální politiku, vzniklou na zásadě solidarity. Jak bylo uvedeno již dříve, hlavním spouštěčem pro obrovský posun regionální politiky na úrovni Společenství, byly jak strukturální ekonomické proměny, tak rozšíření ES o tři nové členské země. Náležitosti nových členských států byly různé, například Velká Británie, jakmile vstoupila do regionální politiky, měla velmi velký zájem o účast ve Společenství při obnově svých objemných průmyslových území. V tomto období začíná vedle řešení příčin změn v ekonomických strukturách, také meziregionální přeshraniční spolupráce.

Roku 1985 *Evropská Komise* (European Commission, EC) vydala svou *Bílou knihu*, aby završila společný trh do roku 1992. Poté regionální politiku významně ovlivnili dva ekonomové pocházející z Itálie svými zprávami, a to *Tommaso Padoa-Schioppa* a *Paolo Cecchini*. *Cecchiniho zpráva* zaznamenala ekonomické ztráty, kvůli nedokončenému jednotnému vnitřnímu trhu, v rozmezí 4,25 % - 6,5 % HDP ES. *Zpráva Padoy-Schiopy* upozorňovala, na možná rizika, která by mohla zvyšovat nerovnováhu postupně během liberalizace a definovala podnět na daná opatření, pro zrychlení změn v regionech a zemích, které jsou slabé.

Roku 1987 byla vydána zpráva, která se jmenovala „Udělat z jednotného aktu (Single Act, SA) úspěch: nový cíl pro Evropu“. Tato zpráva obsahovala i návrh Evropské komise, na reformu finančního systému Společenství, který předložili Radě ES a Evropskému parlamentu. V návrhu byla zavedena pravidla pro vylepšení rozpočtových metod a disciplín. Návrh se nachází v balíčku opatření, nazývajícím se *Delorsův plán I.*, který se jmenuje podle tehdejšího předsedy Evropské komise Jacquese Delorse. Díky návrhu došlo k přijetí plánu o víceleté finanční perspektivě a rozpočtových prioritách ES. Plán Jacquese Delorse byl přijat v březnu roku 1988, a poté se mohl začít realizovat *Program 1992*. Jeho obsahem, kromě vypuštění Jednotného vnitřního trhu nebo reformy Společné zemědělské politiky, bylo podpoření Společenství v kohézní politice, věd+, technice životního prostředí nebo dopravě.

Politika soudržnosti vznikla roku 1988 a v této době bylo pro její provádění a dobrou praxi zavedeno několik principů, jak uvádí Zahradník (2017):

- soustředění se na omezený počet cílů, při současné prioritní orientaci na nejméně rozvinuté regiony;

- o víceletém plánování (v prvním období pětileté, ve druhém šestileté, počínaje rokem 2000 sedmileté), založeném na analýze, strategickém plánování a vyhodnocování;
- dodatečné ověření, že členské země respektují zásadu doplňkovosti (adicionality), tedy že nenahrazují národní výdaje výdaji ES;
- partnerství v navrhování a implementaci programů, při zahrnování relevantních aktérů na úrovni národní, místní a EU, včetně sociálních partnerů a nevládních organizací; tím by měl být stanoven zodpovědný subjekt na úrovni programů i projektů a vytvořeny podmínky pro transparentnost procesu.

### ***Třetí etapa: 1989-1999***

Třetí etapa se datuje do období deseti let, tedy 1989-1999, a je charakteristická prováděním reforem z 80. let, hlavně kvůli víceletého programového rámce. *Maastrichtská smlouva* (jinak Smlouva o Evropské unii), doplnila již existující strukturální fondy o *Finanční nástroj na podporu rybolovu* (Financial Instrument For Fisheries Guidance, FIFG).

Roku 1997 vstoupila v platnost *Amsterodamská smlouva*, a dalším důležitým bodem tohoto období bylo přijetí *Evropské strategie zaměstnanosti*, která představovala velmi významný návod pro využívání ESF. Ve stejném roce přijala Evropská komise akční plán *Agenda 2000*. Tento plán se zabývá vývojem EU po roce 2000, ve smyslu jeho rozšiřování. Program ukazoval reformu společných politik EU a nový finanční výhled EU po roce 1999.

### ***Čtvrtá etapa: 2000-2013***

Čtvrtá etapa je rozložena na delší období, a to od roku 2000 až do roku 2013. Zahrnuje dvě finanční programové období, a to léta 2000-2006, 2007-2013. Dále v tomhle období se EU rozšířila třikrát. V letech 2004 o 10 států, v roce 2007 o dva státy a v roce 2013 o jeden stát. Roku 2004 se EU rozrostla o: Českou republiku, Slovenskou republiku, Polskou republiku, Maďarsko, Slovinsko, Kypr, Maltu, Estonsko, Lotyšsko, Litvu. Roku 2007 o Bulharsko a Rumunsko a v roce 2013 jako poslední (zatím) přistoupilo do EU Chorvatsko.

#### ***Období 2000-2006***

V těchto letech prošla regionální politika velkými změnami. Již v minulé etapě zmíněná Agenda 2000, také zahrnovala reformu kohézní politiky, na podporu fondů pro stanovené cíle a zjednodušení procesů. Dále byla v období 2000-2006 posílena spolupráce mezi Evropskou komisí a členskými zeměmi (Zahradník, 2017, s. 65).



V tomto období byla rovněž vytvořena strategie konkurenceschopnosti EU, nazývaná Lisabonská strategie, která byla přijata roku 2000. Jejím hlavním cílem bylo přijetí opatření na podporu růstu a tvorby nových pracovních míst.

Tohle programovací období stanovilo Obecné nařízení, tj. *Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 z 21. června 1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech* (Zahradník, 2017). Navíc byla přijata nová nařízení pro všechny jednotlivé fondy, a to tedy o ERDF, ESF, EAGGF, FIFG a CF.

Dalším mezníkem pro regionální politiku bylo zavedení měny eura, v roce 1999 bezhotovostně a roku 2002 v hotovostní měně. V následujících letech docházelo k dalším přijetím nařízení. Nově přistoupené země v tomhle období zatím moc nevynikly.

### *Období 2007-2013*

Čtvrtá vývojová etapa kohézní politiky je datována do let 2007-2013. Zde se zdroje zaměřily na nejchudší členské země a regiony. Prioritou bylo podpořit růst, inovace a tvorbu nových pracovních míst. Kohézní politika v tomhle období, byla značně ovlivněna rozšířením EU z roku 2004 a 2007, a díky tomuto rozšíření žije přibližně jedna třetina populace EU v nejméně rozvinutých regionech. Začleněním 12 nových států do EU, byla potřeba reformy pro politiku soudržnosti, aby mohla lépe čelit novým výzvám v globální společnosti (Melecký, Poledníková, 2018, s. 112). Reforma měla za úkol hlavně uplatňování strategického přístupu k prioritám EU v širší decentralizaci a zjednodušení politiky. Reformní proces je složen z pěti nových nařízení, které se týkají obecných ustanovení, fondů a evropského seskupení pro územní spolupráci.

Období 2007-2013 snížilo prioritní cíle i nástroje, na konkrétní číslo tři. Nástroje v tomto programovém období jsou: ERDF, ESF, CF. Další fondy EAGGF a FIFG se spojily, a jsou pojmenovány souhrně jako, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund For Rural Development, EAFRD), a dalším fondem je Evropský fond pro rybářství (European Fisheries Fund, EFF). I během tohoto období se objevují iniciativy, jako v předchozích obdobích. Jsou to konkrétně iniciativy, vzniklé na návratných finančních nástrojích, místo dotací od Evropské komise (EK) a Evropské investiční banky (EIB). A jsou to: *Jaspers*, *Jeremie* a *Jessica*. A na podporu kandidátských a potencionálních zemí byl připraven *Nástroj pro předvstupní pomoc* (Instrument For Pre-Accession Assistance, IPA).

### *Pátá etapa: 2014-2020*

Současné programové období je datované od roku 2014 do roku 2020. Oproti minulým obdobím, je toto programové období silně zaměřeno na výkonnost, úspornost a efektivitu (Zahradník, 2017, s. 70). Regionální politika v období 2014-2020, je stále hodně zaměřována na nejméně rozvinuté regiony, ale míru solidarity nemá tak jasnou, jako v letech 2007-2013. Tato etapa má vztah mezi kohézí politikou a Strategií Evropa 2020 (Strategy Europe 2020), jež byla přijata Evropskou komisí roku 2010 a představuje strategický rámec směřování evropského integračního procesu s cílovým rokem 2020. Strategie Evropa 2020 je desetiletou strategií, která má za cíl dosáhnout hospodářského růstu a vyšší zaměstnanosti v rámci následujících hlavních priorit. Tato strategie byla přijata Evropskou komisí roku 2010 a hlavními třemi prioritami jsou (Evropská unie, 2019):

- udržitelný růst – na rozvoj ekonomiky, založené na znalostech a inovacích;
- inteligentní růst – na podporu konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky, která bude méně náročná na energetické zdroje;
- růst podporující začleňování – na podporu ekonomiky s vysokou zaměstnaností, která bude charakteristická pro sociální a územní soudržnost.

Priority Strategie Evropa 2020, vyjmenovány výše, mají specifikované následující cíle, které je zapotřebí splnit do konce roku 2020:

- zaměstnanost žen a mužů ve věku 20-64 let dosáhla 75 %;
- investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP EU;
- o 20 milionů snížit počet osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením;
- snížit emise skleníkových plynů o 20 %, zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na 20 % a zvýšit energetickou účinnost o 20 %;
- snížení míry předčasného ukončení školní docházky pod úroveň 10 %, a kromě toho, aby minimálně 40 procent studentů ukončilo vysokoškolské studium, ve věku 30-34 let.

V souvislosti se strategií Evropa 2020 bylo pro toto období stanoveno 11 tematických cílů, které podporují růst a jsou znázorněné v následující tabulce 2.3 (Evropská unie, 2019). Tematické cíle pro období 2014-2020, jsou zaměřené, na podporu vědy a výzkumu, ochranu životního prostředí, které je v současné době velmi diskutovaným tématem, a je snaha jej co nejvíce chránit, dalším tematickým cílem jsou informační technologie, ke zlepšení přístupu

těchto technologií, podpora zaměstnanosti, aby se zvyšovala a zároveň docházelo k snižování nezaměstnanosti, podpora udržitelné dopravy a posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy.

**Tabulka 2.3** Tematické cíle programového období 2014-2020 podle Strategie Evropa 2020

Tematický cíl	Charakteristika
1.	Posilování výzkumu, technologický rozvoj a inovace;
2.	Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím, zejména k jejich využití a zvýšení jejich kvality;
3.	Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, dále odvětví zemědělství, rybářství a akvakultury;
4.	Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích,
5.	Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik;
6.	Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání přírodních zdrojů;
7.	Podpora udržitelné dopravy a zlepšení síťové infrastruktury;
8.	Podpora zaměstnanosti a mobility pracovních sil;
9.	Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě;
10.	Investice do vzdělání, dovedností a celoživotního učení;
11.	Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy.

Zdroj: Melecký, Poledníková (2018, s. 135); vlastní zpracování, 2018

Z ERDF je podporováno všech 11 cílů, ale první až čtvrtá priorita patří mezi hlavní cíle. Osmý až jedenáctý cíl je podporován z ESF, ale podporuje i první čtyři cíle, které jsou označené jako hlavní cíle. Fond soudržnosti se zaměřuje na čtvrtý až sedmý cíl, ale také na jedenáctý.

V programovém období 2014-2020 členění regionální politika EU regiony NUTS 2 do tří kategorií: na méně rozvinuté regiony, na regiony přechodové a na více rozvinuté regiony, a právě tyto tři kategorie ukazuje následující tabulka 2.4.

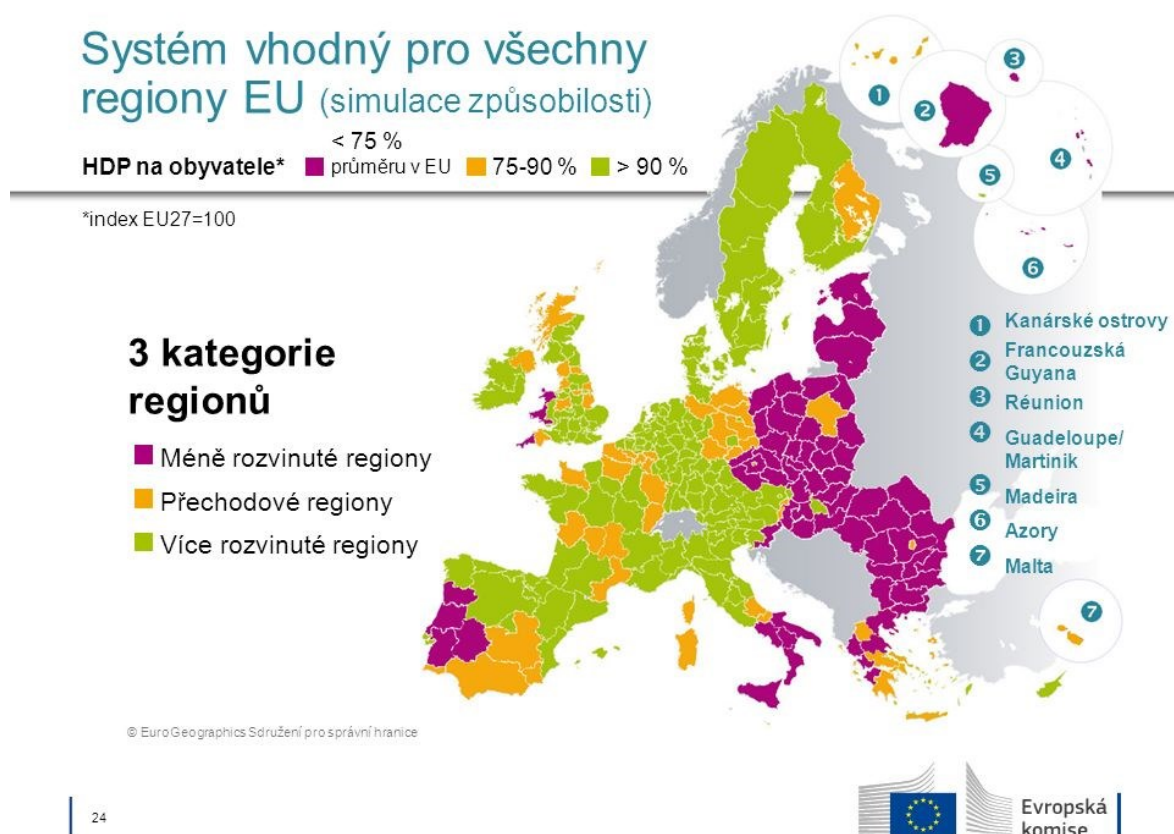
**Tabulka 2.4** Kategorie regionů v programovém období 2014-2020

Region	Popis
<b>Méně rozvinuté regiony</b>	HDP/obyv. nižší než 75 % průměru EU-28
<b>Přechodové regiony</b>	HDP/obyv. v rozmezí 75-90 % průměru EU-28
<b>Více rozvinuté regiony</b>	HDP/obyv. vyšší než 90 % průměru EU-28

Zdroj: Euroskop (2018); vlastní zpracování, 2018

Přesnější rozdělení regionů zobrazené na mapě Evropy, ukazuje následující obrázek 2.1. Obrázek znázorňuje regiony rozdělené na přechodové, méně rozvinuté regiony a více rozvinuté regiony. Jde vidět, že více rozvinuté regiony jsou na západě, jihozápadě a severu Evropy a méně rozvinuté regiony více na východě až jihovýchodě Evropy. Přechodové regiony jsou rozmístěny různě po Evropě, ale nejvíce u sebe je na jihu Španělska, poté větší části Německa, Francie a Spojeného království.

**Obrázek 2.1** Rozdělení regionů v EU v programovém období 2014-2020



Zdroj: Cebre (2018)

### 2.2.2 Cíle regionální politiky Evropské unie

Regionální politika EU je zaměřena na všechna města a regiony v Evropské unii. Cílem regionální politiky EU je podporovat růst nových pracovních míst, konkurenceschopnost firem, hospodářský růst, udržitelný rozvoj a zlepšení kvality života občanů (Evropská komise, 2019). Nastavení regionální politiky EU, se v jednotlivých programových obdobích, které jsou sedmileté, liší. Pro programové období Evropská komise stanovuje specifické cíle. Všeobecné cíle regionální politiky EU jsou následující (Grospič, 2008):

- snížení rozdílů v životní úrovni obyvatel jednotlivých regionů a zajištění relativně vyváženého ekonomického a sociálního vývoje tak, aby měl z něho prospěch, co největší počet obyvatel EU;
- předcházení výrazným novým regionálním problémům, které by mohly být způsobeny strukturálními změnami v evropském, případně světovém hospodářství.

V období 1989-1993 bylo stanoveno pět cílů pro víceletou finanční perspektivu, a v období 1994-1999 byly doplněny o šestý prioritní cíl do ES, který byl zaveden roku 1995, se vstupem tří zemí, Finska, Švédska, Rakouska, a to hlavně z důvodu výjimečně řídké osídlenosti Finska a Švédska. Zahradník (2017) definuje cíle takto:

- cíl 1: podpora rozvoje a strukturálních změn v regionech, jejichž rozvoj zaostává;
- cíl 2: změny v regionech vážně ovlivněných průmyslovým poklesem;
- cíl 3: boj s dlouhodobou nezaměstnaností;
- cíl 4: usnadnění pracovní integrace mladých lidí;
- cíl 5 (a): urychlení změn zemědělských struktur;
- cíl 5 (b): podpora rozvoje venkovských oblastí;
- cíl 6: rozvoj a strukturální změny regionů s mimořádně nízkou hustotou osídlení.

### ***Období 2000-2006***

Víceletý finanční rámec pro období 2000-2006 byl 213 mld. EUR pro 15 členských zemí EU (Belgie, Francie, Lucembursko, Německo, Itálie, Nizozemsko, Dánsko, Irsko, Spojené království, Řecko, Portugalsko, Španělsko, Finsko, Rakousko a Švédsko), které byly členy Evropské unie a 22 mld. EUR pro deset nových členských států, které přistoupily v roce 2004. Mezi těchto deset zemí patří: Česká republika, Slovensko, Polsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Kypr a Slovinsko.

Regionální politika EU v programovém období 2000-2006 byla zaměřena na tři cíle, tedy výše zmiňované cíle, kterých bylo šest, se sloučily, konkrétně cíle dva, pět a šest se spojily v jeden a třetí a čtvrtý cíl taktéž. Podle Zahradníka (2017) jsou pro programové období 2000-2006 tři následující cíle v hospodářském a sociálním vývoji:

- cíl 1: podpora rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává;
- cíl 2: následná podpora ekonomické a sociální přeměny oblastí, které se potýkají se strukturálními těžkostmi;
- cíl 3: podpora úpravy a modernizace politiky a systémů vzdělávání, výcviku a zaměstnanosti.

Dalších 11,5 mld. EUR v programovém období 2000-2006 bylo zajištěno v rámci regionální politiky na Komunitární iniciativy. Komunitární iniciativy jsou čtyři a Zahradník (2017) je definuje takto:

- iniciativa INTERREG (Interreg Europe, iniciativa přeshraniční spolupráce) – nadnárodní, přeshraniční a meziregionální program spolupráce, zaměřená na podporu harmonického vývoje a prostorového plánování v Evropě;
- iniciativa URBAN (Urban Europe) – zaměřena na podporu ekonomické a sociální konverze měst a městských oblastí, které byly postiženy krizí, s cílem podpory trvale udržitelného rozvoje měst;
- iniciativa LEADER (Links between Actions for the Development of the Rural Economy, Propojení akcí pro rozvoj ekonomiky venkova) – soustředila se na podporu místních iniciativ v rámci místních akčních skupin, zaměřených na rozvoj venkova;
- iniciativa EQUAL (Iniciativa společenství) – iniciativa podporující spolupráci na podporu boje se všemi formami diskriminace a nerovností na trhu práce, zejména proti diskriminaci žen.

Nejvýznamnějšími příjemci v tomto období bylo Španělsko (56,3 mld. EUR), Německo (29,8 mld. EUR), Itálie (29,6 mld. EUR) (Zahradník, 2017).

### ***Období 2007-2013***

V prosinci roku 2005 byl schválen víceletý finanční rámec a celková částka činila 347 mld. EUR. Regionální politika EU je v tomto období složena ze tří prioritních cílů, stejně jako v programovém období 2000-2006, a snažila se o zlepšení dopravního spojení do vzdálenějších regionů, podpoření malých a středních podniků v znevýhodněných oblastech, ochraňování životního prostředí a zlepšování úrovně vzdělávání (Euroskop, 2019):

- cíl 1: konvergence – posilování ekonomické a sociální konvergence, nejméně rozvinutých členských zemí a podpora k dosažení průměrné úrovně EU;
- cíl 2: regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost - posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů a zvýšení zaměstnanosti anticipováním hospodářské a sociální změny;
- cíl 3: evropská územní spolupráce – Podporuje přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci regionů v rámci NUTS 3, které jsou zároveň způsobilými regiony v rámci cíle 1. a 2.

Oproti programovému období 2000-2006, došlo k zjednodušení cílů v programovém období 2007-2013. Iniciativy URBAN a EQUAL z období 2000-2006 jsou v letech 2007-2013 zastoupeny v cílech konvergence a regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

## **Období 2014-2020**

Finanční rámec pro programové období 2014-2020 je 366,8 mld. EUR, došlo tedy k nepatrnému zvýšení oproti programovému období 2007-2013. V období 2014-2020 se snížily cíle ze tří na dva, také se zjednodušilo využívání investic EU. Prioritní cíle regionální politiky EU v období 2014-2020, jsou zaměřené hlavně na zvýšení růstu, tvorbu pracovních míst, na boj proti změně klimatu, energetickou závislost a omezení chudoby a sociálního vyloučení, které jsou součástí Strategie Evropa 2020 (Euroskop, 2019). Konkrétní dva cíle pro programové období 2014-2020 jsou následující:

- investice do růstu a zaměstnanosti – financovaný z ERDF, ESF a FS, zabírá 97,6 % z rozpočtu;
- evropská územní spolupráce – financovaný také z ERDF, stejně jako v období 2007-2013, a využívá 2,4 % z rozpočtu.

Rozdíl oproti programovému období 2007-2013 je v programovém období 2014-2020 v tom, že cíle se snížily ze tří cílů na dva. Cíl evropská územní spolupráce zůstal stejný, ale z období 2007-2013 cíle konvergence a regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost se spojily do jednoho cíle, pod názvem investice do růstu a zaměstnanosti.

### **2.2.3 Nástroje regionální politiky Evropské unie**

Nástroje regionální politiky EU lze obecně charakterizovat jako pomocnou sílu k určité aktivitě, v kontextu regionální politiky, k dosažení cílů daného území. Nástroje regionální politiky EU se dělí do dvou základních skupin, a to na nástroje makroekonomické a mikroekonomické.

Makroekonomické nástroje jsou omezeny národohospodářskými cíli, hlavně udržením inflace na žádoucí úrovni, vyrovnaností platební bilance nebo realizací cílů průmyslové či agrární politiky. Prvním makroekonomickým nástrojem je fiskální politika. Ta spočívá v regionální redistribuci státního rozpočtu. Regiony, které jsou příjmově na tom lépe, tak přispívají do státního rozpočtu o hodně více než regiony s nízkými příjmy. Tohle je posilováno ještě více, při progresivní konstrukci daní a odvodů. Nízkopříjmové regiony zase získávají více ze sociálních výdajů, do kterých jsou zařazeny podpory v nezaměstnanosti a různé rekvalifikační programy. Dalším makroekonomickým nástrojem je monetární politika. Jejím úkolem je ovlivňovat množství peněz v ekonomice. Pro regionální politiku je monetární politika výhodná tím, že může usnadňovat přístup k úvěrům ve vybraných regionech. Posledním makroekonomickým nástrojem je protekcionismus. Jedná se o státní ovlivňování dovozů, díky

dovozním limitům a cel. Mají značný regionální vliv. Opět ho ale lze využít pro regionální disparity. Například, uvalit dovozní limity a cla na zboží, které se vyrábí v chudších regionech. Druhou skupinou nástrojů regionální politiky jsou mikroekonomické nástroje. Jejich hlavním cílem je mít vliv na rozhodování ekonomických subjektů o jejich prostorové lokalizaci.

Nástroje ekonomických subjektů lze rozdělit do dvou skupin, a to podle jejich zaměření (Grospič, 2008):

- nástroje, které ovlivňují prostorový pohyb pracovních sil (řešení problému migrace a stabilizace obyvatelstva na daném území);
- nástroje, které působí na prostorový pohyb kapitálů (hlavně zvýšení přitažlivosti určitých regionů pro kapitál a zpřísnění podmínek dalšího fungování kapitálu v regionech jiných).

Dalšími nástroji jsou administrativní a institucionální. Mezi administrativní nástroje se řadí různé legislativní ulehčení kohézní politiky. Ta se ale používají v mimořádných případech. Institucionálními nástroji jsou různá školicí centra nebo regionální rozvojové agentury.

Nejvýznamnějšími nástroji regionální politiky jsou *Evropské strukturální a investiční fondy* (European Structural And Investment Funds, ESIF). Zaměřují se na snižování disparit v různých regionech a na snižování zaostalostí, nejvíce znevýhodněných regionů. ESIF fondy slouží k naplňování cílů politiky soudržnosti EU. Přehled všech fondů regionální politiky EU ukazuje následující tabulka 2.5.

**Tabulka 2.5** Fondy regionální politiky EU

Název fondu	Vznik	Charakteristika
<b>Evropský sociální fond</b>	1960	„Měkké“ projekty (zaměstnanost)
<b>Evropský fond pro regionální rozvoj</b>	1975	„Tvrdé“ projekty (podpora chudších regionů EU)
<b>Fond soudržnosti (Kohezní fond)</b>	1993	Podpora chudších států EU (nikoli regionů)
<b>Fond solidarity</b>	2002	Pomoc při velké přírodní katastrofě
<b>Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova</b>	2005	Rozvoj venkova, součást společné zemědělské politiky
<b>Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci</b>	2007	Pomoc propuštěným pracovníkům
<b>Evropský námořní a rybářský fond</b>	2014	Podpora rybářů, navazuje na Evropský rybářský fond

Zdroj: Euroskop (2018); vlastní zpracování, 2018



### *Evropský sociální fond (European Social Fund, ESF)*

Evropský sociální fond vznikl v roce 1960, a řadí se mezi hlavní nástroj sociální politiky a zaměstnanosti EU. Fond se zabývá rozvojovými projekty v oblastech zaměstnanosti a lidských zdrojů, což je například rekvalifikace, sociální integrace nebo vzdělávání. Celková alokace pro ESF v programovém období 2014-2020 je 83,1 mld. EUR.

Evropský sociální fond podporuje oblasti pro vyšší úroveň zaměstnanosti a kvalitu pracovních míst; lepší přístup na trh práce; geografickou a profesní mobilitu pracovníků; pro přizpůsobení pracovníků průmyslovým změnám ve výrobních systémech, potřebných pro udržitelný rozvoj; pro vyšší úroveň vzdělání a odbornou přípravu pro všechny; přechod mezi vzděláváním a zaměstnáváním mladých lidí; pro boj proti chudobě; pro sociální začlenění; a pro žádnou diskriminaci a rovnost příležitostí (European Commission, 2015).

### *Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional And Development Fund, ERDF)*

Je nejvýznamnějším fondem. Byl založen v roce 1975. Tento fond podporuje všech 11 tematických cílů regionální politiky v současném programovém období 2014-2020. Napomáhá snižovat nerovnováhy v zaostávajících regionech, v oblastech, ve kterých je slabší průmysl a posilovat hospodářskou, sociální a územní soudržnost. Alokace v současném období 2014-2020 činí 196,3 mld. EUR.

Nejvíce je z fondu financována infrastruktura a investice do výroby, které napomáhají k tvorbě nových pracovních míst. Podporovanými projekty, je například výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických přítěží, brownfields nebo také podporuje začínající podnikatele. Prioritními oblastmi, kde by měla jít podpora z ERDF, jsou inovace a výzkum, digitální agenda, podpora malých a středních podniků a nízkouhlíkové hospodářství.

### *Fond soudržnosti (Kohезní fond) (Cohesion Fund, CF)*

Fond soudržnosti, nazýván také jako kohézní fond, vznikl v roce 1993. Z tohoto fondu mohou čerpat pouze ty členské země, jejichž hrubý národní důchod na obyvatele nepřesahuje 90 % průměru EU. Celková alokace v současném programovém období činí 63,3 mld. EUR. Je zaměřen především na transevropské dopravní sítě a zlepšování životního prostředí, pomocí zásahů v oblastech dopravy a energetiky.

### *Fond solidarity (European Solidarity Fund, EUSF)*

Fond vznikl v roce 2002 a poskytuje rychlou finanční pomoc při velkých přírodních katastrofách, jako je například hurikán, povodně apod. O tuto pomoc smí požádat členská země

jen tehdy, pokud jsou škody vyšší, než 0,6 % HDP tohoto postiženého státu. Jedná se o jednu z forem solidarity mezi evropskými zeměmi.

*Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* (European Agricultural Fund For Rural Development, EAFRD)

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, byl založen v roce 2005. Celková alokace EAFRD v programovém období 2014-2020 je 99,5 mld. EUR. Zaměřuje se zejména na podporu kvalitního života na venkově, a tomu odpovídají i tři dlouhodobé cíle politiky rozvoje venkova EU. Prvním cílem je zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství, druhým cílem je zajišťování udržitelného hospodaření s přírodními zdroji či opatřeními v oblasti klimatu a posledním cílem je dosažení vyváženějšího územního rozvoje venkovských hospodářství a komunit, včetně vytváření a zachování pracovních míst (MMR ČR, 2015).

*Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci* (European Globalisation Adjustment Fund, EGF)

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci vznikl v roce 2007. Je zaměřený na financování projektů, které pomáhají pracovníkům, kteří byli propuštěni z příčiny globalizace. Jako příklad lze uvést, že pokud zbankrotuje velký podnik nebo se přestěhuje továrna mimo území EU. Pro podporu z tohoto fondu mohou žádat jen členské země.

*Evropský námořní a rybářský fond* (European Fisheries Fund, EFF)

Evropský námořní a rybářský fond vznikl jako poslední ze všech fondů, konkrétně v roce 2014. Celková alokace fondu v programovém období 2014-2020 je 6,4 mld. EUR. Fond podporuje financování rybářské a námořní politiky EU, dále se zaměřuje na podporu rybolovu a akvakultury, nebo např. podporu vyváženého a komplexního územního rozvoje rybolovných a akvakulturních oblastí.

#### **2.2.4 Principy regionální politiky Evropské unie**

Regionální politiku EU ovlivňují také principy, které se vyskytují ve všech vývojových etapách, a o které se regionální politika opírá. Tyto principy jsou postaveny na fungování celé regionální politiky EU, a jsou zakotveny v programové a právní úpravě celého procesu poskytování pomoci. Evropská komise definuje celkem pět principů regionální politiky EU, tj. princip programování a plánování; princip partnerství; princip koncentrace; princip doplňkovosti (adicionality); a princip hodnocení, monitorování a transparentnosti.

Mezi obecné principy jsou ještě řazeny princip solidarity a princip subsidiarity. Princip solidarity, byl vytvořen na základě společné podpory vyspělejších zemí ve prospěch ekonomického rozvoje a posílení životní úrovně méně vyspělých zemí (Český Rozhlas, 2008). Princip subsidiarity se snaží o to, aby veškerá rozhodnutí byla přijímána na úrovni co nejbližší občanům (Evropská komise, 2019). Následující tabulka 2.6 uvádí principy regionální politiky EU a jejich charakteristiku.

**Tabulka 2.6** Principy regionální politiky EU

<b>Principy</b>	<b>Charakteristika</b>
<b>Princip programování a plánování</b>	Tento princip znamená, že podpora, která jde ve prospěch zvýšení socioekonomické úrovně vyspělosti nejméně rozvinutých regionů, je prováděna na základě integrovaných programovaných dokumentů, zpracovaných na dané víceleté programové období.
<b>Princip partnerství</b>	Princip ukazuje, že zvolené programy nejsou tolik o názoru vlády příslušného členského státu, ale že společně s vládou, se na přípravě naplňování a hodnocení programů účastní i ekonomičtí a sociální partneři, místní a regionální subjekty, zástupci univerzit a nevládního neziskového sektoru apod.
<b>Princip koncentrace</b>	Tento princip se týká toho, že kohézní politika a její prostředky mají být soustředěny vůči nejpotřebnějším regionům či regionům vykazujícím nejzásadnější problémy, a současně na aktivity, které přinesou maximální užitek.
<b>Princip doplňkovosti</b>	Princip spočívá v uvědomění si toho, že zdroje EU jsou poskytovány v oblastech, kde přínos je primární pro daný členský stát, jeho region či odvětví. Proto se na financování projektů musí alespoň určitou mírou podílet nějaký finanční zdroj z příjmacího státu.
<b>Princip hodnocení, monitorování a transparentnosti</b>	Význam tohoto principu stoupá především v tomto posledním období. Cílem je přispět k tomu, aby využívání zdrojů EU bylo maximálně efektivní, a tato efektivnost byla průkazná. Způsobů hodnocení existuje celá řada a zahrnuje hodnocení monitorovacích orgánů před, v průběhu a po ukončení realizace projektů.

Zdroj: Zahradník (2017); vlastní zpracování, 2018

## **2.2.5 Nastavení regionální politiky Evropské unie v programovém období 2014-2020**

Základním dokumentem regionální politiky EU pro směřování Evropské unie do roku 2020 je Strategie Evropa 2020, a také je základním nástrojem regionální politiky EU v programovém období 2014-2020. Regionální politika Evropské unie představuje hlavní investiční nástroj EU, k dosažení cílů Strategie Evropa 2020, kterými jsou konkrétně nastartování růstu, tvorba nových pracovních míst, boj proti změně klimatu, řešení energetické závislosti a poslední v řadě omezení chudoby a sociálního vyloučení (Euroskop, 2018). Na regionální politiku Evropské unie v programovém období 2014-2020 připadá celková alokace 351,8 mld. EUR

z celkové částky 1 082 miliard EUR rozpočtu EU. Oproti programovému období 2007-2013 došlo k nárůstu ve výši 4,8 % (Zahradník, 2017). Tyto finanční prostředky financují dopravní a komunikační infrastrukturu, podporují přechod na ekologičtější ekonomiku, inovativnost a konkurenceschopnost malých a středních podniků, dále vznik nových či udržitelných pracovních míst, posilují a modernizují vzdělávací systémy a na závěr prohlubují sociální začlenění (Evropská komise, 2014). Oproti programovému období 2007-2013 jsou v současném programovém období 2014-2020 nově stanoveny předběžné podmínky, pro možnost regionu čerpat ze strukturálních fondů, mezi něž patří například přijetí tzv. strategie „inteligentní specializace“, pro rozpoznání specifických předností a potenciálu regionů, dále reformy příznivé pro podnikání, dopravní strategie, opatření ke zlepšení systému zadávání veřejných zakázek, dodržování zákonů v oblasti životního prostředí. Další změnou je finanční závislost na rychlosti a kvalitě čerpání, to znamená, že v období 2014-2020 je zavedena tzv. výkonnostní rezerva. Principem výkonnostní rezervy je, že šest procent alokovaných prostředků bude přerozděleno v roce 2019 jednotlivým členským zemím, které splní předem definované cíle, vytyčené Evropskou komisí a členskými zeměmi. Třetí změnou je vyšší měřitelnost přínosu podpořených operací, což znamená, výraznější orientaci na výsledky v rámci všech strukturálních a investičních fondů, má motivovat příjemce k provádění kvalitních projektů. Čtvrtou změnou je zavedení společné strategie pro větší koordinaci a omezení přesahů. Zde je cílem společného strategického rámce zajistit lepší koordinaci mezi jednotlivými fondy regionální politiky EU a lepší vazba na další nástroje EU, jako je například program Horizont 2020. Pátou změnou je zjednodušená, a mezi fondy sblížená pravidla pro způsobilost výdajů, to znamená společný soubor pravidel, jednodušší účetní pravidla a širší využití digitálních technologií. Šestou změnou je znovuzrození pravidla n+3, které reprezentuje časovou způsobilost výdajů. To znamená, že například finanční prostředky přidělené pro členskou zemi, pro rok 2014, musí být reálně vyčerpány, nejpozději do tří let, tedy do konce roku 2017. Toto pravidlo je klíčové pro povolenou dobu realizace projektu a jeho finanční vypořádání. Sedmou změnou je propojení regionální politiky EU s ekonomickým stavem členského státu. Stav ekonomiky dané členské země může být ovlivněn čerpáním fondů z EU, například kvůli nadměrného rozpočtového deficitu. Evropská komise může tedy požádat členské země, aby změnilly své programy, za účelem podpory zásadních strukturálních reforem.

V případě, že doporučení budou opakovaně a závažným způsobem porušována, může Komise v krajním případě pozastavit poskytování prostředků. Předposlední změnou je posílení městského rozměru této politiky, neboli vyčlenění minimální částky pro integrované projekty

ve městech. Poslední změnou v tomto období je vyšší míra uplatnění finančních nástrojů na úkor dotací, čímž se rozšíří možnost jejich použití pro malé a střední podniky (Euroskop, 2017).

## 2.3. Regionální politika České republiky

Regionální politika České republiky (Czech Republic, ČR) hrála podstatnou roli v období po druhé světové válce a po roce 1989, kdy se ekonomika transformovala z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní. V těchto dvou obdobích, byly velké rozdíly z pohledu regionální politiky ČR. Po válce regionální politika ztratila celkem smysl, protože bylo potřeba šetřit regionální disparity, a postupně byla vystřídána centrálně řízeným plánováním. Změny, které se odehrály po roce 1989, se projevily v cílech regionální politiky. Změny priorit regionální politiky, vznikly při rozdělení Československa roku 1993. Následující tabulka 2.7 znázorňuje administrativně správní členění NUTS a LAU v ČR.

**Tabulka 2. 7.** Klasifikace NUTS a LAU v ČR

Úroveň klasifikační jednotky	Území
<b>NUTS 0</b>	Stát: Česká republika
<b>NUTS 1</b>	Území: Česká republika
<b>NUTS 2</b>	Regiony soudržnosti = 8 : Praha, Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod, Severozápad, Severovýchod, Moravskoslezsko a Střední Morava
<b>NUTS 3</b>	Kraje = 14 (13+1): hl.m. Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, kraj Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Zlínský kraj, Moravskoslezský kraj
<b>LAU 1</b>	Okresy: 77
<b>LAU 2</b>	Obce: 6 249

Zdroj: Zahradník (2017, s. 73); vlastní zpracování, 2018

### 2.3.1 Důvody vzniku a etapy regionální politiky České republiky

Po roce 1989 byla v tehdejším Československu věnovaná minimální pozornost regionální politice, protože na prvním místě bylo řešení tehdy aktuálnějších problémů, například privatizace nebo transformace ekonomiky (Svobodová, 2013).

#### *Vývoj regionální politiky v ČR v poválečném období*

V letech 1945-1989 byla určována problematika regionálního rozvoje, hlavně v souladu tzv. pětiletých plánů. V kontextu těchto plánů bylo přísné stanovování jmenovitých seznamů investiční výstavby, finanční podpora bydlení a osídlování některých oblastí. Po válce se hlavně podporoval rozvoj Slovenska a českých krajů, které na tom byly ekonomicky hůře.

Ale od začátku 70. let 20. století se vypomáhalo také hlavnímu městu České republiky, Praze. V tomto období byla vypracovávána tzv. „středisková soustava osídlení“, kdy toto usnesení přineslo střediska osídlení obvodního významu a místního významu. Dále tzv. „nestředisková sídla“, se dělila na sídla trvalého významu a na ostatní sídla. Další léta přinesla práci na organizaci sídelní soustavy a opětovném prohloubení. Roku 1976, bylo přijato usnesení vládou, o návrhu urbanizace a dlouhodobého vývoje osídlení ČSR. Toto usnesení vytvořilo 13 regionálních sídelních aglomerací, které měly za svá centra krajská města. Územní plánovací dokumentace (ÚPD) těchto regionálních aglomerací a jejich jádrových měst, schvalovala vláda, přičemž existovaly ještě tři další skupiny měst. Jednalo se o: jádrová města aglomerací (Karviná, Frýdek-Místek, Teplice apod.), přidružená sídelní centra v aglomeracích (Kladno, Mělník, Český Brod apod.) a významná centra osídlení-mimo aglomerace (Kolín, Kutná Hora, Mladá Boleslav, Příbram apod.) (Melecký, Poledníková, 2018, s. 64).

### ***Vývoj regionální politiky ČR po roce 1989***

Regionální politika měla malou pozornost v první polovině 90. let 20. století, přesněji řečeno od roku 1989 přibližně do roku 1995, protože politické strany měly na starost jiné, aktuálnější problémy (privatizace, transformace apod.). Roku 1990 vznikl dokument s názvem *Zásady zákona ČNR o regionální politice*. Tento dokument charakterizoval regionální politiku jako soubor činností, který směřuje k utváření rovnovážného regionálního rozvoje. Tento soubor se sice orientoval na podporu rozvoje, avšak bez zásahů do pravomocí obcí nebo jiných orgánů (Melecký, Poledníková, 2018, s. 165). Nedostatek finančních prostředků ve státním rozpočtu bránil větší účinnosti v regionální politice. Tento nedostatek financí se v letech 1991-1992 prohloubil více, a tím vznikla potřeba podpořit problémové regiony. Rok 1992 přinesl začátek podpory malého a středního podnikání (MSP), díky například výhodnějším úvěrům.

Prvním významným posunem provádění regionální politiky v ČR bylo schválení *zásad regionální politiky vlády ČR* roku 1992, které v roce 1998 byly aktualizovány. Svým obsahem navazovaly na zákon o státní podpoře MSP. Politika měla za cíl hlavně povzbudit nabídkovou stranu ekonomiky, formou přímé podpory podnikání a výstavbou infrastruktury. V letech 1992-1997 se změnila pozornost hlavně k transformačním záležitostem, avšak převažoval negativní přístup vlády k samosprávným orgánům, k jako hlavním tvůrcům regionálního rozvoje státu. Od roku 1996 začínala být regionální politika aktivnější, z důvodu umožnění přístupu do EU. Taktéž začínají meziregionální rozdíly v regionech, například na Ostravsku a Ústecku. V tomtéž roce, tedy v 1996, vzniklo *Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky* (MMR ČR), které je

v současném období hlavním tvůrcem regionální politiky ČR. Roku 1997 Evropská komise vydala usnesení o tom, že ČR nemá žádnou politiku soudržnosti relevantní k té evropské. Proto bylo nutné ze strany MMR ČR zpracovat mechanismy koordinace na národní úrovni, a implementovat či harmonizovat ji na úroveň evropskou. O rok později, tedy v roce 1998 bylo vydáno usnesení vlády *zásady regionální politiky*, které ukazovalo na rozhodnutí o provádění dvou úrovní regionální politiky, a to na národní a regionální. Jedním z dalších počínů bylo schválení 14 krajů. Kraje byly později povýšeny na *vyšší územní samosprávné celky* (VÚSC), které vznikly *zákonem o vyšších územních samosprávných celcích č. 347/1997 Sb. a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1 /1993 Sb.*, kterým bylo zřízeno 14 vyšších územních správních celků. Vyšší územní samosprávné celky se vmístily do klasifikace NUTS jako úroveň NUTS 3.

### ***Regionální politika ČR v podmínkách regionální politiky EU***

Vstupem ČR do EU v roce 2004, bylo programové období v letech 2000-2006 ve své závěrečné fázi, a připravovalo se už na období 2007-2013. Cílem ČR bylo snížit regionální rozdíly a nerovnosti občanů. Díky vstupu ČR do EU, získaly méně rozvinutější regiony možnost čerpat pomoc z ESIF fondů. Na toto čerpání se ale ČR musela připravovat ještě před vstupem do Unie. Než vstoupila ČR do EU, měla možnost čerpat z nástrojů předvstupní pomoci, které měly pomoci kandidátským zemím se připravit co nejlépe na čerpání ze strukturálních fondů EU. ČR využívala tři nástroje: PHARE, SAPARD a ISPA.

Program *PHARE* (Poland and Hungary Aid for Restructuring of the Economies) se zaměřoval od roku 2000 hlavně na hospodářskou či sociální soudržnost a na další aspekty fungování EU. Založen byl v Polsku a Maďarsku roku 1989. Byl prováděn na třech úrovních – národní, mnohonárodní a programy přeshraniční spolupráce.

Program *ISPA* (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession) je od roku 2000, stejně jako program PHARE orientován na financování velkých projektů z životního prostředí a dopravy. Dále měl země připravit na čerpání z kohézního fondu.

Program *SAPARD* (Special Accesion Programme for Agriculture and Rural Development), vznikl roku 2000 a zaměřoval se speciálně na zemědělství a rozvoj venkova.

Tyto předvstupní nástroje, sloužily pro Českou republiku hlavně na vytvoření podmínek, pro co nejrychlejší a nejefektivnější čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie, které měly umožnit, rychle přizpůsobit českou ekonomiku na evropský trh či zvýšit konkurenceschopnost českých firem.

## ***Realizace regionální politiky EU v ČR v období 2004-2006***

Jeden z hlavních dokumentů v tomto období byl *Rámec podpory Společenství ČR* (RPS ČR). K němu byl nejdříve vypracován *Národní rozvojový plán ČR* (NRP ČR), ve kterém byla definována nutnost potřeby strukturálních fondů. Díky NRP ČR, byl poté vytvořen RPS ČR 2004-2006, na němž pracovali společně Evropská komise s Českou republikou. Hlavní cíl NRP ČR měl být splněn pomocí specifických cílů a prioritních os. Specifickými cíli byly (Melecký, Poledníková, 2018, s. 183-184):

- vytvoření podmínek pro růst ekonomiky;
- vyšší kvalifikační úroveň konkurenceschopnosti a pohybu pracovní síly, v současném vyrovnávání dopadu růstu ekonomiky pro nevyhovující skupiny obyvatel;
- přiblížit se standardům EU v oblasti životního prostředí;
- vyrovnat rozvoj regionů.

Celková alokace pro ČR v tomto období 2004-2006 byla 2,6 mld. EUR. V tomto období bylo celkem sedm operačních programů, z toho pět bylo pro celou Českou republiku a dva pro hlavní město Prahu. Seznam operačních programů ukazuje následující tabulka 2.8.

**Tabulka 2.8** Operační programy ČR v programovém období 2004-2006

<b>Operační program</b>	<b>Alokace</b>	<b>Fond</b>	<b>Řídící Orgán</b>
<b>OP Průmysl a podnikání</b>	260,8 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo průmyslu a obchodu
<b>OP Rozvoj lidských zdrojů</b>	318,82 mil. EUR	ESF	Ministerstvo práce a sociálních věcí
<b>OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství</b>	153,83 mil. EUR	EAGGF (orientační sekce), FIFG	Ministerstvo zemědělství
<b>OP Infrastruktura</b>	246,36 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo životního prostředí
<b>Společný regionální operační program</b>	454,33 mil. EUR	ERDF, ESF	Ministerstvo pro místní rozvoj
<b>Jednotný programový dokument pro cíl 2</b>	71,29 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj
<b>Jednotný programový dokument pro cíl 3</b>	117,6 mil. EUR	ESF	Ministerstvo pro místní rozvoj

Zdroj: Melecký, Poledníková (2018); vlastní zpracování, 2018



## **Realizace regionální politiky EU v ČR v období 2007-2013**

Období 2007-2013 měl jako základní programový dokument pro využívání fondů z EU *Národní strategický referenční rámec* (NSRR). ČR se snažila plnit dané strategické cíle pomocí fondů stanovené v NSRR (Melecký, Poledníková, 2018, s. 188):

- konkurenceschopná česká ekonomika;
- otevřená, flexibilní a soudržná společnost;
- atraktivní prostředí;
- vyvážený rozvoj území.

Programové dokumenty vycházejí ze *Strategických obecných zásad Společenství* (SOZS). Finanční alokace v období 2007-2013 činila 26,7 miliard EUR. Cíle regionální politiky ČR v období 2007-2013 s operačními programy ukazuje následující tabulka 2.9 a) a b).

**Tabulka 2.9 a)** Operační programy ČR v programovém období 2007-2013 pro cíl Konvergence

Operační program	Alokace	Fond	Řídící orgán
<b>Cíl: Konvergence</b>			
<b>OP Doprava</b>	5 774 mil. EUR	ERDF, FS	Ministerstvo dopravy
<b>OP Životní prostředí</b>	4 917 mil. EUR	ERDF, FS	Ministerstvo životního prostředí
<b>OP Podnikání a inovace</b>	3 041 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo průmyslu a obchodu
<b>OP Výzkum a vývoj pro inovace</b>	2 070 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo školství
<b>OP lidské zdroje a zaměstnanost</b>	1 837 mil. EUR	ESF	Ministerstvo práce a sociálních věcí
<b>OP vzdělávání pro konkurenceschopnost</b>	1 828 mil. EUR	ESF	Ministerstvo školství
<b>Integrovaný operační program</b>	1 582 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj
<b>OP Technická pomoc</b>	247 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj
<b>Regionální operační programy</b>	4 659 mil. EUR	ERDF	Regionální rady regionů soudržnosti
<b>ROP Střední Čechy</b>	559 mil. EUR		
<b>ROP Jihozápad</b>	619 mil. EUR		
<b>ROP Severozápad</b>	745 mil. EUR		
<b>ROP Jihovýchod</b>	704 mil. EUR		
<b>ROP Severovýchod</b>	656 mil. EUR		
<b>ROP Moravskoslezsko</b>	716 mil. EUR		
<b>ROP Střední Morava</b>	657 mil. EUR		

Zdroj: Melecký, Poledníková (2018); vlastní zpracování, 2018

Tato tabulka znázorňuje operační programy, které jsou vypsány v programovém období 2007-2013, pro cíl konvergence. Operačních programů bylo 9, z toho regionální operační programy byly rozděleny ještě každý zvlášť pro regiony soudržnosti v ČR, čili jich bylo sedm. Dále se operační programy zaměřovaly na dopravu, životní prostředí, podnikání, výzkum a vývoj, lidské zdroje, vzdělávání a technickou pomoc.

**Tabulka 2.9 b) Operační programy ČR v programovém období 2007-2013 pro cíle Konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce**

<b>Cíl: Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost</b>			
<b>OP Adaptabilita</b>	108 mil. EUR	ERDF	Hl. město Praha
<b>OP Konkurenceschopnost</b>	234 mil. EUR	ERDF	Hl. město Praha
<b>Cíl: Evropská územní spolupráce</b>			
<b>OP Přeshraniční spolupráce</b>	345,6 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj OP ČR-Polsko
<b>OP Nadnárodní spolupráce (Central Europe)</b>	38,4 mil. EUR	ERDF	Amt der Wiener Landesregierung v Rakousku
<b>OP Meziregionální spolupráce</b>	-	ERDF	Conseil Régional Nord – Pas de Calais ve Francii

Zdroj: Melecký, Poledníková (2018); vlastní zpracování, 2018

### ***Realizace regionální politiky EU v ČR v současném programovém období 2014-2020***

Celková alokace pro regionální politiku ČR v programovém období 2014-2020 činí 24 mld. EUR, přičemž cíle jsou sníženy ze tří na dva oproti programovému období 2007-2013, a to na:

- investice pro růst a zaměstnanost;
- evropská územní spolupráce.

Významným krokem dopředu je propojenost této politiky soudržnosti se Strategií Evropa 2020. Byla také vytvořena společná strategie v podobě *Společného strategického rámce*. Na základě tohoto ustanovení, si ČR byla nucená zřídit *Dohodu o partnerství*, z důvodu čerpání ESI fondů. V této dohodě jsou ukotveny priority regionálního rozvoje pro současné období 2014-2020. Dohoda obsahuje 11 tematických cílů, které by měly napomoci splnit stanovené priority do konce roku 2020. Evropský fond pro regionální rozvoj zasahuje do všech tematických cílů, které jsou uvedené v tabulce 2.10.

**Tabulka 2.10** Tematické cíle v programovém období 2014-2020

Tematické cíle	
1.	Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací – ERDF, EAFRD
2.	Zlepšení přístupu k ICT, využití a kvality ICT-EFRD
3.	Zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků-EFRD, ENRF, EAFRD
4.	Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích-EFRD, EAFRD, FS
5.	Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení-EFRD, EAFRD, FS
6.	Zachování a ochrana životního prostředí a Podpora účinného využívání zdrojů-EFRD, ENRF, EAFRD, FS
7.	Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách-EFRD, FS
8.	Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil-EFRD, EAFRD, ESF
9.	Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci-EFRD, EAFRD, ESF
10.	Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání, včetně odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení-EFRD, EAFRD, ESF
11.	Zvyšování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných subjektů a zlepšování účinnosti veřejné správy-EFRD, ESF

Zdroj: Melecký, Poledníková (2018); vlastní zpracování, 2018

Oproti období 2007-2013 došlo ke snížení operačních programů a spojení regionálních operačních programů v jeden, nazývaný Integrovaný regionální operační program. Investice pro růst a zaměstnanost podporuje deset operačních programů a druhý cíl Evropskou územní spolupráci podporuje pět operačních programů přeshraniční spolupráce, dva nadnárodní a čtyři meziregionální programy. Tabulky 2.11 a) až d) znázorňují operační programy v programovém období 2014-2020.

**Tabulka 2.11 a)** Operační programy ČR v programovém období 2014-2020 pro cíl Investice pro růst a zaměstnanost

Operační program	Alokace	Fond	Řídící orgán
<b>Cíl: Investice pro růst a zaměstnanost</b>			
<b>OP Doprava</b>	4 695 mil. EUR	ERDF, CF	Ministerstvo dopravy
<b>Integrovaný regionální OP</b>	4 629 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj
<b>OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost</b>	4 331 mil. EUR	ERDF	Ministerstvo průmyslu a obchodu
<b>OP Výzkum, vývoj a vzdělávání</b>	2 799 mil. EUR	ERDF, ESF	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
<b>OP životní prostředí</b>	2 636 mil. EUR	ERDF, FS	Ministerstvo životního prostředí

Zdroj: Melecký, Poledníková (2018); vlastní zpracování, 2018

**Tabulka 2.11 b)** Operační programy ČR v programovém období 2014-2020 pro cíl Investice pro růst a zaměstnanost

Operační program	Alokace	Fond	Řídící orgán
<b>Cíl: Investice pro růst a zaměstnanost</b>			
<b>Program rozvoje venkova</b>	2 281 mil. EUR	EAGGF	Ministerstvo zemědělství
<b>OP Zaměstnanost</b>	2 145 mil. EUR	ESF	Ministerstvo práce a sociálních věcí
<b>OP Technická pomoc</b>	223 mil. EUR	FS	Ministerstvo pro místní rozvoj
<b>OP Praha-pól růstu ČR</b>	201 mil. EUR	ERDF, ESF	Magistrát hlavního města Prahy
<b>OP Rybářství</b>	31 mil. EUR	ENRF	Ministerstvo zemědělství

Zdroj: Melecký, Poledníková (2018); vlastní zpracování, 2018

Regionální politika ČR má v programovém období 2014-2020 dva cíle. Cíl investice pro růst a zaměstnanost zahrnuje celkem deset operačních programů zaměřených na různé problémy. Pro každý operační program je stanovena celková alokace v eurech, z jakého z ESIF fondů je financován, a kdo jej řídí. Téměř všechny operační programy řídí různá ministerstva, podle odvětví, až na jeden, konkrétně operační program Praha – pól růstu ČR, který spravuje Magistrát hlavního města Prahy. Druhý cíl programového období 2014-2020 evropská územní spolupráce zahrnuje programy přeshraniční a nadnárodní spolupráce. Také pro tyto programy jsou stanoveny alokace a daný řídící orgán, ale není zde vymezen konkrétní finanční nástroj.

**Tabulka 2.11 c)** Operační programy ČR v programovém období 2014-2020 pro cíl Evropská územní spolupráce

Operační program	Alokace	Fond	Řídící orgán
<b>Evropská územní spolupráce</b>			
<b>Interreg V-A ČR-Polsko</b>	226 mil. EUR	-	Ministerstvo pro místní rozvoj
<b>Program spolupráce Svobodný stát Sasko-ČR</b>	157 mil. EUR	-	Saské státní ministerstvo životního prostředí a zemědělství
<b>Program přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Bavorsko</b>	103 mil. EUR	-	Bavorské státní ministerstvo hospodářství a médií, energie a technologie
<b>Interreg V-A Rakousko-ČR</b>	90 mil. EUR	-	Úřad vlády Dolního Rakouska
<b>Interreg V-A Slovensko-ČR</b>	90 mil. EUR	-	Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova Slovenské republiky

Zdroj: Melecký, Poledníková (2018); vlastní zpracování, 2018

**Tabulka 2.11 d)** Operační programy ČR v programovém období 2014-2020 pro cíl Evropská územní spolupráce

Operační program	Alokace	Fond	Řídící orgán
<b>Evropská územní spolupráce</b>			
<b>Program nadnárodní spolupráce Interreg Central Europe</b>	246 mil. EUR	-	Magistrát města Vídně
<b>Program nadnárodní spolupráce Interrg Danube</b>	221 mil. EUR	-	Maďarské Ministerstvo národního hospodářství se sídlem v Budapešti
<b>Program meziregionální spolupráce Interreg Europe</b>	359 mil. EUR	-	Region Nord-pas-de Calais se sídlem ve francouzském Lille
<b>Program Urbact III</b>	74 mil. EUR	-	Commissariat Général à l'Egalité des Territoires, Francie
<b>Program meziregionální spolupráce Interact III</b>	39 mil. EUR	-	Bratislavský samosprávný kraj

Zdroj: Melecký, Poledníková (2018); vlastní zpracování, 2018

### **Investice pro růst a zaměstnanost**

*OP Doprava* – Největší operační program. Zaměřuje se na železniční dopravu, multimodální nákladní dopravu, drážní infrastrukturu, městské a příměstské dopravy, dopravní park železniční dopravy a nákladní vodní dopravy, silniční infrastrukturu, modernizaci dálnic a silnic sítě TEN-T, rozvoj napájecích stanic alternativních energií a na investice do modernizace silnic I. třídy.

*Integrovaný regionální operační program* – Tento program je sloučením předchozích sedmi regionálních operačních programů, z minulého programového období 2007-2013. Tento program je zaměřený na vyvážený rozvoj území, zkvalitnění infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech, regionech.

*OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* – Hlavním cílem tohoto programu je dosáhnout konkurenceschopné a dlouhodobě udržitelné ekonomiky, založené na znalostech a inovacích. Je řízený ministerstvem průmyslu a obchodu a jeho celková alokace činí 4 331 mil. EUR.

*OP Výzkum, vývoj a vzdělávání* – Tento program je řízený ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a alokace činí 2 799 mil. EUR. Hlavním cílem je rozvoj lidských zdrojů pro znalostní ekonomiku a udržitelný rozvoj v sociálně soudržné společnosti. Dále podporuje kvalitní výzkum, který představuje kvalifikovanou pracovní sílu.

*OP Životní prostředí* – Alokace tohoto programu je 2 636 mil. EUR a je řízený ministerstvem životního prostředí. Klíčovou prioritou je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel ČR. Podporuje efektivní využívání zdrojů, eliminuje záporné dopady lidské činnosti na životní prostředí a zmírňuje dopady na změny klimatu.

*Program rozvoje venkova* – Řídícím orgánem je ministerstvo zemědělství a celková alokace činí 2 281 mil. EUR. Jedním z hlavních cílů je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura (DotaceEU, 2018).

*OP Zaměstnanost* – Klíčovým principem tohoto programu je zlepšení dovedností či schopností obyvatel a veřejné správy ČR. Řídícím orgánem je ministerstvo práce a sociálních věcí a celkovou alokaci má 2 145 mil. EUR. Tento program obsahuje také podporu nových příležitostí žen a mužů, dále přizpůsobení zaměstnanců a zaměstnavatelů, další vzdělávání, sociální začleňování a boj s chudobou.

*OP Technická pomoc* – Řídícím orgánem je ministerstvo pro místní rozvoj ČR a alokace činí 223 mil. EUR. Hlavním cílem je nastavení takového prostředí, které umožní a zjednoduší dosažení stanovených cílů.

*OP Praha-pól růstu ČR* – Zde je řídícím orgánem magistrát hlavního města Prahy a alokace je 201 mil. EUR. Jediný operační program, který je stanoven pro jedno město, konkrétně Prahu. Cílem je zajistit efektivní vytváření investic v Praze tak, aby vedly ke zvýšení konkurenceschopnosti Prahy jako rozvojového pólu ČR, a k zajištění kvalitního života obyvatel. Vytvoření příznivého podnikatelského prostředí a podporování vzdělávání a vědy.

*OP Rybářství* – Jedním z hlavních cílů je udržitelná a konkurenceschopná akvakultura, která je založena na inovacích, konkurenceschopnosti, znalostech a účinnějším využívání zdrojů. Dalším z cílů je rozvoj chovu ryb v ČR a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb. Řídícím orgánem je Ministerstvo zemědělství a alokace činí 31 mil. EUR.

## **Evropská územní spolupráce**

*Interreg V-A ČR-Polsko* – Celková alokace tohoto programu činí 226 mil. EUR a je řízený ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Spolupráce je na územích Moravskoslezského kraje, Olomouckého kraje, Pardubického kraje, Královéhradeckého kraje a regionů v Polsku.

*Program spolupráce Svobodný stát Sasko-ČR-Tento* program je řízený Saským státním ministerstvem životního prostředí a zemědělství a alokace činí 157 mil. EUR. Program se zaměřuje na místní a regionální projekty s přeshraničním kontextem.

*Interreg V-A Rakousko-ČR* – Řídícím orgánem je Úřad vlády Dolního Rakouska a celkový příjem peněz činí 97 mil. EUR. Mezi priority se řadí posilování výzkumu, technologický rozvoj a inovace, životní prostředí či zdroje, rozvoj lidských zdrojů, udržitelné sítě a institucionální spolupráce a nakonec i technická pomoc.

*Interreg V-A Slovensko – ČR* – Hlavním cílem je řešit společné výzvy příhraničních regionů, díky společným přeshraničním projektům. Program podporuje investice podniků do výzkumu a inovací, investice do vzdělávání, zachování, ochranu, propagaci a rozvoj přírodního a kulturního dědictví a podporuje spolupráci mezi občany a institucemi. Řídícím orgánem je Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova Slovenska a alokace činí 90 mil. EUR.

*Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE*-Alokace činí 246 mil. EUR a řídícím orgánem je magistrát Vídně. Zasahuje na teritoria devíti států, konkrétně na: Rakousko, ČR, Německo, Maďarsko, Itálie, Polsko, Slovensko, Slovinsko a Chorvatsko.

*Program nadnárodní spolupráce DANUBE* – Tento program je součástí těchto států: Rakousko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, ČR, Německo, Maďarsko, Moldavsko, Černá Hora, Rumunsko, Srbsko, Slovensko, Slovinsko a Ukrajina. Alokace činí 221 mil. EUR a řídícím orgánem je Maďarské ministerstvo národního hospodářství.

*Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE* – Alokace u tohoto programu činí dohromady 359 mil. EUR a řídícím orgánem je Region Nord-pas-de Calais se sídlem v Lille. Obsahuje celé území EU, a navíc Švýcarsko a Norsko. Tento program je financovaný z ERDF, slouží na podporu vzájemného učení mezi veřejnými orgány a mají za cíl zlepšit fungování politiky a programů regionálního rozvoje.

*Program URBACT III* – Řídícím orgánem je Commissariat Général à l'Égalité des Territoires ve Francii a alokace činí 74 mil. EU. Hlavními cíli programu je tvorba mezinárodních sítí, rozvoj schopností a uplatnění a šíření znalostí.

*Program meziregionální spolupráce EPSON 2020* – Celková alokace činí 41 mil. EUR a řídicím orgánem je Lucemburské Ministerstvo udržitelného rozvoje a infrastruktury. Program je financovaný z fondu pro regionální rozvoj. Mohou ho využít veřejné, veřejnoprávní i soukromé subjekty, všechny členské země EU i další státy, konkrétně Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko.

*Program meziregionální spolupráce INTERACT III* – Řídicím orgánem je Bratislavský samosprávný kraj a celková alokace činí 39 mil. EUR. Jedním z hlavních cílů je charakterizovat, popisovat a rozšiřovat přístupy, které vedou k správnému řízení programů Evropské územní spolupráce.

### **2.3.2 Cíle regionální politiky České republiky**

Cílem regionální politiky, je *podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů*, zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území ČR, s ohledem na kvalitu života a životní prostředí, přispět ke snižování regionálních rozdílů, a současně umožnit využití místního potenciálu, pro zvýšení hospodářské a sociální úrovně jednotlivých regionů (MMR, 2017).

Česká republika chce být z dlouhodobého hlediska zemí konkurenceschopnou, využívající kvalitní lidské zdroje a vzdělávací, výzkumnou a inovační infrastrukturu pro rozvoj ekonomiky; dále chce být zemí, která využívá svou geografickou polohu k prohloubení vazeb a spolupráce ve středoevropském prostoru; následně má v úmyslu být zemí, rozvíjející udržitelným způsobem pozitivní specifika jednotlivých regionů a podporující jejich vnitřní hospodářskou, sociální a environmentální soudržnost; nakonec by chtěla být zemí, s funkčními vazbami mezi venkovskými a městskými oblastmi, chránící své přírodní, krajinné či kulturní hodnoty a vhodně využívající jejich potenciál (MMR, 2013).

Souhrn cílů regionální politiky ČR za jednotlivé programové období spolu s finančními nástroji a jejich alokacemi, jsou znázorněny v následující tabulce 2.12. Fondy Evropské unie přispívají k naplňování stanovených cílů pro dané programové období. Programových období Česká republika zažila zatím jen tři, první bylo už v závěrečné fázi, protože začalo v roce 2000, končilo rokem 2006 a ČR vstoupila roku 2004. Druhé programové období bylo už absolvované celé, konkrétně léta 2007-2013. Třetí, neboli současné programové období 2014-2020 se blíží ke svému závěru a aktuálně se připravuje další programové období 2021-2027.



**Tabulka 2.12** Cíle regionální politiky ČR v programových obdobích od přístupu ČR do EU

Programové období	Jednotlivé cíle	Finanční nástroje	Alokace
2004-2006	Cíl 1: Podpora rozvoje zaostávajících regionů	6 fondů: FS, ERDF, ESF, FIFG a EAGGF (orientační a záruční sekce)	2,43 mld. EUR
	Cíl 2: Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací		
	Cíl 3: Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání		
2007-2013	Cíl 1: Konvergence	3 fondy: FS, ERDF a ESF	26,5 mld. EUR
	Cíl 2: Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		
	Cíl 3: Evropská územní spolupráce		
2014-2020	Cíl 1: Investice pro růst a zaměstnanost	5 fondů: EFRR, ESF, FS, EZRF a ENRF	23,96 mld. EUR
	Cíl 2: Evropská územní spolupráce		

Zdroj: MMR ČR (2015); vlastní zpracování, 2018

### 2.3.3 Nástroje regionální politiky České republiky

Nástroje na podporu regionální politiky ČR se dělí na *pobídkové* a *institucionální* a *trh práce*.

Pobídkové nástroje jsou různé finanční pobídky a je možné je definovat následujícím způsobem (MMR, 2019):

- finanční nástroje pobídkového charakteru, představující dotace (včetně dotací vztahující se k pracovní síle), úvěry se zvýhodněnou úrokovou sazbou a dobou splatnosti, příp. jinou formou návratné finanční výpomoci;
- finanční nástroje podpůrného charakteru, na podporu rozvoje veřejného sektoru ve formě investičních a neinvestičních dotací, např. finanční příspěvky na hospodaření v lesích, dotace na technickou vybavenost území, dotace na veřejnou dopravu apod.

Institucionální nástroje, slouží k poskytování informací a poradenství a jsou tvořeny následovně (Melecký, Poledníková, 2018, s. 177):

- instituce poskytující informace a poradenství – Agentura pro rozvoj podnikání, Agrární komora ČR, Asociace inovačního podnikání ČR, CZECHINVEST, CZECHTRADE, Česká centrála cestovního ruchu, ČEA, Fondy rizikového kapitálu;
- centrum pro regionální rozvoj ČR – příspěvková organizace MMR a je implementační agenturou MMR;

- regionální rozvojové agentury (regionální rozvojové agentury, Agentury pro regionální rozvoj) podporují hospodářský rozvoj v krajích.

Trh práce obsahuje podpory zaměstnanosti Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, prováděním aktivní politiky zaměstnanosti a použitím následujících nástrojů (MPSV, 2019):

- plošně poskytovaná hmotná podpora – nová pracovní místa a rekvalifikace (přes Úřady práce);
- výběrově je hmotná podpora zaměstnavatelům – investiční pobídky;
- dotací podnikatelským subjektům – zaměstnávání nejméně 50 % zaměstnanců se změněnou pracovní schopností z celkového počtu zaměstnanců.

Dále jsou zde fondy z EU v ČR v programovém období 2014-2020 a tvoří je pět fondů, které dohromady tvoří evropské strukturální a investiční fondy. Tyto fondy jsou zdrojem pro financování programů určených pro ČR. Celkem pro období 2014-2020 je vyčleněno pro Českou republiku 23,9 mld. EUR (MMR, 2015). Následující tabulka 2.13. znázorní Evropské strukturální a investiční fondy v programovém období 2014-2020, které jsou uplatňované v ČR s krátkou charakteristikou a jejich finanční alokací.

**Tabulka 2.13** Evropské strukturální a investiční fondy v ČR pro období 2014-2020

Fond	Charakteristika
<b>Fond soudržnosti (FS)</b>	Alokace činí 6,25 mld. eur, dále tento fond investuje do zeleného růstu, udržitelného rozvoje a zlepšuje konektivitu v členských zemích s HDP nižším než 90 % průměru zemí EU-28.
<b>Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)</b>	Největší přiděl z tohoto fondu do ČR a tedy 11,94 mld. eur. Cílem je posilovat regionální hospodářskou a sociální soudržnost prostřednictvím investic do sektorů posilujících růst, konkurenceschopnost a vytváření pracovních míst. Z tohoto fondu jsou financovány také projekty evropské územní spolupráce.
<b>Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)</b>	Nejmenší alokace činí pro tento fond a tedy pouhých 0,03 mld. eur. Hlavní cíl je zajišťovat trvale udržitelný rozvoj evropského rybolovu a akvakultury
<b>Evropský sociální fond (ESF)</b>	Alokace činí 3,43 mld. eur. ESF má za cíl investovat do lidských zdrojů a zaměřovat se na zlepšování příležitostí k zaměstnání a vzdělávání.
<b>Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)</b>	Druhá nejmenší alokace, která činí 2,3 mld. eur. Tento fond pomáhá zvyšovat konkurenceschopnost odvětví zemědělství a lesnictví, zlepšovat životní prostředí, stav krajiny a kvalitu života ve venkovských oblastech.

Zdroj: MMR ČR (2015); vlastní zpracování, 2018

### 2.3.4 Principy regionální politiky České republiky

Obecné principy, které jsou využívány v regionální politice EU, byly zmíněny již výše, a jedná se o: princip programování, partnerství, koncentrace, doplňkovosti a hodnocení, monitorování a transparentnosti. Tyto principy musí Česká republika respektovat od vstupu do Evropské unie. Ministerstvo pro místní rozvoj definuje principy regionální politiky pro Českou republiku na programové období 2014-2020 takto:

- princip strategického zaměření a propojování - jedná o tom, že cíle a priority jsou podřízeny naplňování Strategie Evropa 2020, národních programů reforem a Strategií mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky. Operační programy podporují skutečné priority, které jsou odvozené z rozvojových strategií České republiky;
- princip podpory fungujícího trhu - hovoří o tom, že jsou posilovány tržně konformní mechanismy, prostřednictvím využívání finančních nástrojů. Tržní procesy jsou v zásadě podporovány prostřednictvím kohézních intervencí pouze tam, kde lze identifikovat tržní selhání. Operační programy podporují v zásadě pouze ta odvětví a sektory, kde dochází k selhání trhu nebo kde tržní prostředí neexistuje;
- princip podpory kvalitních projektů - předpokládané omezení fragmentace škály podpory projektů, pomůže zacílit i na projektovou úroveň, prostřednictvím racionální a efektivní soustavy ukazatelů;
- princip snadnější přípravy a realizace projektů - koordinátor vytvoří zjednodušené a jednotné metodické prostředí pro přípravu projektů, včetně kvalitní přípravy a stability lidských zdrojů, v rámci celého projektového a programového procesu. Podstatný přínos by mělo přinést zvyšování kvality a výkonu pracovníků, v rámci implementační struktury.

### 2.3.5 Nastavení regionální politiky České republiky v programovém období 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje je dokument, který formuluje přístupy k rozvoji regionů v ČR v programovém období 2014-2020. *Dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje*, formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. SRR propojuje odvětvová hlediska (témata a priority) s územními aspekty. Dále tento dokument

vytváří základ regionální politiky ČR a směřuje na územní zaměření ostatních rozvojových politik pro toto období. Z časového hlediska, jde o střednědobý dokument, jenž obsahuje dlouhodobý pohled na regionální rozvoj ČR (dlouhodobá vize) i krátkodobé realizační kroky. V strategii regionálního rozvoje, je kladen důraz na koordinační roli regionální politiky (MMR, 2013).

Celkovým cílem regionální politiky ČR v období 2014-2020 je zajištění dynamického a vyváženého rozvoje území České republiky, klade důraz na kvalitu života a životního prostředí a druhým globálním cílem je přispění ke snižování regionálních rozdílů, a zároveň umožnit využití místního potenciálu, pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků. Tento globální cíl, který se skládá z dvou podcílů je dále rozveden ve čtyřech základních cílech regionální politiky, které jsou v souladu s prioritními oblastmi strategie regionálního rozvoje Základní cíle regionální politiky ČR na období 2014-2020 zní takto (MMR, 2013):

- cíl 1: podpořit zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu regionů (růstový cíl) - ekonomický růst v objemu, který by umožňoval realizaci cílů regionální politiky, je podmíněn identifikací regionálních pólů růstu a koncentrací úsilí, na zvyšování jejich konkurenceschopnosti. V rámci tohoto cíle, ve vztahu k podpoře územní vyváženosti, je kladen důraz zejména, na zlepšení podmínek pro využití ekonomického potenciálu jednotlivých dílčích území;
- cíl 2: zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů (vyrovnávací cíl): při vývoji české společnosti dochází v posledních letech k jejich stále větší rozdílnosti, a to hlavně v jednotlivých územních úrovních. Vedle dlouhodobé dominance Prahy nad ostatními regiony se ale začínají projevovat i výrazné rozdíly mezi městy, jejich aglomeracemi a periferními regiony. Vyrovnávací cíl má za úkol odpovídajícím způsobem reagovat na tyto prohlubující se socioekonomické nerovnosti a řešit krizové situace s důrazem na nejvíce postižené regiony v ČR;
- cíl 3: posílit environmentální udržitelnost (preventivní cíl) - koncentrace ekonomických a sídelních aktivit způsobuje významné změny krajiny a životního prostředí. V intenzivně hospodářsky i populačně využívaných oblastech dochází ke kumulaci negativních dopadů rozvoje ovlivňujících životní

prostředí, i život v něm. Cílem je, aby docházelo ke sladění socioekonomického rozvoje, s limity a možnostmi životního prostředí v daných územích;

- cíl 4: optimalizovat institucionální rámec pro rozvoj regionů (institucionální cíl)
  - institucionální cíl je koncipován jako průřezový, protože se zaměřuje na vytváření podmínek, které jsou nezbytné pro realizaci cílů jedna, dvě, a tři. Kvalitní veřejná správa a její vzájemná spolupráce včetně nastavení transparentního a funkčního legislativně administrativního prostředí umožní na jedné straně zlepšení podmínek pro podnikatelský sektor i veřejnost obecně, na druhé straně dostatečné a adekvátní zajištění veřejných služeb.

Dále regionální politika země vyžaduje jednotný přístup, neboli typologii k posuzování problémů na celém území a rozhodování, podle jednotných kritérií o tom, které územní celky jsou zaostávající, a jakým způsobem mají být podporovány. Významem typologie je reflektovat diferencované podmínky rozvoje území, při přípravě a realizaci programové podpory. S typologií regionů jsou spojeny návrhy hlavních priorit, opatření a směřování finančních prostředků, v oblasti regionálního rozvoje ČR. Typologie představuje doporučení pro ústřední orgány státní správy a vyšší územně samosprávné celky pro průměty, územně diferencovaného přístupu k programům v jejich působnosti, z hlediska podmínek a postavení regionů ČR (MMR, 2013). Typologie byla stanovena následujícím způsobem (MMR, 2013):

- základní typologie území, členění území celé země a prioritně slouží pro účely strategického řízení rozvoje území, přípravu, realizaci programových dokumentů a uplatnění finančních i ostatních nástrojů v rámci národních programů i finanční pomoci EU. ČR tato typologie členění na tři základní typy a to rozvojové, stabilizované a periferní území;
- státem podporované regiony, jsou navrženy v kategoriích hospodářsky problémových regionů, sociálně znevýhodněných oblastí a vojenské újezdy.

Ministerstvo pro místní rozvoj také navrhuje priority regionální politiky ČR pro programové období 2014-2020. Prioritní oblasti s prioritami regionální politiky ČR v období 2014-2020 jsou znázorněny v následující tabulce 2.14.

**Tabulka 2.14** Priority a prioritní oblasti regionální politiky ČR v období 2014-2020

Prioritní oblast	Priorita
<b>Prioritní oblast 1</b> – <b>Regionální konkurenceschopnost</b>	Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území
	Priorita 2: Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu
<b>Prioritní oblast 2</b> – <b>Územní soudržnost</b>	Priorita 3: Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území
	Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území
	Priorita 5: Oživení periferních území
<b>Prioritní oblast 3</b> – <b>Enviromentální udržitelnost</b>	Priorita 6: Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech
	Priorita 7: Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život
<b>Prioritní oblast 4</b> – <b>Veřejná správa a spolupráce</b>	Priorita 8: Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů
	Priorita 9: Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

Zdroj: MMR ČR (2013); vlastní zpracování, 2018

Regionální politika ČR aktuálně realizuje programové období 2014-2020. Aktuální čerpání *Dohody o partnerství* není příliš dobré, jelikož měsíční změny k 31. 3. 2019 jsou nepatrné. Stav finančních prostředků v právních aktech o poskytnutí převodu podpory je největší v OP Zaměstnanost, poté v OP Výzkum, vývoj a vzdělávání a na třetím místě je OP Technická pomoc. Naopak na posledním místě je OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Stav finančních prostředků v proplacených žádostech o platbu má naopak na prvním místě Program rozvoje venkova, OP zaměstnanost se nachází na druhém místě a OP Výzkum vývoj na vzdělávání. Opět na posledním místě je OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Z hlediska stavu finančních prostředků vyúčtovaných v žádostech o platbu se nachází na prvním místě opět Program rozvoje venkova, na druhém místě OP Zaměstnanost, a tentokrát na třetím místě OP Technická pomoc. I v tomto případě na posledním místě, ze všech desíti operačních programů ČR se nachází OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Posledním stádiem finančních prostředků, v žádostech o průběžnou platbu, odeslané Evropské komisi, je na prvním místě Program rozvoje venkova, druhý OP Zaměstnanost a třetí OP Technická pomoc. Na posledním místě se vyskytuje OP Praha – pól růstu.

Regionální politika obecně, je pro současnou dobu důležitou politikou, protože mezi regiony v Evropské unii jsou různě velké disparity, jež je potřeba korigovat, aby docházelo ke zlepšení v úrovni rozvoje nejen méně rozvinutých regionů, ale také více rozvinutých regionů.

### **3. Východiska projektového řízení a dotačního managementu v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů 2014-2020**

Projektové řízení je vědní obor, který není starým oborem, protože se o něm začíná hovořit, až v období, po druhé světové válce. Začal se rozvíjet díky tomu, že se stával efektivním nástrojem pro realizaci potřebných změn, které různé společnosti začaly provádět. Jednalo se nejen o organizační změny, výměny technologií, ale také o vývoj nových produktů či dosahování stanovených cílů. Přibližně od 60. let 20. století se spustily snahy o mezinárodní standardizaci v projektovém řízení. Dobrá komunikace a efektivní spolupráce vznikla na základě mezinárodních projektů.

#### **3.1 Základní terminologie v problematice projektového řízení a dotačního managementu**

Pro lepší srozumitelnost poznatků v oblasti projektového řízení, byla navržena základní terminologie, která je používána v tomto oboru mezi projektovými manažery. Stanovení těchto pojmů je důležité pro všechny osoby, které se zabývají touto oblastí.

##### **Projektové řízení**

*Projektové řízení* (Project Management) má spoustu definic. Doležal a kol. (2016, s. 16) ho charakterizují, jako soubor norem, doporučení a zkušeností, které popisují, jak řídit projekt. Doležal a Krátký (2017, s. 17) definuje projektové řízení takto: projektové řízení slouží k používání znalostí, dovedností, metod a nástrojů, aby byly projekty úspěšné. Projektové řízení má v kompetenci hlavně jako samotné řízení jednotlivých projektů, vytvoření organizační struktury a koordinaci projektů, kvůli termínům a disponibilním zdrojům. Jelikož projekty jsou různé, jedná se spíše o všeobecně platné skutečnosti, určitou filozofii přístupu k řešení daného případu, než o konkrétní a podrobné směrnice, návody, postupy apod. Řízení projektů je způsob přístupu k návrhu a realizaci změn projektu tak, aby se dosáhlo předpokládaného cíle v stanovém termínu, rozpočtu s disponibilními zdroji tak, aby vznikl úspěšný projekt. Obsahuje samotné řízení jednotlivých projektů, vytvoření organizační struktury a koordinaci projektů z hlediska termínů a zdrojů (Doležal a kol, 2016). Projektové řízení lze charakterizovat následujícími principy, které jsou vypsány v následující tabulce 3.1.

**Tabulka 3.1** Principy projektového řízení

Princip	Charakteristika
<b>Systémový přístup</b>	Zvažování jevů v souvislostech;
<b>Systematický = metodický postup</b>	Korigování různých projektů vykazuje stejné prvky;
<b>Strukturování problému a strukturování v čase</b>	Rozdělení problémů na menší části;
<b>Přiměřené prostředky</b>	Vybírání metod a procesu řízení přiměřeně řízenému projektu;
<b>Interdisciplinární týmová práce</b>	Tým, který funguje, dosahuje lepších výsledků než skupina individualit;
<b>Využití počítačové podpory</b>	Pro rutinní činnosti, ale také pro kreativní činnosti;
<b>Aplikace zásad trvalého zlepšování</b>	Když nastane chyba, nevadí, ale nesmí se neustále opakovat;
<b>Integrace</b>	Lidí, procesů, zdrojů.

Zdroj: Doležal a kolektiv (2016, s. 16); vlastní zpracování, 2019

Jednotlivé základní fáze činností, jsou členěny dle největší a nejuznávanější světové instituce profesionálního sdružení, *PMI* (Project Management Institute) a jsou zobrazeny v následující tabulce 3.2. První činností projektového řízení, dle PMI je zahájení, jinak řečeno definování; následuje plánování; vykonání; sledování a celý proces je dokončen ukončením.

**Tabulka 3.2** Základní činnosti projektového řízení dle PMI

Činnosti	Charakteristika
<b>Zahájení = definování</b>	Stanovení projektových cílů, účelu a zahájení aktivit;
<b>Plánování</b>	Plánování splnění požadavků a cílů projektu, specifikace provedení, časového plánu a finančního rozpočtu;
<b>Vykonání</b>	Realizace výstupů a dodávek naplánovaným způsobem;
<b>Sledování = monitorování</b>	Průběžné sledování stavu a postupu projektových prací, aby byly včas zjištěny nedostatky, které nejsou v souladu s plánem a mohly být včas korigovány;
<b>Ukončení</b>	Ověření, zda hotový úkol odpovídá aktuální definici toho, co bylo potřeba udělat a ukončení všech nedokončených prací, např. dokumentace projektu.

Zdroj: Doležal a kolektiv (2016, s. 16); vlastní zpracování, 2019

Tabulka stručně charakterizuje jednotlivé činnosti projektového řízení, které jsou od nejznámější, světové projektové instituce, neboli Project Management Institute. Dodržováním těchto základních kroků spěje k tomu, že projekt nebo bude úspěšný.



### 3.1.1 Definice a typologie projektů

K definování pojmu **projekt** existuje spousta definic. Projekt, je nejdůležitějším prvkem projektového řízení. Podle Project management institute (PMBok Guide, 2013), je projekt dočasnou snahou o vytvoření jedinečného produktu, služby nebo výsledku. Slovo dočasná znamená, že projekt má určitý počátek a konec. Podle profesora Kerznera, je projekt jakýkoliv jedinečný sled aktivit a úkolů, který má (Svozilová, 2016, s. 20):

- daný specifický cíl, který má být k jeho realizaci splněn;
- vymezené datum začátku a konce uskutečnění;
- vytýčený rámec pro čerpání zdrojů potřebných pro jeho realizaci.

Doležal a Krátký (2017, s. 17) definují projekt tak, že je to jedinečná série kroků, které vedou k dosažení stanoveného cíle, či výsledku. Je důležité rozpoznat projekt od rutinní práce, čemuž mohou napomoci tzv. projektová kritéria (Doležal a kol., 2016, s. 19):

- **jedinečnost cíle** – není na mysli opakovaná rutinní akce, ale rozdíl může být například v prostředí, lokalitě či personálním obsazením;
- **vymezenost** – projekt má jasně vymezený termín, rozpočet, legislativu, zdroje;
- **potřeba realizace projektovým týmem** – je zapotřebí několik pracovníků z různých oborů a specializací;
- **komplexnost a složitost** – projekt není triviálním problémem;
- **nadprůměrné riziko** – vyplývá z předcházejících kritérií – projekt je venku poprvé, je jedinečný, má riziko, že se něco pokazí, protože má omezené zdroje, peníze, čas, podílí se na tom celá řada pracovníků.

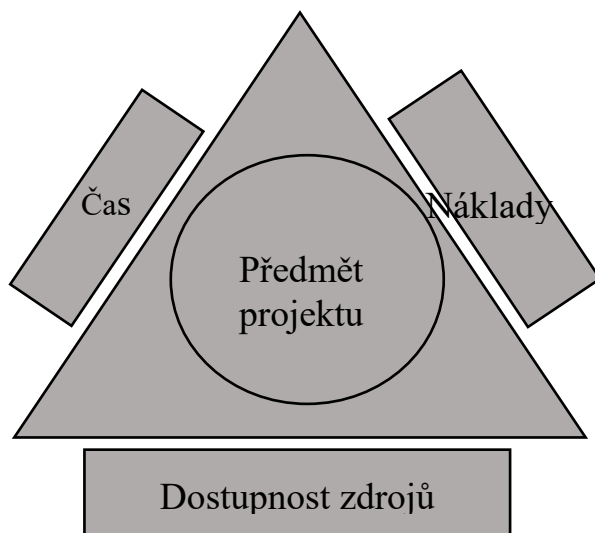
#### Tři základní charakteristiky projektového řízení

Z výše uvedené definice od profesora Kerznera vyplývá, že projekt má tři základní charakteristiky, které vytvářejí prostor, ve kterém se z hlediska daných cílů utváří nová hodnota, a jsou jimi (Svozilová, 2016, s. 21):

- **čas** – je limitní pro plánování řady jednotlivých aktivit projektu;
- **dostupnost zdrojů** – které jsou přiděleny projektu a budou průběžně používány a čerpány;
- **náklady** – jsou finančním náznakem použití zdrojů za daný časový okamžik.

Tyto tři charakteristiky projektového řízení, jsou znázorněny v následujícím obrázku 3.1 do schématu trojúhelníku, který se odborně nazývá **trojimperativ** projektového řízení.

**Obrázek 3.1** Tři základní charakteristiky projektového řízení



Zdroj: Svozilová (2016, s. 22); vlastní zpracování, 2019

### **Produkt projektu**

Produkt projektu je záměr, výstup projektu, který má být prováděním projektu vytvořen. Cílem projektového řízení, je vytvoření jedinečného produktu-předmětu, služby, nebo dokonce její kombinace, která uskuteční předpokládaní zadavatele projektu, a pomůže k dosažení jeho strategického nebo taktického cíle, který souvisí s jeho vlastními aktivitami. V praxi může být produktem projektu cokoliv, například implementace nové technologie, provedení studie, realizace stavby, či výzkumného úkolu nebo napsání knihy (Svozilová, 2016, s. 22).

### **Projekt jako proces**

Dalším charakteristickým znakem projektu, je postupný vývoj, který vkládá dílčí činnosti i souhrnný proces, do jeho časového harmonogramu. Každý projekt je provozován krok, za krokem. Prostředníkem, mezi potřebou zadavatele projektu, v zadání projektu, a jeho realizovaný výstupem, podle specifických cílů projektu, je projektový plán.

### **Dostupnost zdrojů**

Zdroje, jsou vstupní prvky materiálních hodnot a pracovní síly, které jsou přiděleny, průběžně používány, čerpány a jsou pod přímým monitoringem manažera projektu. Manažer projektu řídí přeměnu hodnot, které spočívají v zdrojích na výstupy, jejichž uskutečnění je naplněním cílů projektu.

## Rozpočet projektu

Posledním charakteristickým prvkem projektového řízení, je rozpočet pro čerpání zdrojů, pro realizaci projektů. U každého projektu, je nutnost stanovení limitu čerpání nákladů, který vychází z odhadovaného rozsahu využití materiálu a technologií, či oceněného rozpisu potřebných činností v členění, které umožňuje kontrolu skutečného postupu projektu. Rozpočet projektu zahrnuje plán projektu, a ten obsahuje mnoho ukazatelů, které je potřeba při realizaci splnit (Svozilová, 2016).

## Typologie projektů

Projekty, které jsou financovány z *Evropských strukturálních a investičních fondů EU*, se dělí na investiční a neinvestiční projekty. **Investiční projekty**, jinak nazývané tvrdé projekty, jsou hlavně zaměřeny na pořízení investičního majetku, který je dále využíván k realizaci výstupů a naplňování cílů projektu. Tyto projekty, jsou často nazývány jako infrastrukturální projekty, například rekonstrukce učeben ve školách, či výstavba budov. Účelem těchto projektů, není jen fyzická realizace dané stavby, ale pořízení nástroje, aby bylo možné provozovat další, veřejně prospěšné aktivity. **Neinvestiční projekty**, nazývané měkké projekty, jsou zaměřené na podporu realizace aktivit, kde opatření majetku je jen podpůrnou záležitostí, a je velmi omezeno. Příkladem těchto typů projektů, jsou například, různé realizace ve vzdělávání, poskytování sociálních služeb (zavádění nových vzdělávacích programů nebo nových forem výuky, zvyšování možnosti uplatnění na trhu práce). Rozdíly mezi těmito projekty jsou následující, zatímco u neinvestičních projektů, se výsledky projeví již v průběhu projektu, u investičních projektů, až po jejich ukončení, z tohoto důvodu se u investičních projektů monitoruje ještě tzv. provozní fáze, kde je kontrolováno, jak moc žadatel plní výstupy, ke kterým se ve smlouvě o poskytnutí dotace zavázal (Marek, Kantor, 2007, s. 63).

Typy projektů, lze ještě rozlišit z dalších hledisek, dle složitosti, specifických oblastí zaměření, či podle uživatelů výstupů (Melecký, Staníčková, 2015):

- podle složitosti:
  - komplexní – dlouhodobé projekty s velkým množstvím aktivit a zdrojů;
  - speciální – střednědobé projekty s nižším objemem aktivit a dočasné zdroje;
  - jednoduché – krátkodobé projekty s malým rozsahem a malým počtem zdrojů;

- podle specifických oblastí:
  - cestovní ruch;
  - inovace;
  - rozvoj lidských zdrojů;
  - výzkum a vývoj;
- podle uživatele výstupů:
  - vnitřní projekty – výstupy projektu slouží hlavně pro příjemce dotace;
  - vnější projekty – výstupy projektu jsou hlavně pro někoho jiného, než je příjemce dotace.

### **3.1.2 Programový a projektový cyklus**

Za účelem úspěšnosti projektového záměru, je zapotřebí zvýšit šance tím, že se bude držet jasného, a přesně strukturovaného programu. Pojem projektový cyklus, je využíván k popisu řízení a rozhodování postupů, které se používají v průběhu životního cyklu projektu, včetně klíčových úkolů, rolí a odpovědností, klíčových dokumentů a možností rozhodování (European Commission, 2004).

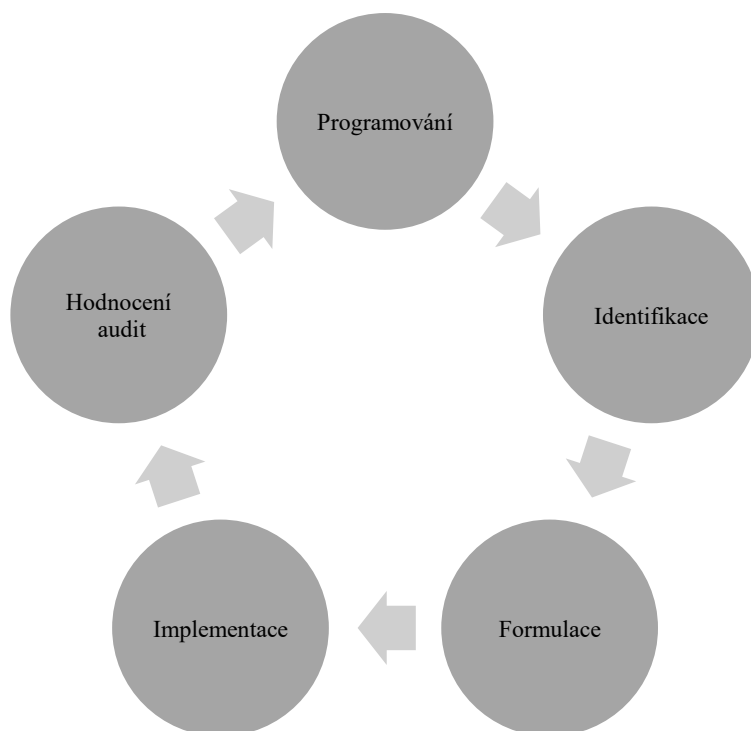
#### **Programový cyklus**

Pokyny, pro řízení programového cyklu, se týkají přístupů, kterými se řídí programování, navrhování, provádění a hodnocení programů, financovaných z vnější pomoci EU. Programový cyklus vyzdvihuje tři primární zásady (European Commission, 2004):

- jednotlivé zásady a postupy pro rozhodování jsou vyznačeny v každé fázi, zahrnující klíčové požadavky na informace a kritéria hodnocení kvality;
- každá fáze cyklu je progresivní – aby bylo možné vyřešit ostatní fáze, je zapotřebí mít vyřešeny všechny předcházející fáze;
- nové programování a identifikace projektů, sledují výsledky monitorování a hodnocení, jako součást strukturovaného procesu zpětné vazby a institucionálního učení.

Programový cyklus se vyznačuje pěti na sebe navazujícími fázemi, které jsou znázorněny v obrázku 3.2, začínající fází programování a postupně projde dalšími čtyřmi fázemi a objeví se opět na počátku.

**Obrázek 3.2** Programový cyklus



Zdroj: European Commission (2004); vlastní zpracování, 2019

#### *Programování*

Tato první fáze cyklu, popisuje situace na národní a odvětvové úrovni, aby se odhalily problémy, omezení a příležitosti, které by mohla spolupráce řešit. Jde o přezkoumání socioekonomických ukazatelů a národních aktivit. Prioritou je, určit hlavní cíle a odvětvové přednosti spolupráce, a poskytnout důležitý i uskutečnitelný programovací rámec, v němž mohou být programy a projekty identifikovány a připraveny.

#### *Identifikace*

Primárním účelem identifikace, je identifikovat projektové nápady, které jsou v souladu s rozvojovými prioritami partnerů EU, dále zhodnotit závažnost a pravděpodobnou proveditelnost těchto návrhů, připravit návrh na financování, identifikační list pro jednotlivé projekty, připravit rozhodnutí o financování programu projektů a určit rozsah další požadované práce, během fáze přípravy jednotlivých projektů.

#### *Formulace*

Smyslem fáze formulace, je verifikace závažnosti a proveditelnosti nápadu projektu, jak je navrženo v identifikačním formuláři. Připravit důkladný návrh projektu, včetně opatření pro řízení a koordinaci, plán financování, analýzu nákladů a přínosů, řízení rizik, monitorování,

hodnocení a auditu, nakonec připravit návrh financování, pro jednotlivé projekty a rozhodnutí o financování.

### *Implementace*

Cílem implementace je poskytnout výsledky, dosáhnout cílů a efektivně přispět k celkovému cíli projektu. Dále efektivně řídit dostupné zdroje, sledovat a informovat o pokroku.

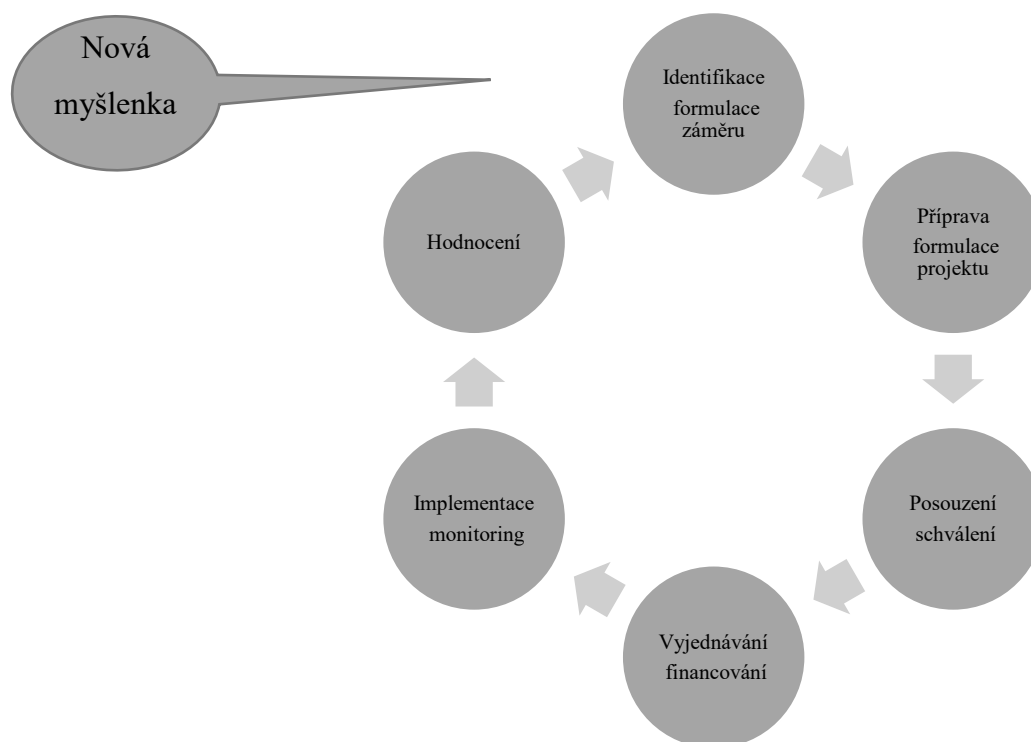
### *Hodnocení a audit*

Smyslem hodnocení, je systematické a objektivní zhodnocení probíhajícího nebo dokončeného projektu, programu nebo politiky, jeho návrhu, realizace a výsledků. Účelem je určit závažnost a splnění cílů, vývoj, efektivitu, dopad a udržitelnost. Hodnocení by mělo dávat důvěryhodné a užitečné informace, které by poskytly začlenění získaných věcí, do rozhodovacího procesu příjemců a dárců. Cílem auditu, je zhodnotit aktivitu nebo subjekt, který je zodpovědný za jinou stranu, proti určitým kritériím, a formulovat svůj názor, který očekává, že uživatel má jistotu, z hlediska týkající se aktivity nebo subjektu, který je předmětem auditu (European Commission, 2004).

### **Projektový cyklus**

Projektový cyklus je metodickou pomůckou, která definuje základní činnosti, a ty se musí odehrávat v souladu s přípravou, a celým řízením projektu. Řízení projektového cyklu má zahrnout souhrnné zdokonalení, a to tak, že v průběhu přípravy a implementace projektů a programů, dohlíží na správné posouzení proveditelnosti, strukturovaný monitoring, hodnocení a rozhodování, podložené nezbytnými informacemi. Délka jednotlivých fází projektového cyklu, se liší od jednotlivého projektu. Všechny části jsou uspořádány, dle jednoznačného logického rámce. Z hlediska časového a obsahového se fáze doplňují, řídí se stejnými principy a ukazují další směr (Marek, Kantor, 2007, s. 64). Projektový cyklus je rozdělen na šest fází, které znázorňuje následující obrázek 3.3.

**Obrázek 3.3** Projektový cyklus



Zdroj: Marek, Kantor (2007); vlastní zpracování, 2019

Tento cyklus prochází fázemi, od identifikace nápadu, přípravy projektu, posouzení projektu, zdrojů financování, zpracování žádosti, předložení žádosti k posouzení, uskutečnění projektu, až k závěrečné administraci a vyhodnocení projektu (Melecký, Staníčková, 2015).

#### *Identifikace formulace záměru*

Primárním cílem této fáze, je počáteční myšlenka s pečlivou analýzou situace, s ohledem na specifika dané problematiky a regionu, ve kterém se chce projekt uskutečňovat. Důležité je zjistit, zda na daný projekt, lze čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů. Je výhodné konzultovat cíl projektu s osobou, která má zkušenosti v této oblasti. Závěry z této fáze, se promítají do následující fáze.

#### *Příprava projektu a jeho formulace*

Druhá fáze projektového cyklu obsahuje návrh projektu, který je plně rozpracován, včetně finanční, či institucionální analýzy a dopadů na životní prostředí. Hodnotí se opět cíle i plány projektového záměru, a stanoví se účastníci projektu a jeho management. Plánování projektu zahrnuje posouzení jeho rozsahu, rozpočtu, aktivit, které bude obsahovat rozvržení časového harmonogramu a personálního obsazení. Primárním cílem této fáze je verifikovat význam a proveditelnost projektu.

### *Posouzení a schválení*

Ve třetí fázi projektového cyklu, řídicí orgán posuzuje žádost o podporu, počítaje všech povinných příloh, které přijímá a dále žádost hodnotí i analyzuje z hlediska formální a věcné možnosti, přičemž jsou zkoumány podstoupené technické, finanční, ekonomické a sociální aspekty projektu.

### *Vyjednávání a financování*

Čtvrtá fáze obsahuje vyjednávání a financování, to znamená, že se vyjednáva ohledně financí, zejména rozpočet projektu a podepisuje se smlouva, mezi předkladatelem a odpovědným schvalovatelem. Čím náročnější je projekt, tím je složitější vyjednávání a finanční řízení. Pokud je projekt kladně zhodnocen, je schválen k financování. Poskytnutá dotace, která je účelová a může být použita pouze na účel, který je uveden v rozhodnutí.

### *Implementace a monitoring*

Pátá fáze zahrnuje už opravdovou realizaci projektu. Kontrolou projektu se dá zabránit, aby nedošlo k zpronevěření realizace projektu, od jeho původního plánu. Primárním účelem monitoringu, je formulovat překážky projektu, co nejdříve, aby se mohly ihned zvolit nejlepší opravné prostředky, na zajištění úspěšnosti projektu.

### *Hodnocení*

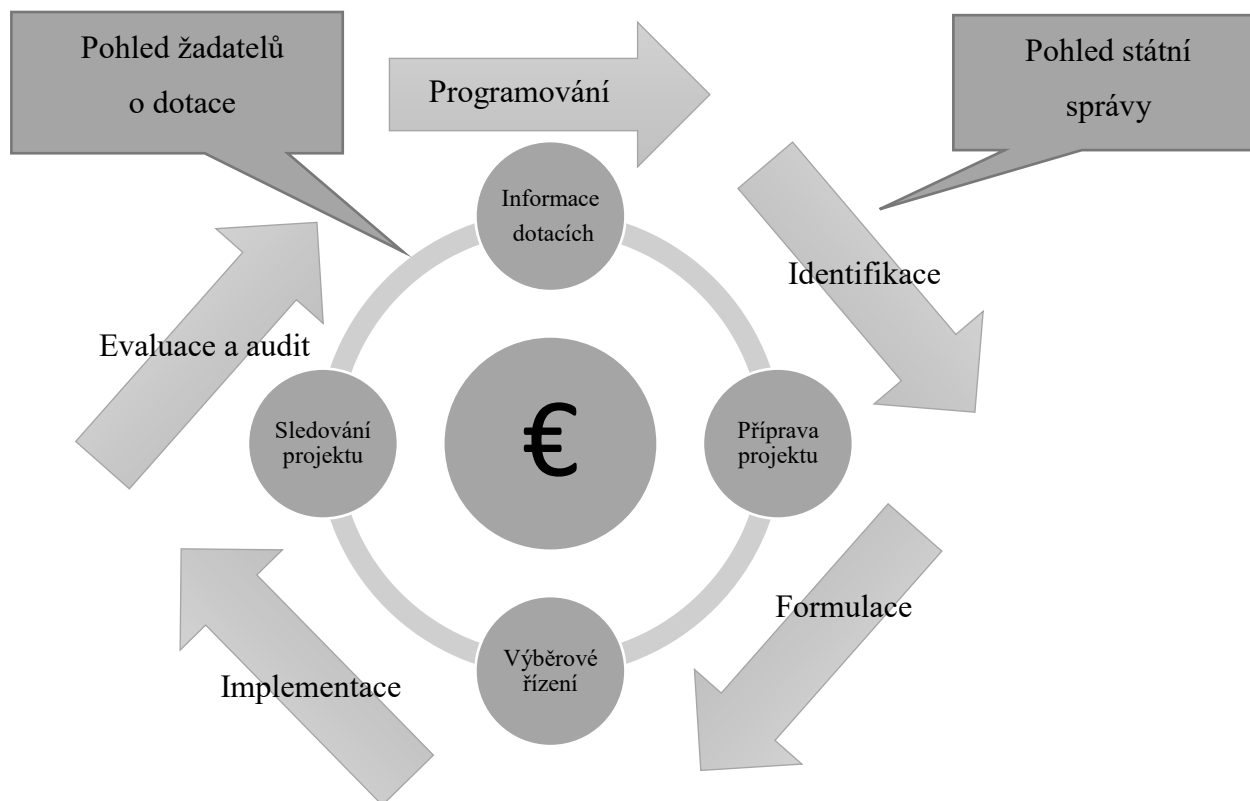
Hodnotí se především v projektu efektivnost a dopady, v zájmu jeho stanovených cílů. Zjišťuje se, zda byly cíle naplněny nebo nikoliv, a závěry tohoto hodnocení ovlivňují další aktivity, v rámci projektu. Odchytky v projektovém záměru, se mohou dále zpracovat a použít k formulaci nového projektu (Marek, Kantor, 2007).

## **3.1.3 Kombinovaný projektový cyklus a životní cyklus dotace**

Projekt se vyvíjí a nachází v různých fázích, a právě ty jsou jmenovány životním cyklem projektu. Projekt má charakter procesu. Projektový cyklus je možné rozdělit na dvě úrovně, a to na **subjekty státní správy** a na **žadatele o dotaci/příjemce dotace**, tím pádem se jedná o kombinovaný projektový cyklus, který je znázorněný na následujícím obrázku 3.4.



**Obrázek 3.4** Kombinovaný projektový cyklus životního cyklu dotace

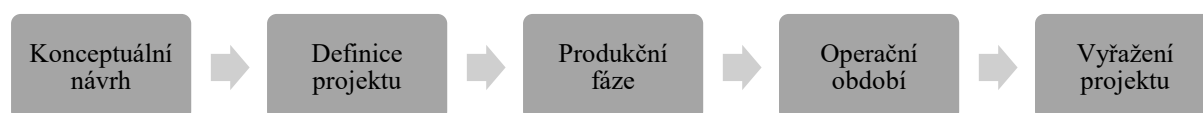


Zdroj: Melecký, Staníčková (2015; vlastní zpracování, 2019)

### Životní cyklus projektu

Vyskytuje se zde celá řada charakteristik životního cyklu projektu, například projekt management – body of knowledge, definuje životní cyklus projektu jako soubor obecně následných fází projektu, jejichž označení a počet záleží na potřebách kontroly organizace, která je v projektu angažovaná. Z toho vyplývá, že definice, počet a jména dílčích životních fází projektu záleží na typu a rozsahu projektu a na potřebách jeho řízení (Svozilová, 2016). Obecná charakteristika životního cyklu projektu, má následujících 5 fází, které jsou zobrazeny v následujícím obrázku 3.5.

**Obrázek 3.5** Životní cyklus projektu



Zdroj: Svozilová (2016); vlastní zpracování, 2019

*Konceptuální návrh* – v této první fázi se vymezují základní cíle, hodnocení, přínosy i dopady realizace projektu, předpokládané náklady a čas, který je zapotřebí na vlastní realizaci a předběžnou analýzu rizik;

*Definice projektu* – znamená podrobné vysvětlení výstupů, které se nacházejí v první fázi, tzn. rozpracování účelů, rámcový výčet subsystémů a jejich interních rozhraní, příprava východisek a znalostí, identifikace zdrojů, nastavení časového harmonogramu, propočet nákladů, definice rizik a příprava detailních plánů na realizaci projektu;

*Produkční fáze* – třetí fázi definuje vlastní realizaci nebo pořízení projektu, tzn. řízení prací a dodávek, kontrolu postupu, zdali sedí s nastaveným časovým harmonogramem, kontrolu rozpočtu, řízení komunikace a požadované projektové dokumentace, kontrolu kvality a účinnosti dosažení dílčích cílů a vypracování dokumentace, která je důležitá jako podklad pro používání předmětu projektu;

*Operační období* – předposlední fáze je charakteristická, jako vlastní užívání předmětu projektu. To znamená, sloučení předmětu projektu, do již existujících organizačních systémů společnosti daného uživatele, hodnocení technologických, sociálních a ekonomických důsledků realizovaného projektu, a velmi důležitá je zpětná vazba, pro plánování dalších projektů;

*Vyřazení projektu* – poslední fáze životního cyklu projektu, je v režii převedení předmětu projektu do fáze podpory, a do případné odpovědnosti organizace, která poskytuje podporu. Dále převedení zdrojů na jiné projekty, zpracování poučení a získání zkušeností, z řízení projektu (Svozilová, 2016).

### **Fáze životního cyklu projektu**

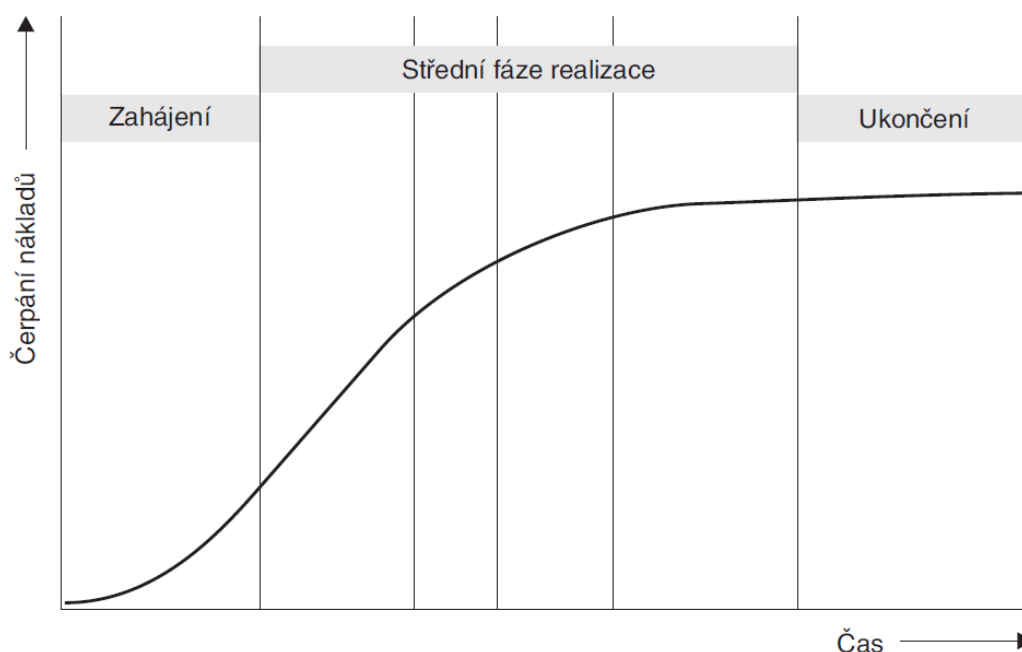
Primárním cílem dělení dílčích realizačních činností do časového a logického sledu, je vylepšení stávajících podmínek, pro kontrolu jednotlivých procesů, dále ulehčení orientace účastníků, v jednotlivých vývojových fázích a zvýšení úspěšnosti projektu. Obecně je známo, že jednotlivé fáze životního cyklu projektu vymezují (Svozilová, 2016):

- jaký druh práce má být proveden v daném stádiu projektu;
- jaké výstupy jsou v dílčích stádiích vytvořeny, a jak jsou testovány;
- kdo se podílí na jednotlivých aktivitách projektu.

Dílčí stádia životního cyklu projektu jsou sekvence či stavy projektu a časové úseky jim odpovídající. Přechod z jedné fáze na další je možný jen v případě splnění určitého, dříve vymezeného stavu projektu, nebo souboru plánovaných jednotlivých výsledků. Postupně jsou generovány výstupy projektu, které představují výsledky výkonu řízení a vlastního produktu projektu, jehož vytvoření patří mezi hlavní cíl projektu (Svozilová, 2016).

Projekt v rámci životního cyklu mění podobu svých charakteristik, například krok, za krokem čerpá přidělené zdroje, které jsou znázorněny na obrázcích 3.6 a 3.7. Dále pozměňuje svou „odolnost“, proti případným změnám. Třetí změnou své charakteristiky je, že mění svou citlivost, kvůli rizikům z neurčitosti, tím, že postupně likviduje důvody jejich vzniku (Svozilová, 2016).

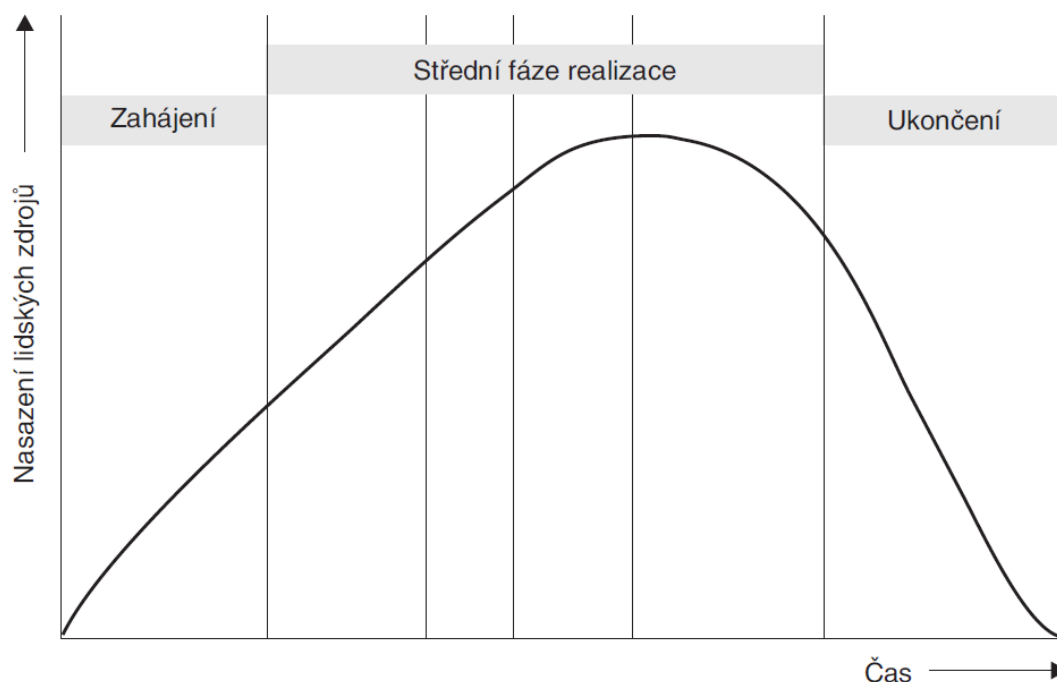
**Obrázek 3.6** Průběh čerpání nákladů v rámci průběhu životního cyklu projektu.



Zdroj: Svozilová (2011)

Obrázek 3.6 ukazuje typický průběh čerpání přidělených zdrojů v průběhu životního cyklu projektu. Na ose  $x$  se nachází jednotka času, a na ose  $y$  průběh čerpání nákladů. Nejdříve je činnost zahájení, poté následuje střední fáze realizace, a nakonec činnost ukončení.

**Obrázek 3.7** Průběh nasazení lidských zdrojů v průběhu životního cyklu projektu.



Zdroj: Svozilová (2011)

Obrázek 3.7 zobrazuje nasazení lidských zdrojů v průběhu životního cyklu projektu. Ukazuje také postupné čerpání přidělených zdrojů, ale s rozdílem, že v grafu na ose y, se nachází nasazení lidských zdrojů, a naopak osa x je stejná jako u předchozího obrázku, a je zde tedy veličina času.

### 3.2 Institucionální zázemí v oblasti projektového řízení a dotačního managementu

Projektový management se neobejde bez různých standardizací, opatření nebo vyhlášek. Standardizace v projektovém managementu, jsou ve většině případech rejstříkem těch nejlepších zkušeností, od mnoha zběhlých manažerů, tedy osobností, které je zažily na vlastní kůži. Standardů se vyskytuje celá řada a existují vždy, pro určitou práci konkrétní profesní skupiny, nestátního charakteru, která do dané problematiky přináší své zkušenosti, nápady i přes závislé, sociálně-kulturní prostředí, odkud standard vychází. Primárními světovými standardy a metodikami jsou *Project Management – Body of knowledge* (PM BoK); *International Competence Baseline* (ICB) a *Projects In Controlled Environments* (PRINCE2) (Doležal a kol., 2016).

## **Project Management Body of Knowledge (PM BoK)**

Project Management Body of knowledge je standard, kterým se zabývá Project Management Institute (PMI), a je standardem profesních sdružení firem i individuálních projektových manažerů. Zahrnuje přes 500 000 členů, ze všech států světa. PM BoK byl založen v roce 1996. Základním stanoviskem je procesní pojetí problematiky projektového managementu. Formuluje pět primárních, původních procesů, deset oblastí znalostí, jednotlivé procesy a jejich vzájemné vazby. Výstupy, vstupy, nástroje a transformace, které představují například úkony, metody, techniky, jsou formulovány veškerými procesy a procesními kroky (Doležal a kol., 2016).

## **PRINCE2**

Prince2 znamená standard procesního charakteru, o kterou se stará firma Axelos. První zmínka o PRINCE, pochází z roku 1989, kdy vznikla jako standard pro projekty informačních systémů státní správy. Základními částmi této metodiky jsou (Doležal a kol., 2016):

- sedm hlavních principů, ze kterých tato metodika vychází. Jsou to například přesně definované role a odpovědnosti, zaměření na dodávaný produkt projektu či obchodní zdůvodnění projektu;
- sedm témat - na tyto témata se musí přihlížet během celé délky projektu. Jedná se o - obchodní případ, organizace, kvalita, plány, rizika, změny a progres;
- sedm procesů, které jsou součástí projektu.

## **ICB**

ICB není zaměřen na jasně definovanou podobu procesů, ale na schopnosti a dovednosti, neboli kompetence projektových, programových, portfolio manažerů a členů z jejich týmu. Tato metodika vznikla v 60. letech, je vedena sdružením IPMA, která je nejstarší organizací v tomto směru. Metodika ICB doporučuje dané procesní kroky, které je potřeba vhodně zavést, na konkrétní projekt. Velký prostor tedy zaobírá kreativita a vlastní názor. Základem je používání metod a postupů, které jsou velmi podobné ostatním metodikám.

### **3.2.1 Institut projektového řízení**

*Institut projektového řízení* (Project Management Institute, PMI) je neziskové členské sdružení pro profesní řízení projektů. PMI nabízí osm certifikací, které respektují znalosti a kompetence, včetně certifikátu *Project Management Professional* (PMP) (PMI, 2019c) Tento certifikát je známý, jako světový zlatý standard. Členové PMI, kteří mají zájem o certifikát PMP, zaplatí

405 dolarů, a pro nečleny PMI, je cena 555 dolarů. Zkoušku lze vykonat jen v anglickém jazyce, a po úspěšném absolvování, uchazeč získá mezinárodní, platný a uznávaný certifikát (Doležal a kol., 2016). Metodiky od PMI, pro řízení projektů, programů a portfolií, jsou nejvíce uznávané, z hlediska oboru a jsou vzorem pro projektové řízení, v oblasti obchodu a vlády. PMI má uzavřenou dohodu s další celosvětovou certifikací, IPMA (International Project Management Association), z hlediska vzájemného uznávání certifikátů (Doležal a kol. 2016). Tato certifikace je vedena i v České republice, jako Česká komora PMI. Česká komora PMI vznikla jako neziskový spolek, který si klade za cíl vědomě, aktivně a soustavně podporovat projektové řízení v České republice. V současných dvou výborech České komory PMI, řídicím a kontrolním, které v této komoře v České republice zasedají, jsou dány tři základní cíle (Česká komora PMI, 2019a):

- aktivně zvýšit přidanou hodnotu České komory PMI pro její členy;
- propracovanější a pravidelnější informovanost;
- zaměřit se na networking – organizace více čistě neformálních, komunikačně otevřenějších setkání všech zájemců.

### **3.2.2 Světové společenství pro projektové řízení**

*Světové společenství pro projektové řízení* (International Project Management Association, IPMA), je nadnárodní svaz projektových manažerů. Jeden z primárních cílů, je prosazovat povědomí o řízení projektu, jako práci, která má své metodiky, celosvětovou působnost, znalosti a schopnosti. IPMA dává dohromady projektové manažery ze všech oborů lidské činnosti, a má zpracovaný certifikační systém pro projektové manažery (Managementmania, 2019). IPMA dělí certifikační systém do čtyř stupňů Doležal a kol. (2016):

- level A: *certifikovaný ředitel projektu* (Certified Projects Director) – tento certifikát je zaměřen na způsobilost řídit program nebo portfolio, a na použití adekvátních metod či nástrojů, nikoliv na řízení samostatných projektů, i kdyby byly komplexní;
- level B: *certifikovaný projektový senior* (Certified Senior Project Manager) – podstatou této certifikace je schopnost řídit souhrnný projekt, který může, ale nemusí obsahovat podprojekty. Za vlastní činnost se tedy bere v úvahu řízení a vedení manažerů jednotlivých podprojektů;

- level C: *certifikovaný projektový manažer* (Certified Project Manager) – zde je prozkoumávaná schopnost řídit projekt s omezenou složitostí, to znamená prokázat nejen daný stupeň znalostí, ale primárně předvést určité zkušenosti;
- level D: *certifikovaný projektový praktikant* (Certified Project Management Associate) – tento stupeň certifikace je určen pro členy, kteří jsou součástí nějakého projektového týmu a účastní se projektu, jako specialisté.

Česká republika má také zastoupení v certifikaci IPMA, kterou je *Společnost pro projektové řízení* (SPŘ). SPŘ je sdružení firem a jednotlivců, kteří se zabývají projektovým řízením. Společnost uvádí **Národní standard kompetencí projektového řízení**, což je umístění Competence Baseline, výše uvedené ICB (Managementmania, 2019). Členem této společnosti se může stát každý, kdo vyplní přihlášku, a projeví zájem o projektové řízení.

### **3.2.3 Institucionální zázemí Evropské unie v oblasti projektového řízení a dotačního managementu**

Evropská komise se na řízení projektového managementu podílí také. Roku 1992, Evropská komise zavedla *řízení projektových cyklů* (Project Cycle Management, PCM), jako hlavní soubor řídicích a návrhových nástrojů, které jsou založené na logickém rámci. První manuál PCM, vznikl v roce 1993, a následně byl aktualizován v roce 2001. Smyslem PCM je, zkvalitnění podpory rozvoje evropského společenství (ES). Kvalita je hlavně charakterizována, z pohledu relevance, proveditelnosti a efektivity programů. Primárním cílem PCM je více podporovat správné postupy řízení a správně rozhodovat, v průběhu cyklu řízení projektů, aby to bylo co nejvíce efektivní, tzn. od programování až po závěrečné hodnocení. Dalším cílem je podpora soudržnosti i jasnosti přístupu, a v souladu s tímto, umožnit pružnost, kterou vyžaduje dynamický a různorodý program vnější pomoci. Obecně, PCM poskytuje analytický a rozhodovací rámec, který je kompletní, pouze za použití doplňujících, tzv. „technických a procesních“ nástrojů. Směrnice by se tak měla využívat také ve spojení s důležitými dokumenty ES, které se vztahují na určitá odvětví, například dopravu, zdraví, vzdělávání; otázky ohledně životního prostředí, lidských práv, a na specifické nástroje hodnocení, pomocí například finanční analýzy (European Commission, 2004).

Projektový management je mladým vědním oborem, který se postupně rozvíjel po druhé světové válce (Doležal a kol., 2016). Díky projektovému managementu je možné čerpat finanční prostředky pomoci ESIF fondů. Programové období 2014-2020 se zaměřuje na podporu oblastí, které jsou v souladu se Strategií Evropa 2020, tj. podporu inteligentního

růstu, rozvojem ekonomiky, založené na znalostech a inovacích; podporu udržitelného růstu s podporou ekonomiky, která je šetrnější na zdroje, je zelenější a konkurenceschopnější; a na závěr podporu růstu, pomáhající začlenění díky rozvoji ekonomiky, která má vysokou míru zaměstnanosti a přispívá k sociální a územní soudržnosti (European Commission).

Pro získání finanční podpory z fondů EU zpracovává každá členská země EU *Dohodu o partnerství*, která je základním zastřešujícím dokumentem, pro čerpání finančních prostředků z ESIF fondů v programovém období 2014-2020. Dohoda o partnerství analyzuje, zásluhou evropským, národním i regionálním dokumentům, současnou socioekonomickou situaci v dané zemi, její regionální disparity, potřeby a potenciál. Formuluje priority a předpokládané výsledky pro celé programové období. Díky této analýze, která je důležitá, je možné zjistit, kde bude směřována finanční podpora z ESIF fondů (MMR, 2015).

Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF) silně podporují kulturu hodnocení. V některých členských státech EU, ESIF fondy jsou klíčovým nástrojem, při zavádění hodnocení a myšlení, prostřednictvím pravidelných kontrol, které se konají. Právní předpisy Evropské unie pro, programové období 2014-2020 kladou větší důraz na hodnocení výsledků. Nicméně, řádné posouzení procesů v organizacích odpovědných za ESIF, je i nadále užitečné, jednoduše proto, že procesy mohou výrazně ovlivnit schopnost organizace dosáhnout požadovaného výsledku. Tím je na mysli vyhodnocovací jednotka tohoto úkolu, kterou vypracoval Český národní koordinační orgán, nazývaný jako průvodce hodnocení procesů prostřednictvím systémového myšlení, také známý jako Vanguardova metoda, dále uváděna jako VGM. Metoda VGM pomáhá poskytovat odpovědi na následující otázky (European Commission, 2018):

- Kdo jsou klienti od řídicího orgánu nebo zprostředkujícího subjektu, od žadatelů a příjemců, příslušného ministerstva nebo vlády?
- Jaký je skutečný účel řídicího orgánu?
- Jak zajistit čerpání finančních prostředků?
- Jak vytvořit podmínky pro příjemce podpory, aby mohli zlepšit kvalitu života občanů EU?
- Jak přijmout rozhodnutí, která jsou bezpečná z hlediska auditu a dodržovat termíny?
- Co vlastně žadatelé a příjemci chtějí? Jsou některé jejich návrhy a dotazy zbytečné?



- Do jaké míry je implementační struktura schopná reagovat na projektové žádosti, monitorování zprávy nebo žádosti o podporu?
- Která z činností řídicího orgánu má skutečnou přidanou hodnotu pro žadatele a příjemce jednotlivých programů? Co je zbytečné při provádění ESIF fondů, z hlediska správní kapacity? Co by se mělo změnit, pro zlepšení prostředí ESIF fondů?

### **Příprava projektů v rámci ESIF**

Specifické, obvyklé a nevysvětlitelné manažerské myšlení, lze často pozorovat v nedeklarovaném předpokladu nejkvalitnějších projektů, které umožní volné hospodářské soutěže mezi žadateli. To se obvykle provádí oznámením časově omezených výzev pro předkládání žádostí daných projektů, a ty běžně převyšují dostupné finanční prostředky. Organizace, která program řídí, následně podporuje projekty, které byly znalecky zhodnoceny. Překvapující v tomto ohledu může být to, že kanonická verze metodiky, tzv. řízení projektového cyklu zahrnuje jiné „řízení myšlení“. PCM pracuje na principu FIFO. To znamená, že dárce obdrží předběžnou studii proveditelnosti. Ten poté podporuje spolupráci mezi žadatelem a poskytovatelem pro maximalizování kvality studie. Tento přístup minimalizuje objem práce, vynaložené na projektové žádosti, která nepodporuje a nepředstavuje selhání. Hypotéza svobodné hospodářské soutěže, bez značné podpory organizace, která program řídí, vede k vyšší kvalitě vybraných projektů, a to bylo potvrzeno. Stejně tak není jisté, že ti co hodnotí projekty, jsou skutečně schopni vybrat ty nejlepší projekty. Často si stěžují, že „nemají důvod odečíst body ze skóre tohoto projektu, formálně má projekt pravdu, ale chybí mu správný duch“ (European Commission, 2018).

Projektový management se stále vyvíjí. Je velkým přínosem do budoucna. Když je projekt kvalitně a správně zpracován, tak je minimalizováno riziko neúspěchu. Projektový management může napomoci předvídat nechtěné situace; ušetřit čas i peníze; vyřešit případné budoucí problémy lépe; zlepšit produktivitu, či vytvořit základ pro další projekty. Celá kapitola započala základní terminologií, v oblasti projektového managementu, definovala, co je to vlastně projekt, projektové a programové cykly, a následně charakterizovala institucionální zázemí, jak z hlediska světového, tak z evropského. Tato kapitola má návaznost na příští kapitolu, protože v té, se bude řešit už samotná žádost o podporu, a proto je důležité, mít naplánované dostatečně kvalitně všechny činnosti, které jsou zapotřebí, aby žádost o podporu byla dobře zpracována.

## **4. Žádost o podporu prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí v monitorovacím systému MS 2014+**

Podávání projektové žádosti o podporu z ESIF fondů je podstatným krokem k získání dotace. Významným prvním krokem je na začátku mít vypracovaný projektový souhrn a podrobně zanalyzovanou nabídku dotačních příležitostí. Projektový souhrn vymezuje prvotní myšlenky žadatele o podporu, ve kterých jsou vymezeny: předpokládaný název projektu, cíl projektu, lokalizace projektu, výstupy projektu, hlavní aktivity projektu, předběžný časový harmonogram, celková výše nákladů a možná rizika projektu. Po projektovém souhrnu následuje rozbor dotačních příležitostí, ve kterém se analyzují vhodné operační programy (dotační tituly) pro daný projektový záměr, díky kterému bude podávána žádost o podporu. Projektová žádost je podávána na základě vyhlášené výzvy, daným dotačním titulem. Výzvy jsou vyhlašovány pravidelně, a zaměřují se vždy konkrétně na to, jaké oblasti jsou podporovány konkrétními operačními programy. Výzva obsahuje číslo, název výzvy, z jakého evropského fondu je podporována, prioritní osu, specifický cíl, časové rozmezí, neboli datum zahájení a datum ukončení přijímání žádostí o podporu, hodnotící kritéria, celková alokace způsobilých výdajů, podporované aktivity, oprávnění žadatelé, cílové skupiny, cílové území, určení výše podpory, různé indikátory povinné i nepovinné a jiné. V programovém období 2014-2020, se žádost o podporu podávají pomocí elektronického systému MS 2014+. Žadatel pracuje v portálu ISKP14+ (informační systém konečného příjemce), který je součástí MS 2014+, a zde se zpracovává žádost o podporu daným žadatelem pro získání dotace.

### **4.1. Vymezení péče o přírodu a krajinu**

Samotná péče o přírodu a krajinu, dle platné legislativy, *zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny*, se dělí na obecnou ochranu územní a druhů, a na ochranu územní a druhů. Konkrétně ale téma, zabývající se přírodou a krajinou, je vymezeno v operačním programu životní prostředí, v rámci prioritní osy *Ochrana a péče o přírodu a krajinu*. Podporovanými oblastmi této prioritní osy jsou (OPŽP):

- zajištění příznivého stavu předmětu ochrany národně významných chráněných území;
- posílit biodiverzitu;
- posílení přirozené funkce krajiny;
- zlepšení kvality prostředí v sídlech.

#### 4.1.1. Základní terminologie v problematice péče o přírodu a krajinu

Péče o přírodu a krajinu obsahuje spoustu standardů, které stanovují parametry výstupů a technické popisy postupů samostatných aktivit, které jsou běžně realizované v této oblasti, počítaje vlastnosti použitých materiálů, výrobků a definic pojmů. Standardy, vydávající **Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky**, slouží jako podklad pro zadávání, kontrolu a přebírání prací financovaných z dotačních programů (AOPK ČR, 2019).

Konkrétní, schválené a současně platné standardy jsou členěny do pěti okruhů, které jsou rozčleněny na dílčí oblasti. Podrobnější seznam platných standardů péče o krajinu znázorňuje následující tabulka 4.1 a) a b) (AOPK ČR, 2019):

**Tabulka 4.1 a)** Seznam současně platných standardů ochrany a péče o přírodu a krajinu

<b>Arboristické standardy</b>	Hodnocení stavu stromů; Ochrana dřevin při stavební činnosti; Výsadby stromů; Řez stromů; Výsadba a řez keřů; Bezpečnostní vazby a ostatní stabilizační systémy; Kácení stromů; Ochrana stromů před úderem blesku; Úprava stanovištních poměrů dřevin; Zakládání a péče o porosty dřevin; Speciální zásahy na stromech; Péče o dřeviny kolem veřejné dopravní infrastruktury; Péče o dřeviny kolem veřejné technické infrastruktury.
<b>Voda v krajině</b>	Vytváření a obnova tůní; Obnova vodního režimu rašelinišť a pramenišť; Revitalizace drobných vodních toků a jejich niv; Péče o vodní toky vč. břehových porostů; Extenzivní hospodaření na rybnících; Rybí přechody; Výstavba a rekonstrukce malých vodních nádrží přírodě blízkým způsobem.

Zdroj: AOPK ČR (2019), vlastní zpracování (2019)

**Tabulka 4.1 b)** Seznam současně platných standardů ochrany a péče o přírodu a krajinu

<p><b>Územní systém ekonomické stability (ÚSES) a krajinotvorné prvky</b></p>	<p>Hodnocení funkčnosti ÚSES; Vytváření ÚSES (plány a projekty); Realizace biocenter a biokoridorů ÚSES; Vytváření krajinotvorných a interakčních prvků; Funkční výsadby ovocných dřevin v zemědělské krajině, Péče o skladebné části ÚSES vč. krajinotvorných a interakčních prvků; Péče o funkční výsadby ovocných dřevin; Zakládání péče o genofondové plochy odrůd ovocných dřevin; Krajinné trávníky.</p>
<p><b>Péče o vybrané terestrické biotopy</b></p>	<p>Obnova travních společenstev s využitím regionálních směsí; Obnova dlouhodobě neobhospodařovaných společenstev; Pastva; Sečení; Opatření ke zlepšení druhové skladby lesních porostů; Disturbanční management na nelesních plochách; Likvidace vybraných invazních druhů rostlin (vč. následné péče o lokality); Likvidace vybraných invazních druhů živočichů (vč. následné péče o lokality).</p>
<p><b>Speciální opatření druhové ochrany</b></p>	<p>Zřizování a provoz mobilních zábran pro obojživelníky podél komunikací; Opatření k zajištění prostupnosti komunikací pro obojživelníky; Opatření k zajištění prostupnosti komunikací pro vydry a další drobné savce; Opatření k zabezpečení venkovního elektrického vedení proti zraňování ptáků a dalších živočichů; Péče o stromy jako biotop vzácných druhů organismů.</p>
<p><b>Návštěvnická infrastruktura</b></p>	<p>Monitoring návštěvnosti v ZCHÚ; Zpevnění cest a povalové chodníky; Vyhlídky a překonávání výškových rozdílů (stupně, žebříky, zábradlí aj.); Lávky a mostky; Značení cest a cyklostezek; Hraniční značení chráněných území a památkových stromů; Informační tabule a panely; Vybavení odpočinkových míst (lavičky, přístřešky, altány aj.).</p>

Zdroj: AOPK ČR (2019), vlastní zpracování (2019)

#### 4.1.2. Institucionální zázemí v oblasti péče o přírodu a krajinu v České republice

Česká republika je z hlediska institucionálního zázemí zastoupena hlavně organizací, která se jmenuje *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* (AOPK ČR), ale touto tematikou, se zabývá také Ministerstvo životního prostředí (MŽP).

##### **Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR)**

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, zkráceně AOPK ČR, vznikla 1. 1. 2015 *zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny*, v platném znění. Je organizační složkou státu podle § 3 *zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky*, dále je správním úřadem z pohledu *čl. 79 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky*. Sídlo agentury, se nachází v Praze, ale územní působnost se vztahuje na celou Českou republiku. AOPK ČR je podřízeným orgánem Ministerstva životního prostředí a provádí státní správu v oblasti ochrany přírody a krajiny v rozsahu stanoveném, již zmíněným zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Tato agentura má mnoho činností, a jednou z nich, je zabezpečování praktické péče o přírodu a krajinu. Ministerstvo životního prostředí, každý rok dává do oběhu stovky milionů korun, na realizaci opatření v přírodě a krajině. Tyto finanční prostředky jsou nejen z národních zdrojů, ale také z fondů EU. Agentura je spravuje a obstarává tak chod programů. Zároveň, ale jimi přímo zajišťuje specifický management pozemků v zvláště chráněných území (ZCHÚ), které jsou v majetku obecných subjektů, i v majetku státu s příslušností hospodaření AOPK ČR. Současně, agentura je také žadatelem v souladu evropských dotačních programů, a provádí velké množství projektů s pozitivním přínosem pro ochranu přírody a krajiny v České republice. Jedná se o tyto finanční nástroje, z hlediska národních programů se jedná o (AOPK ČR, 2019):

- program péče o krajinu-pro účely zajištění zásahů, podporujících prosperitu biologicky a krajinářsky cenných lokalit;
- program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny-program MŽP, podporující investiční i neinvestiční záměry, realizované jako adaptační opatření zmírňující dopady klimatické změny na vodní, lesní i mimolesní ekosystémy;
- podprogram Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ-zajišťuje financování opatření ve zvláště chráněných územích (ZCHÚ) na pozemcích ve vlastnictví státu.

A z pohledu programů Evropské unie, jde zejména o tyto tři následující dotační programy, které podporují ochranu a péči o přírodu a krajinu (AOPK ČR):

- operační program životní prostředí – tematický program, řízený ministerstvem životního prostředí;
- LIFE – integrovaný finanční nástroj Evropské komise. Cílem je zajišťovat, šířit řešení a osvědčené postupy, pro dosažení cílů v oblasti životního prostředí a klimatu i podporovat inovativní technologie;
- EHP fondy – nástroje evropského hospodářského prostoru + norské fondy, přispívá ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi zeměmi v EHP.

### **Ministerstvo životního prostředí (MŽP)**

*Ministerstvo životní prostředí*, zkráceně MŽP, vzniklo 19. 12. 1989, zákonem ČNR č. 173/1989 Sb. k 1. lednu 1990, jako klíčový orgán státní správy a vrchního dozoru z hlediska životního prostředí. Sídlo má v Praze. Tato státní instituce je orgánem na ochranu (MŽP, 2019):

- přirozené akumulace vod;
- vodních zdrojů a ochranu jakosti podzemních a povrchových vod;
- ovzduší;
- přírody a krajiny;
- zemědělského půdního fondu;
- pro výkon státní geologické služby;
- horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod;
- na geologické práce a ekologický dohled nad těžbou;
- na odpadové hospodářství;
- na posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují hranice státu;
- na myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích;
- na státní ekologickou politiku.

Ministerstvo životního prostředí řídí v oblastech životního prostředí postup všech ministerstev a ostatních, klíčových orgánů státní správy České republiky, k zabezpečení a kontrolní činnosti vlády České republiky. V průběhu let se na postu ministra ministerstva životního prostředí vystřídalohromady sedmnáct ministrů, a současným ministrem je

od roku 2014 Mgr. Richard Brabec. Dále má ministerstvo i jiné důležité osoby, které se podílejí na vedení ministerstva, a to je například státní tajemník, v současné době zastoupený panem Ing. Janem Landou; náměstek pro řízení sekce fondů EU, finančních a dobrovolných nástrojů – Ing. Jan Kříž; náměstek pro řízení sekce státní správy – Ing. Vladimír František Mana, LL.M.; náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny – Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.; náměstkyně pro řízení sekce technické ochrany životního prostředí – Ing. Berenika Peštová, Ph.D. a náměstek pro řízení sekce strategií a mezinárodních vztahů – Ing. Vladislav Smrž.

Organizační strukturu MŽP tvoří kromě ministra a dalších vedoucích pozic, také odbory a oddělení (MŽP, 2019): odbor interního auditu a finanční kontroly; odbor bezpečnosti a krizového řízení; sekce politiky a mezinárodních vztahů; odbor kanceláře ministra; samostatné tiskové oddělení a PR; odbor mezinárodních vztahů; odbor politiky životního prostředí a udržitelného rozvoje; sekce úřadu ministerstva; odbor informatiky; odbor rozpočtu; odbor provozní a správy majetku; samostatné oddělení veřejných zakázek; odbor ekonomiky životního prostředí; odbor personální a státní služby; sekce fondů EU, finančních a dobrovolných nástrojů; odbor finančních a dobrovolných nástrojů; odbor fondů EU; samostatné oddělení programu Nová zelená úsporám; sekce státní správy; odbor legislativní; odbor právní a řízení státní správy; odbor výkonu státní správy I, Praha; odbor výkonu státní správy II, České Budějovice; odbor výkonu státní správy III, Plzeň; odbor výkonu státní správy IV, Chomutov; odbor výkonu státní správy V, Liberec; odbor výkonu státní správy VI, Hradec Králové; odbor výkonu státní správy VII, Brno; odbor výkonu státní správy VIII, Olomouc; odbor výkonu státní správy IX, Ostrava; sekce ochrany přírody a krajiny; odbor obecné ochrany přírody a krajiny; odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny; odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků; odbor geologie; sekce technické ochrany životního prostředí; odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence; odbor odpadů; odbor ochrany vod; odbor environmentálních rizik a ekologických škod; odbor energetiky a ochrany klimatu; odbor ochrany ovzduší.

#### **4.2. Formulace projektového záměru pro zpracování žádosti o podporu v oblasti péče o přírodu a krajinu na území Třinecka**

Jestli chce žadatel, aby jeho projekt byl úspěšný a měl výborné uplatnění, je zapotřebí projekt důkladně připravit. Důležité je si promyslet, určité nedostatky a potřeby, které v té konkrétní lokalitě, by bylo vhodně řešit. Obecně, je potřeba stanovit cíle, kterých má projekt dosáhnout, přibližný finanční rámec projektu, časový harmonogram, aktivity projektu apod. Toto shrnutí

činností definuje projektový souhrn, po kterém se provádí analýza dotačních příležitostí. Tato bakalářská práce, je zaměřena, dle názvu Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec, na úpravu stávající zeleně v určité oblasti vodního toku Olše ve městě Třinec, a následně na vybudování městského parku zde.

### **Představa rozvoje města Třinec**

Roku 2014 byl vypracovaný Strategický plán města Třince, který překládá vize pro Třinec, jako „fajne místo pro život“. Musí vyhovovat rozmanité paletě svých občanů a firem, které působí na území města, hlavně tvořit atraktivní prostředí pro podnikatelské subjekty, které budou vytvářet pracovní příležitosti; obstarat vysokou míru bezpečí v území; zajišťovat kvalitní a dostupnou technickou infrastrukturu města; nabízet kvalitní a dostupné volnočasové využití pro všechny generace; tvořit, a dále zkvalitňovat příznivé životní prostředí; zlepšovat sociální infrastrukturu; a přicházet s novými nápady a myšlenkami pro rozvoj města (Třinec, 2014).

Realizací strategického plánu byl kladen důraz hlavně na čistě svobodná rozhodnutí občanů a firem. Město se snaží o to, kde je role města jen okrajová, aby nepřekáželo, a naopak tam, kde město může být nápomocné, bude vždy chtít zajišťovat maximální úsilí pro občany a firmy, které zde mají své sídlo. Strategický plán je zaměřen na pět hlavních oborových koncepcí, kterými jsou (Třinec, 2014):

- koncepce doprava;
- koncepce školství;
- koncepce sociální prostředí a bydlení;
- koncepce životní prostředí a infrastruktura;
- koncepce ekonomický rozvoj a inovační potenciál.

### **Životní prostředí ve městě Třinec**

Již výše zmíněný Strategický plán města Třinec, obsahuje jako jednu z pěti koncepcí právě životní prostředí, konkrétně s názvem oborová koncepce životní prostředí a infrastruktura. Tato koncepce obsahuje čtyři prioritní oblasti (Třinec, 2014):

- zlepšení kvality ovzduší;
- využití potenciálu zelených ploch;
- rozšíření a modernizování infrastruktury na území města
- zlepšení systému odpadového hospodářství a EVVO (environmentální vzdělávání, výchova a osvěta).



Hlavním cílem této koncepce je zajištění udržitelného rozvoje města Třince. Zóna životního prostředí a infrastruktury je po zóně dopravy, druhou nejvíce problémovou oblastí, to má hlavně souvislost s průmyslovou orientací místní ekonomiky. Průmyslová ekonomika, má na Třinecku tradici, více než 170 let. Znečištění má ale také příčinu v geomorfologii terénu, který způsobuje při inverzním zvrstvení atmosféry a slabém proudění vzduchu nepříznivé rozptylové podmínky. Tyto podmínky jsou zde nejhorší hlavně v zimním období, které se zde dostávají z ostravské aglomerace a Polska. Na znečištěné ovzduší, mají vliv také místní topeniště, které se kvůli cenového hlediska vracejí zpět k neekologickým způsobům vytápění. Navíc, kromě průmyslové ekonomiky a místních topenišť, má vliv na špatně ovzduší také doprava. Třinec je podstatné ekonomické centrum a doprava, jako koncept, který zajišťuje vzájemnou výměnu výrobních prostředků a zboží, o tom samozřejmě velmi dobře vypovídá. Dopravní síla na silnici I/11, ale i na dalších hlavních, místních komunikacích v centru města, dosazují velikosti až 15 000 automobilů za 24 hodin (Třinec, 2014).

Třinec byl rozdělen z urbanistického hlediska velmi dobře k počtu zelených ploch, ale stále některé zelené plochy nejsou využívány. To je hlavně zapříčiněno nedostatkem vlastních zdrojů města nastavením dotačních titulů řešící tuto situaci (Třinec, 2014). Následující tabulka 4.2 zobrazuje SWOT analýzu města Třince v oblasti životního prostředí a infrastruktury.

**Tabulka 4.2** SWOT analýza životního prostředí a infrastruktury v Třinci

<b>Silné stránky</b>	<b>Slabé stránky</b>
Velké investice Třineckých železáren na ochranu životního prostředí	Emise průmyslových podniků
Vysoká úroveň třídění odpadů	Emise z automobilů znečišťující ovzduší
Centrum města vybavené infrastrukturou	Emise z malých zdrojů znečišťující ovzduší
Vysoká úroveň péče o zeleň	Zastaralý mobiliář
Fungující centrální zásobování teplem	Nevyužitý potenciál příměstské zeleně
Informační systém znečištění ovzduší (panel, Net)	Rozptýlená zástavba v okrajových částech města
	Jednotná kanalizace
	Zastaralé a podfinancované inženýrské sítě
	Nedostatečná úroveň EVVO
<b>Příležitosti</b>	<b>Ohrožení</b>
Dobudování silnice I/11	Ceny energií
Programové období EU 2014-2020 a jiné dotační tituly	Rozpor mezi zelenými plochami a statickou dopravou

Zdroj: Třinec (2014), vlastní zpracování (2019)

#### 4.2.1. Projektový souhrn

Projektový souhrn, nazýván také jako projektový záměr, udává prvotní myšlenky projektu, který se bude realizovat. V odborných knihách, bývá označován také jako projektový list, základní listina či projektová fiše. Úplně přesná podoba projektového souhrnu není přesně definovaná. Každá organizace si jej uzpůsobuje dle sebe. Projektový souhrn udává nejdůležitější informace o projektu a je výchozím dokumentem k dalšímu postupu při plánování projektu. V této práci formuluje projektový souhrn projekt, s názvem Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec. Projektový souhrn vyjadřuje základní informace o projektu, kde patří: předpokládaný název projektu; cíl projektu, který je rozdělen na globální cíl a dílčí cíle; předběžný zadavatel a realizátor projektu; místo realizace projektu; výstup projektu; hlavní aktivity projektu; časový harmonogram; předběžný finanční rozpočet a předpoklady s možnými riziky projektu. Dokument je připravován v rámci fáze inicializace. Po vytvoření projektového souhrnu, následuje analýza dotačních příležitostí, elektronická žádost o podporu a po ní samotná realizace projektu. Všechny vyjmenované činnosti projektového souhrnu, zobrazuje následující tabulka 4.3 a) a b), s aplikací na projekt Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec.

**Tabulka 4.3 a)** Projektový souhrn projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

<b>Předpokládaný název projektu</b>	<b>Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec</b>
<b>Předpokládaný cíl projektu</b>	<b>Globální cíl:</b> revitalizace sídelní zeleně s terénními úpravami a zvýšení druhové pestrosti a podpora biodiverzity, která zahrnuje výškovou diferenciaci porostů, obnovu travníkových ploch.
	<b>Dílčí cíle:</b> stabilizace porostů a zvýšení jejich perspektivy na stanovišti; vybudování městského parku u řeky Olše
<b>Zadavatel projektu</b>	Statutární město Třinec Magistrát města Třince Jablunkovská 160 739 61 Třinec
<b>Realizátor projektu</b>	KOŇÁŘÍK Zelen s.r.o. Bezručova 822 739 61 Třinec
<b>Lokalizace projektu</b>	Třinec – centrum, předměstí Lyžbice ulice Lipová 739 61 Třinec přibližně 47 km řeky Olše od Třince, směr Vendryně

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

**Tabulka 4.3 b)** Projektový souhrn projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

<b>Specifikace výstupu projektu</b>	Zlepšení stávajícího stavu zeleně. V současnosti není žádný městský park u řeky Olše. Bude to příjemné zpestření pro obyvatele města Třince, kde se mohou procházet, sportovat apod.
<b>Identifikace hlavních aktivit (činností)</b>	Ošetření stávajících stromů; Kácení nevhodných stromů; Zasazení nových stromů; Terénní úpravy; Realizace městského parku, posezení ve Formě laviček, osvětlení.
<b>Předpokládaný časový harmonogram</b>	Od 1. 7. 2019 - 30. 6. 2021 (2 roky)
<b>Předpokládaná výše celkových nákladů</b>	Odhadovaná výše nákladů na projekt = 3 000 000 Kč
<b>Předpoklady projektu</b>	Udělení dotace; dostatek vlastních zdrojů; dodržení časového harmonogramu a stanovených cílů.
<b>Rizika projektu</b>	<b>Pozitivními riziky projektu:</b> výběr firmy pro následnou revitalizaci zeleně; mimořádné události, například počasí nemusí přát. <b>Negativními riziky:</b> konkurence; zajištění finančních prostředků; nezájem občanů Třince; stavební povolení; povolení od ochranářů životního prostředí.

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

#### 4.2.2. Analýza dotačních příležitostí

Jakmile je provedena samotná identifikace projektového souhrnu, následuje analýza dotačních příležitostí, která pomáhá najít nejvhodnější dotační titul, hodící se pro konkrétní projekt. Podporu na daný projekt lze v České republice získat, nejen z ESIF fondů, ale také z finančních prostředků, pocházejících z národních, krajských zdrojů. Národní zdroje, jsou koordinovány různými ministerstvy, nebo také Státními fondy. Díky kvalitně provedené identifikaci projektového záměru, se pomocí analýzy dotačních příležitostí zkoumá, jaký operační program je nejrelevantnější k danému projektu, z hlediska specifikace konkrétní výzvy, kde je důležité, jací jsou oprávnění žadatelé; oblast podpory, do které projekt spadá; časový harmonogram; výše způsobilých výdajů apod. Takto se provádí rozbor dotačních titulů, vypsanych v České republice, a na základě této analýzy, se vybere ten nejvhodnější pro konkrétní projekt.

Díky projektovému souhrnu, s názvem projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*, byla provedena analýza dotačních příležitostí. Postupně byly prověřené jednotlivé dotační tituly, které by byly vhodné pro tento projekt. Jako první a jediný byl prozkoumán *Operační program Životní prostředí*. V tomto operačním programu se jevila zcela jasně, jako nejvhodnější pro daný projekt, prioritní osa 4, nazývajícím se *Ochrana a péče o přírodu a krajinu*. Zde, v této prioritní ose, se nejvíce nabízel specifický cíl 4.4. Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech. Jedna z výzev, která byla vypsána pro programové období 2014-2020 v tomto dotačním titulu a v prioritní ose, se jevila jako nejvhodnější pro tento projekt, jak už z hlediska způsobilých výdajů, podporovaných aktivit, ale i oprávněných žadatelů, a proto byl vybrán tento titul.

### **Národní program Státního fondu životního prostředí ČR**

Dalším vhodným zdrojem finančních prostředků, byl zkoumán *Státní fond životního prostředí ČR*, financovaný z národních zdrojů. Zde z nabídky podporovaných oblastí, vyplynul jako nejvhodnější *Národní program Životní prostředí (NPŽP)*, který podporuje projekty, zaměřené na ochranu životního prostředí v České republice. Tento program, doplňuje operační program *Životní prostředí* a program *Nová zelená úspora*, který pomáhá menším městům a obcím, aby také měly možnost čerpat finanční prostředky na své projekty. Z nabízejících oblastí, které národní program životního prostředí podporuje, se jevila jako nejrelevantnější *prioritní oblast 5 – životní prostředí ve městech a obcích*. Cílem této prioritní oblasti je zlepšení životního prostředí a kvality života ve městech a obcích, dále podpořit udržitelný rozvoj obcí a měst, zvýšit odolnost měst a obcí vůči změně klimatu. Bohužel, ale pro tuto prioritní oblast nebyla vypsána žádná vhodná výzva pro projekt *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*.

### **Krajský program Moravskoslezského kraje**

Moravskoslezský kraj také poskytuje dotace, a jednou z podporovaných oblastí je životní prostředí a zemědělství. Na svých webových stránkách má Moravskoslezský kraj vyhlášené dotační programy, bohužel, pro tento projekt se žádný dotační program nejevil jako vhodný, a proto nemohl být vybrán tento dotační titul pro projekt *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*.

Ostatní dotační tituly, byly z hlediska tohoto typu projektu nevhodné, neměly žádné zaměření v tomto směru, podporované aktivity, umístění projektu, nevhodné výše způsobilých výdajů apod. Následující tabulka 4.4 zobrazuje analýzu dotačních příležitostí zvoleného operačního programu pro projekt bakalářské práce, tedy *Revitalizaci zeleně u Olše na území*

města Třinec. Tabulka obsahuje název operačního programu, prioritní osu, konkrétní podporované oblasti, podporované aktivity, různé příjemce podpory a formu a výši podpory.

**Tabulka 4.4** Analýza dotačních příležitostí – Operační program Životní prostředí

<b>Název operačního programu</b>	Operační program Životní prostředí
<b>Prioritní osa</b>	4. Ochrana a péče o přírodu a krajinu
<b>Podporovaná oblast</b>	4.4. Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech
<b>Podporované aktivity</b>	Zajištění územní ochrany NP, CHKO, NPR, NPP, lokalit soustavy Natura 2000 a dále PR a PP na pozemcích, a, nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu; Zajištění péče o NP, CHKO, NPR, NPP a lokality soustavy Natura 2000, dále PR a PP na pozemcích, a, nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu; Zajištění péče o území národního významu vycházející ze schválené plánovací dokumentace.
<b>Příjemci podpory</b>	Pro typ opatření „zajištění územní ochrany-pouze kraje, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správy národních parků a Správa jeskyní ČR
	Pro opatření v PR a PP na pozemcích a/nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu pouze rezortní organizace MŽP
	Pro typ opatření „zajištění péče o území národního významu: kraje, obce, dobrovolné svazky obcí, organizační složky státu, státní podniky, veřejné výzkumné instituce a výzkumné organizace, veřejnoprávní instituce, příspěvkové organizace, vysoké školy a školská zařízení, nestátní neziskové organizace, církve, podnikatelské subjekty, obchodní společnosti a družstva, fyzické osoby.
<b>Forma a výše podpory</b>	Maximální výše podpory: do 85 % celkových způsobilých výdajů; V souvislosti s principem adicionality, je požadována finanční účast na spolufinancování ve výši 15 % z celkových způsobilých výdajů projektu.

Zdroj: OPŽP (2019); vlastní zpracování, 2019

### 4.2.3. Charakteristika dotačního titulu a specifikace výzvy

Zásadou pečlivé analýzy dotačních příležitostí, se zjistilo, že nejvhodnějším dotačním titulem pro tento projekt je *Operační program Životní prostředí*. Řídícím orgánem tohoto programu je Ministerstvo životního prostředí. Globálním cílem operačního programu životního prostředí je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel České republiky, dále pomoc k efektivnímu využívání zdrojů, odstraňování negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zmírňování dopadů změn klimatu. Celkovou alokací programu v programovém období 2014-2020 je 2,6 mld. EUR, tj. přibližně 68,2 mld. Kč a je financovaný z *Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj*. Operační program životní prostředí je zaměřený na pět prioritních oblastí, které jsou popsány v následující tabulce 4.5 a) a b).

**Tabulka 4.5 a)** Charakteristika prioritních os Operačního programu Životní prostředí

Název prioritní osy	Tematické cíle prioritních os
<b>1. Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní</b>	1.1. Snižování množství vypouštěného znečištění a znečišťujících látek do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů
	1.2. Zajišťování dodávek pitné vody v odpovídající kvalitě a množství
	1.3. Zajišťování povodňové ochrany intravilánu
	1.4. Podpoření preventivního protipovodňového opatření
<b>2. Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech</b>	2.1. Snižování emisí z lokálních topenišť domácností
	2.2. Snižování emisí stacionárních zdrojů, podílejících se na expozici obyvatelstva nadlimitních koncentrací znečišťujících látek
	2.3. Zlepšování systému sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší i souvisejících meteorologických aspektů
	2.4. Snižování emisí stacionárních zdrojů podílejících se na expozici obyvatelstva nadlimitních koncentrací znečišťujících látek v uhelných regionech

Zdroj: OPŽP (2019), vlastní zpracování (2019)

**Tabulka 4.5 b) Charakteristika prioritních os Operačního programu Životní prostředí**

<b>Název prioritní osy</b>	<b>Tematické cíle prioritních os</b>
<b>3. Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika</b>	3.1. Prevence vzniku odpadů
	3.2. Zvyšování podílu materiálového a energetického využití odpadu
	3.3. Rekultivace staré skládky
	3.4. Dokončování inventarizace a odstranění staré ekologické zátěže
	3.5. Snižování environmentálního rizika a rozvíjení systému jejich řízení
<b>4. Ochrana a péče o přírodu a krajinu</b>	4.1 Zajišťování příznivého stavu předmětu ochrany národně významných chráněných území
	4.2. Posilování biodiverzity
	4.3. Posilování přirozené funkce krajiny
	4.4. Zlepšování kvality prostředí v sídlech
<b>5. Energetické úspory</b>	5.1. Snižování energetické náročnosti veřejných budov a zvyšování využití obnovitelných zdrojů energie
	5.2. Dosahování vysokého energetického standardu nových veřejných budov
	5.3. Snižování energetické náročnosti a zvyšování využití obnovitelných zdrojů energie v budovách ústředních vládních institucí

Zdroj: OPŽP (2019), vlastní zpracování (2019)

#### **Specifikace výzvy č. 05\_18\_115 Ministerstva životního prostředí**

Nejvhodnější výzvou z operačního programu životního prostředí, se jevila výzva č. 115, podporovaná evropským fondem pro regionální rozvoj. Podání žádostí, v rámci této výzvy probíhá od 1. 8. 2018 a ukončení podávání žádostí, je naplánováno na 2. 1. 2020. Výzva je součástí prioritní osy 4. Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifickým cílem je zlepšení kvality prostředí v sídlech. Tato výzva si klade za cíl posílit biodiverzitu a ekosystémové funkce znehodnocených ekosystémů v sídlech, neboli jejich ekologickou stabilitu. Následující tabulka 4.6 zobrazuje informace ohledně výzvy č. 115.

**Tabulka 4.6** Výzva č. 115 z Operačního programu Životní prostředí

<b>Název výzvy v MS2014+</b>	MŽP_115. výzva, PO 4, SC 4.4, průběžná
<b>Číslo výzvy v MS2014+</b>	05_18_115
<b>Výzva</b>	Průběžná
<b>Hodnocení žádostí</b>	Jednokolový model
<b>Fond</b>	Evropský fond pro regionální rozvoj
<b>Datum začátku podávání žádostí o podporu</b>	1. 8. 2018
<b>Datum ukončení podávání žádostí o podporu</b>	2. 1. 2020
<b>Nejzazší datum pro ukončení fyzické a finanční realizace operace</b>	31. 12. 2023
<b>Způsob podávání žádostí</b>	Systém MS2014+ - modul IS KP14+
<b>Celkové způsobilé výdaje projektu</b>	Do 50 mil. EUR
<b>Minimální výše způsobilých výdajů</b>	250 000 Kč
<b>Maximální výše dotace z prostředků EU</b>	119 mil. Kč
<b>Oprávnění žadatelé</b>	Obce
<b>Hlavní cílové skupiny</b>	Orgány veřejné správy, vlastníci a správci pozemků.
<b>Cílové území</b>	Území celé České republiky, mimo území hl. města Prahy.
<b>Povinné indikátory</b>	46500 Plocha stanovišť, která jsou podporována s cílem zlepšit jejich stav zachování 45412 Počet ploch a prvků sídelní zeleně s posílenou ekostabilizační funkcí
<b>Nepovinné indikátory</b>	45002 Celkový počet vysazených stromů
<b>Výše podpory</b>	Až do výše 85 % způsobilých výdajů

Zdroj: MŽP (2019), vlastní zpracování (2019)

### 4.3. Elektronická žádost o podporu projektu z Operačního programu Životní prostředí v monitorovacím systému MS 2014+ - modul IS KP+

Projektová žádost je třetí v řadě, z hlediska zpracovávání projektu. Jako první se formuluje, již zmíněný projektový souhrn (projektový záměr), po něm následuje podrobná analýza dotačních příležitostí, kterou zjistíme, jaký dotační titul je nejrelevantnější pro konkrétní projekt, a nyní se na základě těchto dokumentů, vypracovává žádost o podporu, která se v programovém období 2014-2020 zpracovává v *elektronickém systému MS2014+*, v *modulu ISKP14+* (Informační systém koncového příjemce). Projektová žádost je ústřední dokument, díky kterému, řídicí orgán příslušného operačního programu, nebo zprostředkující subjekt rozhodne, zda pro konkrétní projekt, bude poskytnuta dotace nebo nikoliv. Pro úspěšné zpracování žádosti o podporu, existuje spousta příruček a metodik. Žadatelé ale mohou využít také možnost



konzultací s odbornými pracovníky řídicích orgánů nebo zprostředkujících subjektů či speciální semináře, které jsou zaměřené na správné vyplnění žádosti o podporu (MMR, 2019).

První věcí je vyčkat, až se pro konkrétní projektový záměr otevře vhodná výzva. Výzvy mohou být průběžné, do kterých lze podat žádost o podporu v průběhu časového období, a také se vyhodnocují průběžné, ale jsou také výzvy kolové, ty jsou otevřené jen určitou dobu a zde se projektové žádosti vyhodnocují najednou. Všechny informace o tom, jaké výzvy jsou aktuálně vyhlášeny, jsou dohledatelné na příslušných dotačních titulech pro dané programové období, v sekci harmonogramu výzev. Výzvy upřesňují podmínky, které jsou důležité pro podání žádosti o podporu, např. podporované aktivity, cílové území, oprávnění žadatelé a jiné. Hotová žádost se všemi povinnými dokumenty a přílohami, se podává v již zmíněném elektronickém systému MS2014+, v modulu ISKP14+ do stanoveného termínu. Řídící orgán či zprostředkující subjekt, posuzuje žádosti o podporu podle stanovených hodnotících kritérií, které jsou součástí výzvy (MMR, 2019).

Tato situace je po úspěšném projektovém záměru a vypracované analýze dotačních příležitostí, díky které byl vybrán, jako nejvhodnější dotační titul, operační program životní prostředí, k realizaci projektu, s názvem *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*. Projektová žádost projektu, je zpracovaná v elektronickém systému MS2014+, konkrétně v modulu ISKP14+. V tomto modulu se nachází informace ohledně projektu, které je zapotřebí vyplnit, a je to identifikace projektu, která zahrnuje oblasti:

- projekt;
- popis projektu;
- specifické cíle;
- indikátory;
- horizontální principy.

Dále se v tomto modulu nachází rubriky: umístění projektu, harmonogram, cílová skupina, subjekty, kteří zahrnují (konkrétní subjekty projektu, adresy subjektu, osoby subjektu, účty subjektu, účetní období a CZ NACE), a dále je potřeba vyplnit financování projektu, rozdělené na roční rozpočet, přehled zdrojů financování a finanční plán, nakonec ještě kategorie intervencí a dokumenty.

Projekty investičního charakteru, hodící se i pro tento projekt *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*, zahrnují tři fáze. Přípravnou fázi, investiční fázi a provozní fázi. Přípravnou fázi zahrnuje samotný projektový souhrn, který formuluje prvotní myšlenky

žadatele, dále analýzu dotačních příležitostí a matici logického rámce (matrix of a logical framework, LFM). Tato metoda vznikla v 70. letech 20. století. Cílem této metody, je umožnit, navrhnout a uspořádat základní charakteristiky projektu ve vzájemných souvislostech. Tento postup, díky kterému lze jednoduše popsat projekt, by měl být na jednom listu A4, ne na více, aby to bylo pohromadě, všechny tyto důležité základní charakteristiky projektu (Melecký, Staníčková, 2015).

Matice logického rámce je tabulka, která je složena ze 4 sloupců a 4 řádků, shrnující hlavní elementy projektového záměru. Matice je uspořádána, dle vertikální a horizontální osy, a odpovídá na následující otázky (Melecký, Staníčková, 2015):

- **Horizontální osa:**

- čeho chce projekt dosáhnout;
- jak se pozná, že se daných výstupů/cílů dosáhlo;
- kde se získá informace, která to ověří;
- co dalšího musí/nesmí nastat, aby projekt uspěl.

- **Vertikální osa:**

- jaké činnosti vedou k očekávaným výstupům;
- jaké výstupy zajistí dosažení účelu projektu;
- jak dosažený účel projektu, přispěje k naplnění hlavního cíle.

Horizontální osa z hlediska matice logického rámce, znamená, že jednotlivé řádky matice představují úrovně projektu. Tato osa obsahuje celkový cíl projektu, účel projektu, výstupy a aktivity projektu. **Celkový cíl** je popsán tak, že konkretizuje předmět zaměření s ohledem na jeho účel. Odpovídá na otázku, co je obsahem projektu. **Účel projektu** odpovídá na otázku, proč se chce projekt vlastně realizovat. Třetí řádek zahrnuje **výstupy projektu**, které zodpovídají na otázku jak, se plánují dané výstupy dosažení stanovených cílů. A na čtvrtém řádku se nachází **aktivity projektu**, což jsou ústřední činnosti, které zdůrazňují činnosti, na které, je zapotřebí se obrátit, aby došlo k realizaci výstupů projektu.

Vertikální osa obsahuje čtyři sloupce, první sloupec charakterizuje **hierarchii cílů**, (globální cíl, specifický cíl/účel, výstupy projektu, aktivity projektu). Druhý sloupec zobrazuje **objektivně ověřitelné ukazatele**. Je to nástroj, díky kterému je prokázáno, že cíle, účelu, výstupu nebo činnosti bylo dosaženo. Třetí sloupec, je zaměřen na zdroje k ověření. Prostředky, díky kterým se ověřují různá data, časové termíny náklady. Čtvrtý sloupec zahrnuje popis dalších podmínek, které musí být splněny, aby byl projekt úspěšný (Melecký, Staníčková,

2015). Následující tabulka 4.7 zobrazuje matici logického rámce, pro projekt Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec. Zde je charakterizován globální cíl, účel projektu, výstupy a aktivity projektu, v rámci prvního sloupce. Druhý sloupec definuje objektivně měřitelné indikátory. Třetí sloupec zdroje k ověření a čtvrtý sloupec předpoklady, možná rizika projektu a předběžné podmínky.

**Tabulka 4.7** Matice logického rámce projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

<b>Matice logického rámce: Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec</b>		<b>Dotační titul: Operační program Životní prostředí</b>	
		<b>Rozpočet: 3 000 000 Kč z toho 2 550 000Kč z ERDF</b>	
<b>Hlavní cíl</b>	<b>Objektivně měřitelné indikátory</b>	<b>Zdroje k ověření</b>	
Revitalizace zeleně a terénní úpravy u řeky Olše na území Třince.	Statistiky z magistrátu města Třinec	Monitorovací zprávy	
<b>Účel/cíl projektu</b>	<b>Objektivně ověřitelné indikátory</b>	<b>Zdroje k ověření</b>	<b>Předpoklady/rizika</b>
Zlepšení stavu zeleně v oblasti řeky Olše	Podniky, zabývající se kácením a sazením stromů Aktuální stav	Statistiky	Nezlepšení stavu zeleně u řeky Olše Nevybudování městského parku
<b>Výstupy projektu</b>	<b>Objektivně ověřitelné indikátory</b>	<b>Zdroje k ověření</b>	<b>Předpoklady/rizika</b>
Ošetření stromů Terénní úpravy Městský park u řeky Olše	Smlouvy s podniky	Dotazníkové šetření	Zajištění finančních prostředků Výběr nevhodného podniku
<b>Aktivity projektu</b>	<b>Prostředky/vstupy projektu</b>		<b>Předpoklady/rizika</b>
Ošetření stávajících stromů, s následujícím (dle potřeby) vykácením a zasazením nových stromů; terénní úpravy pro revitalizaci parku	Finanční prostředky Projektová dokumentace Lidské zdroje		Přidělení finanční podpory z ERDF Dostatek vlastních zdrojů Dodržení časového harmonogramu
			<b>Předběžné podmínky</b>
			Vyhlášení výzvy Schválení dotace

Zdroj: vlastní zpracování (2019)

## **Elektronická žádost o podporu prostřednictvím elektronického systému MS2014+**

Následující část obsahuje stěžejní informace z žádosti o podporu vygenerované prostřednictvím elektronického systému MS 2014+ - modulu IS KP14+. Na každé žádosti o podporu, se nachází dole datum a čas, kdy byla žádost vygenerovaná a unikátní jméno, které identifikuje žadatele o podporu. Žádost o podporu znázorňuje nejdříve základní informace ohledně projektu, cíle, jaké problémy řeší, příčiny projektu, rizika projektu, až po závěrečný finanční plán, umístění projektu, indikátory, horizontální principy a jiné formality. Obsah žádosti je shodný s originální žádostí, kterou vygeneroval systém MS 2014+. Celá žádost o podporu projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*, není s ohledem na rozsah dokumentu, přiložena.

### **Žádost o podporu**

#### **Projekt**

<i>Číslo programu:</i>	05/Operační program životní prostředí
<i>Číslo výzvy:</i>	05_18_115
<i>Název výzvy:</i>	MŽP_115. výzva, PO 4, SC 4.4, průběžná-studie systémů sídelní zeleně s navazující realizací
<i>Název projektu CZ:</i>	Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec
<i>Název projektu EN:</i>	Revitalization of greenery near Olše in the town of Třinec
<i>Anotace projektu:</i>	

Cílem projektu je revitalizace zeleně a terénní úpravy u řeky Olše na území města Třinec. Tato revitalizace bude významným přínosem k ochraně životního prostředí díky ošetření stávajících stromů a dřevin, zeleně a následné zasazení nových druhů stromů, dřevin, keřů. Výstupem projektu bude vybudovaný městský park, který bude příjemným přínosem pro obyvatele Třince.

#### **Fyzická realizace projektu**

<i>Předpokládané datum zahájení:</i>	1. 7. 2019
<i>Předpokládané datum ukončení:</i>	30. 6. 2021
<i>Předpokládaná doba trvání (v měsících):</i>	24,00

#### **Příjmy projektu**

<i>Jiné peněžní příjmy (JPP):</i>	Projekt nevytváří jiné peněžní příjmy
-----------------------------------	---------------------------------------

*Příjmy dle čl. 61 obecného nařízení:* Projekt nevytváří příjmy dle článku 61

### **Doplňkové informace**

*Realizace zadávacích řízení na projektu:* Ano

*Liniová stavba:* Ne

*Režim financování:* Kombinovaná ex-post

### **Specifické cíle**

*Číslo a název programu:* 05 Operační program Životní prostředí

*Číslo a název prioritní osy:* 05.4 Ochrana a péče o přírodu a krajinu

*Číslo a název investiční priority* 05.4.27 Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a půdy a podpora ekosystémových služeb, včetně prostřednictvím sítě Natura 2000 a ekologických

*Číslo a název tematického cíle:* TC 06 Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů

*Číslo, Název:* 05.4.27.4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech

*Procentní podíl:* 100,00

*Kategorie regionu:* Více rozvinuté 0,00

Méně rozvinuté 100,00

### **Popis projektu**

#### *Anotace projektu*

Cílem projektu je revitalizace zeleně, zkrášlení veřejného prostranství a terénní úpravy u řeky Olše na území města Třinec. Tato revitalizace bude významným přínosem na ochranu životního prostředí díky ošetření stávajících stromů a dřevin, zeleně a následné zasazení nových druhů stromů, dřevin, keřů. Hlavním výstupem projektu bude vybudovaný městský park, který bude příjemným přínosem pro obyvatele Třince.

#### *Jaký problém projekt řeší?*

Realizace staveb zahrnutých do projektu bude významným přínosem pro ochranu životního prostředí (ošetření stávajících stromů, případné kácení a zasazení nových stromků). Dále se také vyřeší otázka neexistence městského parku, jelikož se u řeky Olše žádný park nenachází.

### *Jaké jsou příčiny problému?*

Důvodem pro realizaci projektu je skutečnost, že v programovém období 2000-2006 byl realizován úspěšný projekt Revitalizace Olše, který se zabýval celým povodím Olše, kudy protéká, tedy osmi obcemi, a v každé byla vybudovaná buď nová kanalizace, čistička odpadních vod apod. Díky tomu došlo ke zlepšení kvality vody. Na základě čehož je pro tento projekt stanoven cíl postarat se o zeleň v okolí řeky Olše na území města Třinec, a dále vybudovat městský park, který by byl pozitivním přínosem pro obyvatele města Třince.

### *Co je cílem projektu?*

Globálním cílem projektu je revitalizace sídelní zeleně, zvýšení druhové pestrosti a podpora biodiverzity, která zahrnuje výškovou diferenciaci porostů, obnovu travníkových ploch, dalším cílem je stabilizace porostů a zvýšení jejich perspektivy na stanovišti. Za podcíl si projekt klade vybudovat městský park pro obyvatele města Třince, protože se zde u Olše se nenachází zatím žádný park.

### *Jaká změna/y jsou v důsledku projektu očekávána/y?*

Hlavním očekáváním projektu je zlepšení stávajícího stavu zeleně a ošetření stávajících dřevin. Výstupy projektu umožní obyvatelům města Třince kvalitnější a pohodlnější život, protože u řeky Olše není zatím žádný park, a mohli by jej tak využít k relaxaci, sportování a dalším aktivitám, a tím by došlo k dalšímu rozvoji města Třinec.

### *Jaké aktivity v projektu budou realizovány?*

Podporovanými aktivitami, které budou realizovány v rámci projektu, jsou ošetření stávajících stromů, dřevin, keřů u řeky Olše. Když bude potřeba, tak následné vykácení a poté zasazení nových druhů stromů, keřů, dřevin. Mezi další aktivity jsou řazeny stavba městského parku v této lokalitě, s osvětlením a lavičkami. Stavební práce projektu zahrnují sanaci a revitalizaci nevyhovujícího stavu zeleně, cestního systému, instalaci nového systému veřejného osvětlení. Areál parku bude doplněn o objekty střešní pro jeho plnohodnotné využití (odpočívadla, dětská hřiště, mobiliář).

### *Popis realizačního týmu projektu:*

Zahradnická firma (Kožařík Zeleň) z Třince, která se zabývá terénními úpravami, kácením stromů a sázením nových stromů; projektový manažer; statutární město Třinec; firma na vybudování laviček, osvětlení.

*Jak bude zajištěno šíření výstupů?*

Publicita projektu bude zajištěna prostřednictvím magistrátu města Třinec, který vyvěsí na webové stránky Třinecka informace o novém projektu realizovaném ve městě Třinci; dále billboard s informacemi o financování projektu z evropských prostředků.

*V čem je navržené řešení inovativní?*

Důvodem realizace projektu je skutečnost, že se v dané lokalitě nenachází žádný park pro obyvatele města Třince, tím pádem zde postrádají možnost se procházet, relaxovat, sportovat. Jediný park v Třinci je Lesopark, ale tento není umístěn u řeky. Součástí vybudování nového parku je ošetření stávajících stromů, dřevin a výsadba nových stromů, dřevin, keřů, případné terénní úpravy.

*Jaká existují rizika projektu?*

Mezi předpoklady projektu se prvotně řadí udělení dotace, dostatek vlastních finančních zdrojů k předfinancování projektu, dodržení časového harmonogramu a stanovených cílů. Riziky projektu jsou výběr nevhodné firmy pro následnou revitalizaci zeleně, mimořádné události, například nepřízeň počasí, dále konkurence, nezajištění či nedostatek finančních prostředků a nezájem občanů města Třince, stavební povolení, povolení od ochranářů životního prostředí.

## **Cílová skupina**

*Cílová skupina:* Orgány veřejné správy, vlastníci a správci pozemků

*Popis cílové skupiny:*

Cílovou skupinou projektu jsou pracovníci, kteří se budou podílet na ošetřování stávajících stromů, dřevin, případného kácení a vysazování nových stromů a dřevin. Cílovou skupinu jsou samotní obyvatelé města Třince, pro které se tím zpříjemní a zkvalitní život.

## **Subjekty projektu**

*Typ subjektu:* Žadatel/příjemce o podporu

*Kód státu:* CZE – Česká republika

*Název subjektu:* Statutární město Třinec

*Právní forma:* Obec

*Je subjekt právnickou osobou?* Ano

*Typ plátce DPH:* Jsem plátce DPH a nemám zákonný nárok na odpočet DPH ve vztahu k aktivitám projektu

*Počet zaměstnanců:* 499,000

*Velikost podniku:* Nerelevantní

*Kód institucionálního sektoru:* Místní vládní instituce

*Zahrnout subjekt do definice jednoho podniku:* Ano

### **Adresa subjektu**

*Kód státu:* CZE-Česká republika

*Typ adresy:* Adresa oficiální (adresa sídla organizace)

*Název kraje:* Moravskoslezský kraj

*Název okresu:* Frýdek-Místek

*Název ORP (Obec s rozšířenou působností):* Třinec

*Obec:* Třinec

*Část obce:* Staré Město

*Ulice:* Jablunkovská

*PSČ:* 739 61

*Číslo popisné:* 160

### **Osoby subjektu**

*Titul před jménem:* RNDr

*Jméno:* Věra

*Příjmení:* Palkovská

*Mobil:* 558306101

*Email:* vera.palkovska@trinecko.cz

*Hlavní kontaktní osoba:* Ano

*Statutární zástupce:* Ano



## Rozpočet projektu (roční)

Rozpočet je stěžejní součástí každého projektu. Každou žádost je třeba opatřit podrobným rozpočtem. V následujících dvou tabulkách 4.8 a 4.9 je uveden roční rozpočet k projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*, a poté detailnější rozpočet na všechny léta realizace projektu.

**Tabulka 4.8** Roční rozpočet projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

Kód	Název	Částka celkem	Procento
1	Celkové výdaje	3 061 500,00	100,00
1.1	Celkové způsobilé výdaje	3 061 500,00	100,00
1.1.1	Celkové způsobilé výdaje – investiční	3 030 000,00	98,97
1.1.1.1	Přímé realizační výdaje	3 000 000,00	97,99
1.1.1.2	Projektová příprava	30 000,00	0,98
1.1.1.3	Publicita a propagace	0,00	0,00
1.1.1.4	Poplatek za vynětí ze ZPF/PUPFL investiční	0,00	0,00
1.1.1.5	Nákup nemovitostí	0,00	0,00
1.1.2	Celkové způsobilé výdaje – neinvestiční	31 500,00	1,03
1.1.2.1	Přímé realizační výdaje	30 000,00	0,98
1.1.2.2	Projektová příprava	0,00	0,00
1.1.2.3	Publicita a propagace	1 500,00	0,05
1.1.2.4	Poplatek za vynětí ze ZPF/PUPFL neinvestiční	0,00	0,00
1.2	Celkové nezpůsobilé výdaje	0,00	0,00

Zdroj: Vlastní zpracování (2019)

**Tabulka 4.9** Detailní rozpočet projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

Kód	Částka za 1. rok	Částka za 2. rok	Částka za 3. rok
1	1 020 500,00	1 020 500,00	1 020 500,00
1.1	1 020 500,00	1 020 500,00	1 020 500,00
1.1.1	1 010 000,00	1 010 000,00	1 010 000,00
1.1.1.1	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
1.1.1.2	10 000,00	10 000,00	10 000,00
1.1.1.3	0,00	0,00	0,00
1.1.1.4	0,00	0,00	0,00
1.1.1.5	0,00	0,00	0,00
1.1.2	10 500,00	10 500,00	10 500,00
1.1.2.1	10 000,00	10 000,00	10 000,00
1.1.2.2	0,00	0,00	0,00
1.1.2.3	500,00	500,00	500,00
1.1.2.4	0,00	0,00	0,00
1.2	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Vlastní zpracování (2019)

## Přehled zdrojů financování

Dále byl systémem MS 2014+ vygenerován přehled zdrojů financování, založeném na rozpočtu projektu a je uveden v následující tabulce 4.10.

**Tabulka 4.10** Přehled zdrojů financování projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

<b>Fáze přehledu financování:</b>	Žádost o podporu
<b>Měna:</b>	CZK
<b>Název etapy:</b>	
<b>Celkové zdroje:</b>	3 033 000,00
<b>Celkové nezpůsobilé výdaje:</b>	0,00
<b>JPP nezpůsobilé:</b>	0,00
<b>Celkové způsobilé výdaje:</b>	3 033 000,00
<b>Jiné peněžní příjmy (JPP):</b>	0,00
<b>CZV bez příjmů:</b>	3 033 000,00
<b>Příjmy dle čl. 61 obecného nařízení:</b>	0,00
<b>Příspěvek Unie:</b>	454 950,00
<b>Národní veřejné zdroje (bez vlastního zdroje financování)</b>	0,00
<b>Podpora celkem:</b>	454 950,00
<b>Vlastní zdroj financování:</b>	2 578 050,00
<b>% vlastního financování:</b>	85,00
<b>Zdroj financování vlastního podílu:</b>	Finanční prostředky z rozpočtu obcí/obce

Zdroj: Vlastní zpracování (2019)

## Finanční plán

Systémem IS KP14+ byl rovněž vygenerován finanční plán projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*, který je zobrazen v následující tabulkách 4.11 a) a b). Finanční plán předkládá, jakým způsobem budou poskytnuty finanční prostředky z dotace. V rámci tohoto projektu bude dotace poskytnuta, jak je patrné z následující tabulky, po realizaci projektu.

**Tabulka 4.11 a)** Finanční plán projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

<b>Pořadí finančního plánu:</b>	1
<b>Datum předložení:</b>	6. 4. 2019
<b>Záloha - plán:</b>	0,00
<b>Záloha - Investice:</b>	
<b>Záloha - Neinvestice:</b>	
<b>Vyúčtování - plán:</b>	1 020 500,00

Zdroj: Vlastní zpracování (2019)

**Tabulka 4.11 b)** Finanční plán projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

<b>Vyúčtování - Investice:</b>	1 010 000,00
<b>Vyúčtování - Neinvestice:</b>	10 500,00
<b>Vyúčtování - očištěné o příjmy:</b>	1 020 500,00
<b>Vyúčtování - Investice očištěné o příjmy:</b>	1 010 000,00
<b>Vyúčtování - Neinvestice očištěné o příjmy:</b>	10 500,00
<b>Závěrečná platba:</b>	ANO

Zdroj: Vlastní zpracování (2019)

## Kategorie intervencí

### Tematický cíl

<i>Kód:</i>	06
<i>Název:</i>	Zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů
<i>Název specifického cíle:</i>	Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech
<i>Procentní podíl:</i>	100,00
<i>Indikativní alokace:</i>	454 950,00

### Oblast intervence

<i>Kód:</i>	IV.4.085
<i>Název:</i>	Ochrana a obnova biologické rozmanitosti, ochrana přírody a ekologická infrastruktura
<i>Název specifického cíle:</i>	Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech
<i>Procentní podíl:</i>	100,00
<i>Indikativní alokace:</i>	454 950,00
<i>Koeficient klimatické změny:</i>	40,00
<i>Podskupina:</i>	Životní prostředí
<i>Skupina:</i>	Rozvoj vnitřního potenciálu

**Forma financování**

<i>Kód:</i>	01
<i>Název:</i>	Nevratný grant
<i>Procentní podíl:</i>	100,00
<i>Indikativní alokace:</i>	454 950,00

**Ekonomická aktivita**

<i>Kód:</i>	22
<i>Název:</i>	Činnosti týkající se životního prostředí a změny klimatu
<i>Procentní podíl:</i>	100,00
<i>Indikativní alokace:</i>	454 950,00

**Mechanismus územního plnění**

<i>Kód:</i>	07
<i>Název:</i>	Nepoužije se
<i>Procentní podíl:</i>	100,00
<i>Indikativní alokace:</i>	454 950,00

**Lokalizace**

<i>Kód:</i>	CZ080
<i>Název:</i>	Moravskoslezský kraj
<i>NUTS2:</i>	Moravskoslezsko
<i>NUTS1:</i>	Česká republika
<i>Procentní podíl:</i>	100,00
<i>Indikativní alokace:</i>	454 950,00

**Typ území**

<i>Kód:</i>	01
<i>Název:</i>	Velké městské oblasti (hustě obydlené > 50 000obyvatel)
<i>Procentní podíl:</i>	7,58

<i>Indikativní alokace:</i>	34 485,21
<i>Kód:</i>	02
<i>Název:</i>	Malé městské oblasti (střední hustota > 5000obyvatel)
<i>Procentní podíl:</i>	21,21
<i>Indikativní alokace:</i>	96 494,90
<i>Kód:</i>	03
<i>Název:</i>	Venkovské oblasti (řídce osídlené)
<i>Procentní podíl:</i>	71,21
<i>Indikativní alokace:</i>	323 969,90

### **Indikátory**

<i>Kód indikátoru:</i>	45412
<i>Název indikátoru:</i>	Počet ploch a prvků sídelní zeleně s posílenou ekostabilizační funkcí
<i>Výchozí hodnota:</i>	0,000
<i>Datum výchozí hodnoty:</i>	5. 4. 2019
<i>Cílová hodnota:</i>	1,000
<i>Datum cílové hodnoty:</i>	30. 6. 2021
<i>Měrná jednotka:</i>	Lokalita
<i>Typ indikátoru:</i>	Výsledek

#### *Definice indikátoru:*

Počet ploch a prvků sídelní zeleně, na kterém došlo realizací podporovaných opatření k posílení přirozených funkcí zeleně v urbanizovaném území.

#### *Popis hodnoty:*

Indikátor zabývající se počtem ploch a prvků sídelní zeleně má konkrétně jednu lokalitu.

<i>Kód indikátoru:</i>	46500
<i>Název indikátoru:</i>	Plocha stanovišť, která jsou podporována s cílem zlepšit jejich stav zachování

<i>Výchozí hodnota:</i>	0,000
<i>Datum výchozí hodnoty:</i>	5. 4. 2019
<i>Cílová hodnota:</i>	5,000
<i>Datum cílové hodnoty:</i>	30. 6. 2021
<i>Měrná jednotka:</i>	ha
<i>Typ indikátoru:</i>	Výstup

*Definice indikátoru:*

Celková plocha, na které došlo realizací operací k posílení přirozených funkcí krajiny a na posílení ochrany ohrožených druhů, tedy k obnově přirozeného či přírodě blízkého stavu části krajiny způsobem, který účinně posiluje ekologickou stabilitu a biodiverzitu, zlepšuje vodní režim (zpomaluje odtok vody z povodí a přispívá k retenci vody v krajinných strukturách, ekosystémech, v půdě a v podloží i ke snížení rizika erozního ohrožení půd) a přispívá k posílení adaptačního potenciálu krajiny vůči změně klimatu. Operace mohou být prováděny na území Natura 2000 i mimo něj. Plocha dotčená více operacemi se započítává pouze jednou.

*Popis hodnoty:*

Tento indikátor zahrnuje plochu, na které se realizuje projekt. Jedná se přibližně o 5ha, což je 50 000 metrů čtverečních a na této ploše dojde k revitalizaci zeleně a terénním úpravám s následným vybudováním městského parku.

## **Horizontální principy**

*Typ horizontálního principu:* Rovné příležitosti a nediskriminace

*Vliv projektu na horizontální princip:* Neutrální k horizontálnímu principu

*Popis a zdůvodnění vlivu projektu na horizontální princip:*

Projekt je přímo určen na zmírnění diskriminace osob, jelikož městský park bude určen pro všechny, nebude žádné omezení z hlediska rasy, pohlaví, náboženství a jiných typů odlišností.

*Typ horizontálního principu:* Rovné příležitosti mužů a žen

*Vliv projektu na horizontální princip:* Neutrální k horizontálnímu principu

*Popis a zdůvodnění vlivu projektu na horizontální princip:*

Projekt je určen pro rovné příležitosti mužů a žen, není zohledněna více jedna skupina než druhá, ale rovné postavení obou pohlaví.

*Typ horizontálního principu:* Udržitelný rozvoj (environmentální indikátory)

*Vliv projektu na horizontální princip:* Cílené zaměření na horizontální princip

*Popis a zdůvodnění vlivu projektu na horizontální princip:*

Záměrem projektu je realizace aktivit, které pomohou vylepšit životní prostředí, konkrétně se jedná o ošetření stávajících stromů, dřevin, keřů, a zasazení nových stromů, keřů a dřevin. Všechny tyto aktivity budou brány v potaz s ochranou životního prostředí.

Žádost o podporu v rámci systému MS 2014+ s sebou nese řadu příloh a čestné prohlášení, kterými jsou: plná moc, dokument o kumulativním rozpočtu, prohlášení o plátcovství DPH, rozhodnutí nebo závazná stanoviska či vyjádření orgánů, čestná prohlášení, projektová dokumentace nebo prováděcí dokumentace, ekonomické podklady, studie systémů sídelní zeleně.

Díky projektovému souhrnu a analýze dotačních příležitostí byla vybrána výzva č. 115 „Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech“, na jejímž základě byla vytvořena žádost o podporu financovaná z ESI fondů v monitorovacím systému MS 2014+, v modulu ISKP14+. Celková částka projektu činí 3 000 000 Kč, kde za podmínek výzvy, lze projekt spolufinancovat z 85 % z Evropského fondu pro regionální rozvoj (2 550 000 Kč) a zbylých 15 % z vlastních zdrojů (450 000 Kč).

Elektronický monitorovací systém MS 2014+, resp. modul IS KP 14+, slouží v aktuálním programovém období 2014-2020 pro zpracování všech žádostí o podporu z Evropských strukturálních a investičních fondů v České republice. Žádost o podporu byla zpracována na základě metody projektového cyklu tzv. Project Cycle Management, který je běžnou praxí projektového managementu uplatňovaného v Evropské unii.

## 5. Závěr

Obory projektového řízení a dotačního managementu jsou v Evropské unii uplatňovány v rámci politiky Hospodářské, sociální a územní soudržnosti především při realizaci projektů spolufinancovaných z finančních prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů. Hlavním cílem politiky Hospodářské, sociální a územní soudržnosti je snaha postupně odstraňovat a snižovat ekonomické, sociální a územní disparity mezi jednotlivými členskými státy Evropské unie a jejich regiony. Právě dotační management v podobě, v jaké je uplatňován v Evropské unii, představuje v současné době pro jednotlivé členské státy a jejich regiony nejdostupnější cestu k hospodářskému a sociálnímu rozvoji. Evropská unie permanentně rozvíjí politiku Hospodářské, sociální a územní soudržnosti a jejím prostřednictvím usiluje o vyrovnávání rozdílů v ekonomické úrovni mezi jednotlivými členskými státy. V průběhu doby význam regionální problematiky neklesá, ale tato politika se mění v závislosti na společensko-ekonomických poměrech nejen v Evropě, ale i ve světě. Snížení ekonomických rozdílů vede ke snadnějšímu sblížení ekonomik členských států pro potřeby fungování měnové unie a vytvoření jednotné měnové politiky a jednotného vnitřního trhu Evropské unie. Pomocí Strategie Evropa 2020 se má Evropská unie přeměnit v inteligentní a udržitelnou ekonomiku podporující začlenění jednotlivých regionů a vykazující vysokou míru zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti.

Skutečnost, že politika Hospodářské, sociální a územní soudržnosti patří k významným politikám Evropské unie, značí i fakt, že pro aktuální programové období 2014-2020 má celkovou alokaci 351,8 mld. EUR a představuje tak jednu třetinu z celkového rozpočtu v rámci Víceletého finančního rámce Evropské unie a je tak hlavní investiční politikou. Celkové finanční prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů pro Českou republiku v programovém období 2014-2020 činí téměř 24 mld. EUR, tj. 614 mld. Kč. Z měsíčního přehledu implementace ESI fondů v ČR v období 2014-2020 je patrné, že ke dni 31. 3. 2019 bylo v České republice schváleno 207 101 projektů, přičemž finanční prostředky v právních aktech schválených projektů činí 417 mld. Kč. Příjemcům podpory byla z dané částky proplacena zhruba polovina prostředků ve výši 204 mld. Kč (MMR, 2019). Vysoký podíl na kvalitě a zpracování projektů má uplatňování projektového managementu, který se stále vyvíjí. Účelem projektového managementu je dosáhnout stanového cíle v daném časovém termínu, s předem stanovenými finančními prostředky, a hlavně se zřetelem na požadavky žadatele konkrétního projektu. Při získávání prostředků z Evropských strukturálních a investičních



fondů je tak pro členské státy Evropské unie projektový management velmi důležitý a jeho význam stoupá vzhledem k celkovému trendu snižování finančních prostředků vynakládaných na regionální rozvoj a ke zpřísnění podmínek jejich využívání. Dosavadní dotační princip nenávratné finanční pomoci by měl být výrazně doplněn nebo zcela nahrazen principem přímé návratnosti poskytnutých finančních prostředků.

V současnosti si Česká republika připomíná 15 let ode dne vstupu do Evropské unie, tj. od 1. 5. 2004. V posledních letech je mnoho občanů České republiky je spíše euroskeptických, tedy jsou spíše proti Evropské unii a nezajímají se o její dění. Je ale zapotřebí zmínit, co všechno se změnilo po vstupu České republiky do Evropské unie, jaká jsou pozitiva plynoucí z tohoto členství. Česká republika za posledních 15 let zbohatla, ve srovnání s ostatními členskými zeměmi, se ČR dostala na 89 procent průměru EU z hlediska životní úrovně. Před vstupem do Evropské unie byla Česká republika na 74 % průměru EU. Často jsou v České republice zmiňovány dotace, které jsou financované z evropských fondů, přičemž podle dat Evropské komise, tvoří právě evropské finanční prostředky od roku 2004 přibližně 40 % všech veřejných investic (HN, 2019).

Zaměřením bakalářské práce bylo podat ucelený přehled o problematice regionální politiky a projektového řízení v Evropské unii v souvislosti s čerpáním finanční pomoci z Evropských strukturálních a investičních fondů se specifickým zaměřením na Českou republiku. V návaznosti na toto zaměření bylo cílem bakalářské práce, na základě projektového souhrnu a analýzy dotačních příležitostí zvolit vhodný dotační titul, a poté zpracovat žádost o podporu z Evropských strukturálních a investičních fondů, konkrétně z Operačního programu Životní prostředí, pomocí monitorovacího systému MS 2014+ - modulu IS KP14+, na základě pravidel řídicího orgánu daného dotačního titulu pro projekt Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec. Projekt se tak zaměřuje na možnosti zlepšení stavu životního prostředí na území Třinecka, pro něž je typický špatný stav kvality a znečištění ovzduší a zhoršené rozptylové podmínky kvůli vysokým koncentracím polévatvého prachu. Ke znečištěnému ovzduší přispívá průmysl, doprava, topení v domácnostech i škodliviny ze sousedního Polska, a území Třinecka, stejně jako území celého Moravskoslezského kraje, patří k nejzasaženějším oblastem v České republice. Právě Operační program Životní prostředí financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti představuje jednu z možností, jak tento problém řešit a financovat, a to na základě přípravy a zpracování kvalitních projektů.

## Seznam použité literatury

### Knihy

1. DOLEŽAL, Jan a Jiří KRÁTKÝ. *Projektový management v praxi. Naučte se řídit projekty!* Praha: Grada, 2017. 176 s. ISBN 978-80-247-5693-6.
2. DOLEŽAL, Jan. *Projektový management: komplexně, prakticky a podle světových standardů.* Praha: Grada Publishing, 2016. 418 s. ISBN 978-80-247-5620-2.
3. EUROPERAN COMMISSION. *European Structural and Investment Funds 2014–2020: Official texts and commentaries.* Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015. 418 s. ISBN 978-92-79-39456-0.
4. GROSPÍČ, Jiří. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy.* 5. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 455 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-086-4.
5. MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie.* 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. 210 s. ISBN 978-80-87029-13-18.
6. SVOZILOVÁ, Alena. *Projektový management: systémový přístup k řízení projektů.* 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. 421 s. ISBN 978-80-271-0075-0.
7. ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie.* Praha: C.H. Beck, 2017. 656 s. ISBN 978-80-7400-527-5.

### Učební texty

8. MELECKÝ, Lukáš a Eva POLEDNÍKOVÁ. *Evropská regionální politika* [online]. Ostrava, 2018. (Elektronický učební text zpracovaný v rámci projektu IRP-RPP 173/2017 „Inovace předmětu Regionální politika EU na oboru Eurospráva v kontextu programového období 2014–2020 “ určený k doplnění a rozšíření tematického zaměření přednášek z předmětu 120310 (120410) Regionální politika EU). Dostupné z: [https://lms.vsb.cz/pluginfile.php/876318/mod\\_resource/content/7/SOET\\_Evropsk%C3%A1%20region%C3%A1ln%C3%AD%20politika\\_Meleck%C3%BD\\_Poledn%C3%ADko%C3%A1\\_2018.pdf](https://lms.vsb.cz/pluginfile.php/876318/mod_resource/content/7/SOET_Evropsk%C3%A1%20region%C3%A1ln%C3%AD%20politika_Meleck%C3%BD_Poledn%C3%ADko%C3%A1_2018.pdf)

9. MELECKÝ, Lukáš a Michaela STANÍČKOVÁ. *Projektový a dotační management v EU* [online]. Ostrava 2015. (Elektronický učební text, zpracovaný v rámci projektu FRVŠ 215/2014 „Inovace výuky projektového a dotačního managementu na oboru Eurospráva: vstříc novým trendům programovacího období 2014-2020“ určený k doplnění a rozšíření tematického zaměření přednášek z předmětu 120354 Projektový a dotační management v EU B. 2014). Dostupné z: [https://lms.vsb.cz/pluginfile.php/942117/mod\\_resource/content/1/U%C4%8Debn%C3%AD%20text\\_Projektov%C3%BD%20a%20dota%C4%8Dni%20management%20v%20EU.pdf](https://lms.vsb.cz/pluginfile.php/942117/mod_resource/content/1/U%C4%8Debn%C3%AD%20text_Projektov%C3%BD%20a%20dota%C4%8Dni%20management%20v%20EU.pdf)

### **Elektronické dokumenty**

10. BARTOŠOVÁ, Hana a Jan BARTOŠ. *Projektový management* [online]. Praha, 2011 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: [http://files.vsrr.webnode.cz/200000020-5b25a5c1fc/Projektov%C3%BD%20management\\_OPPA\\_2012\\_Barto%C5%A1ov%C3%A1%20a%20kol...pdf](http://files.vsrr.webnode.cz/200000020-5b25a5c1fc/Projektov%C3%BD%20management_OPPA_2012_Barto%C5%A1ov%C3%A1%20a%20kol...pdf)
11. EUROPEAN COMMISSION. *Aid Delivery Methods: Project cycle management guidelines* [online]. Brussels, 2004 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/methodology-aid-delivery-methods-project-cycle-management-200403\\_en\\_2.pdf](https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/methodology-aid-delivery-methods-project-cycle-management-200403_en_2.pdf)
12. EUROPEAN COMMISSION. *Systems thinking for European structural and investment funds management: Guide to process evaluation and lean fund management*. [online]. Luxembourg, 2018 [cit. 2019-04-07]. ISBN 978-92-79-86508-4. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8fec48af>
13. EUROSOP. *Jednotný evropský akt* [online]. Praha, 2017 [cit. 2019-02-07]. Dostupné z: <http://www.eurosop.cz/gallery/2/763-jea.pdf>
14. EUROSTAT. *NUTS map-CZ* [online]. Brusel, 2016 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/345175/7451602/nuts-map-CZ.pdf>
15. EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Regionální politika* [online]. Lucemburk, 2014 [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: [https://europa.eu/european-union/file/1405/download\\_cs?token=TE2IYCOj](https://europa.eu/european-union/file/1405/download_cs?token=TE2IYCOj)

16. EVROPSKÁ KOMISE. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020: Oficiální texty a komentáře* [online]. Lucemburk, 2015 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/regional\\_policy/sources/docgener/guides/blue\\_book/blueguide\\_cs.pdf](https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/blue_book/blueguide_cs.pdf)
17. EVROPSKÁ UNIE. *Politika soudržnosti 2014-2020: Návrhy Evropské unie* [online]. Brusel, 2018 [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: [https://www.cebrecz/dokums\\_raw/prezentace\\_ralph.pdf](https://www.cebrecz/dokums_raw/prezentace_ralph.pdf)
18. MĚSTO TŘINEC. *Strategický plán města Třince pro období 2014-2020: „Třinec – fajne místo pro život“* [online]. Třinec, 2014 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: [http://trinecko.cz/assets/File.ashx?id\\_org=17089&id\\_dokumenty=2585](http://trinecko.cz/assets/File.ashx?id_org=17089&id_dokumenty=2585)
19. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Abeceda fondů EU 2014-2020* [online]. Praha, 2015 [cit. 2019-02-08]. Dostupné z: [https://lms.vsb.cz/pluginfile.php/876381/mod\\_resource/content/2/Abeceda%20fondu\\_2014-2020.pdf](https://lms.vsb.cz/pluginfile.php/876381/mod_resource/content/2/Abeceda%20fondu_2014-2020.pdf)
20. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce: Národní orgán pro koordinaci* [online]. Praha, 2015 [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/getmedia/dda4e489-df77-4be3-b09d-bb9fec5b6323/ESI\\_fondy\\_v\\_kostce\\_ISBN-web.pdf](https://www.mmr.cz/getmedia/dda4e489-df77-4be3-b09d-bb9fec5b6323/ESI_fondy_v_kostce_ISBN-web.pdf)
21. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Informace pro vládu ČR o postupu prací při tvorbě Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+* [online]. Praha, 2017 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: [http://dotaceeu.cz/getmedia/7bdc7df1-1e36-4843-a491-0760a2c5c35d/Vlada\\_2\\_Material.pdf](http://dotaceeu.cz/getmedia/7bdc7df1-1e36-4843-a491-0760a2c5c35d/Vlada_2_Material.pdf)
22. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční informace o implementaci ESI fondů v České republice* [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/getmedia/dca1687a-19de-4af6-9890-c78fc391732c/Mesicni\\_informace\\_2019\\_03.pdf.aspx?ext=.pdf](https://www.dotaceeu.cz/getmedia/dca1687a-19de-4af6-9890-c78fc391732c/Mesicni_informace_2019_03.pdf.aspx?ext=.pdf)
23. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020* [online]. Praha, 2013 [cit. 2019-02-08]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf>

24. PROJECT MANAGEMENT INSTITUTE. *A guide to the project management body of knowledge* [online]. Pensylvani, 2013 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: [http://dinus.ac.id/repository/docs/ajar/PMBOKGuide\\_5th\\_Ed.pdf](http://dinus.ac.id/repository/docs/ajar/PMBOKGuide_5th_Ed.pdf)
25. SVOZILOVÁ, Alena. *Projektový management: Systémový přístup k řízení projektů* [online]. Praha, 2012 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: [https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwjM6YrSotzgAhWRK1AKHa7-AGsQFjAAegQICRAC&url=http%3A%2F%2Fcontent.ereading.cz%2Fpreview%3FpartnerId%3D1%26contentId%3D4383%26format%3Dpdf%26filename%3Dprojektovy-management\\_nahled.pdf%26forced%3D0&usg=AOvVaw3LSMv6\\_ApX7TH9g4j8-VzA](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwjM6YrSotzgAhWRK1AKHa7-AGsQFjAAegQICRAC&url=http%3A%2F%2Fcontent.ereading.cz%2Fpreview%3FpartnerId%3D1%26contentId%3D4383%26format%3Dpdf%26filename%3Dprojektovy-management_nahled.pdf%26forced%3D0&usg=AOvVaw3LSMv6_ApX7TH9g4j8-VzA)

## WWW stránky

26. AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY. O agentuře ochrany přírody a krajiny České republiky. *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* [online]. 2019 [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/o-aopk-cr/>
27. AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY. Standardy: Seznam platných standardů. *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* [online]. [cit. 2019-04-24]. Dostupné z: <http://standardy.nature.cz/seznam-standardu/>
28. BUSINESS INFO. Fondy Evropské unie a politika hospodářské a sociální soudržnosti. Principy politiky soudržnosti. *Businessinfo* [online]. 2010 [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/fondy-evropske-unie-a-politika-5157.html#!&chapter=2>
29. ČESKÝ ROZHLAS. Priority EU. *Český rozhlas* [online]. 2008 [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: [https://www.rozhlas.cz/evropskaunie/informace/\\_zprava/518986](https://www.rozhlas.cz/evropskaunie/informace/_zprava/518986)
30. DOTACE EU. Moravskoslezský kraj. *DotaceEu.cz* [online]. 2019 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: [https://www.msk.cz/dotace\\_eu/index.html](https://www.msk.cz/dotace_eu/index.html)
31. DOTACE EU. NUTS. *DotaceEu.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/N/NUTS>
32. EUROSKOP. Regionální politika. *Euroskop* [online]. 2018 [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9195/sekce/regionalni-politika/>

33. EUROSKOP. Změny v regionální politice po 2014: Jak se změnila regionální politika EU v letech 2014-2020. *Euroskop* [online]. 2019 [cit. 2019-02-08]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9198/sekce/zmeny-v-regionalni-politice-po-2014/>
34. EUROSTAT. Your key to european statistics. *Eurostat* [online]. 2018 [cit. 2019-02-07]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat>
35. EVROPSKÁ KOMISE. Hlavní investiční politika EU. *Evropská komise* [online]. 2019 [cit. 2019-03-14]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/regional\\_policy/cs/policy/what/investment-policy/](https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/investment-policy/)
36. EVROPSKÁ KOMISE. Komise a její priority: Oblasti politiky, informace a služby. *Evropská komise* [online]. 2018 [cit. 2019-02-08]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/regional\\_policy/cs/policy/what/glossary/n/nuts/](https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/glossary/n/nuts/)
37. EVROPSKÁ KOMISE. NUTS-Nomenclature of territorial units for statistics. *Eurostat* [online]. 2018 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/background>
38. EVROPSKÁ KOMISE. Regionální politika: Historie politiky. *Evropská komise* [online]. 2014 [cit. 2019-02-08]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/regional\\_policy/cs/policy/what/history](https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/history)
39. EVROPSKÁ KOMISE. Slovníček: Subsidiarita. *Evropská komise* [online]. 2019 [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/regional\\_policy/cs/policy/what/glossary/s/subsidiarity](https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/glossary/s/subsidiarity)
40. EVROPSKÁ UNIE. Evropská unie. *Europa.eu* [online]. 2019 [cit. 2019-04-24]. Dostupné z: [https://europa.eu/european-union/index\\_cs](https://europa.eu/european-union/index_cs)
41. GAREP. Nástroje regionální politiky. Metodická podpora regionálního rozvoje. *Regionalnirozvoj.cz* [online]. 2019 [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/nastroje-regionalni-politiky.html>
42. HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. Česko za 15 let členství v EU vydělalo 1306 miliard. Chválit unii se přesto mezi politiky a byznysmeny příliš nenosí. *Ihned.cz* [online]. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-66562190-cesko-a-eu-jsou-spolu-uz-15-let>

43. IPMA. Become recognised as a professional - certification International Project Management Association. *IPMA* [online]. 2019 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: [https://www.ipma.world/individuals/certification/?gclid=CjwKCAiAnsnjBRB6EiwATkM1XiBsmoTbRj\\_83nX9wzPub1l9CXavzeoY2KKTvhKia2vdPJ5OU30djxoCEK8QAvD\\_BwE](https://www.ipma.world/individuals/certification/?gclid=CjwKCAiAnsnjBRB6EiwATkM1XiBsmoTbRj_83nX9wzPub1l9CXavzeoY2KKTvhKia2vdPJ5OU30djxoCEK8QAvD_BwE)
44. IPMA CZECH REPUBLIC. International project management association. *IPMA* [online]. 2019 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.ipma.cz/>
45. JAKASI. Jaké nástroje používá regionální politika? *Jakasi* [online]. 2018 [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: <http://www.jakasi.cz/jake-nastroje-pouziva-regionalni-politika>
46. MANAGEMENTMANIA. Řízení projektů (Project management). *Managementmania* [online]. 2019 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/metody-rizeni-projektu>
47. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. 10 kroků k získání dotace. *DotaceEu.cz* [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Jak-ziskat-dotaci/10-kroku-k-ziskani-dotace>
48. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Čerpání v období 2014-2020. *DotaceEu.cz* [online]. 2019. [03. 05. 2019]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Informace-o-cerpani>
49. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. MS2014+. *MSEU-MSSF.cz* [online]. 2013 [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: <https://mseu.mssf.cz/>
50. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Strategie Evropa 2020. *MŠMT* [online]. 2018 [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/strategie-evropa-2020>
51. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu. *MŽP* [online]. 2019 [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.opzp.cz/o-programu/podporovane-oblasti/prioritni-osa-4/>
52. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Příroda a krajiny. *MŽP* [online]. 2019 [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/cz/priroda\\_krajina](https://www.mzp.cz/cz/priroda_krajina)
53. PMI. O české komoře PMI. *PMI* [online]. 2019a [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.pmi.cz/ceska-komora-pmi/o-komore>

54. PMI. Czech Republic chapter. *PMI* [online]. 2019b [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.pmi.cz/>
55. PMI. Learn about PMI. *PMI* [online]. 2019c [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.pmi.org/about/learn-about-pmi>
56. PMI. Project management institute. *PMI* [online]. 2019d [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.pmi.org/>
57. STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Národní program životní prostředí. *SZIF* [online]. 2019 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/narodni-program-zivotni-prostredi/>
58. SVOBODOVÁ, Hana. Regionální politika a regionální rozvoj ČR. *Muni.cz* [online]. 2013 [cit. 2019-02-07]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>



## Seznam zkratek

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
CF	Cohesion fund Fond soudržnosti
CZECHINVEST	Agentura pro podporu podnikání a investic
CZECHTRADE	Agentura na podporu exportu
ČR	Czech Republic Česká republika
ČSR	Czechoslovakia Republic Československá republika
EAFRD	European agricultural fund for rural development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGF	European agricultural and guarantee fund Evropský zemědělský a záruční fond
EC/ES	European Community Evropské společenství
ECU	European currency unit Evropská měnová jednotka
EFF	European fisheries fund Evropský rybářský fond
EGF	European globalisation adjustment fund Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci
EHS	European economic community Evropské hospodářské společenství
EIB	European investment bank Evropská investiční banka

EC/EK	European commission Evropská komise
EMU	European monetary union Evropská měnová unie
ESCP	Economic and social cohesion policy Politika hospodářské a sociální soudržnosti
ESIF	European structural and investment funds Evropské strukturální a investiční fondy
ESF	European social fund Evropský sociální fond
ERDF	European regional development fund Evropský fond pro regionální rozvoj
EU	European Union Evropská unie
EUR	Euro
FIFG	Financial instrument for fisheries guidance Finanční nástroj na podporu rybolovu
GDP/HDP	Gross domestic product Hrubý domácí produkt
ICB	International Competence Baseline
ICT	Information and communication technologies Informační a komunikační technologie
IPA	Instrument for pre-accession assistance Nástroj předvstupní pomoci
IPMA	International Project Management Association
IS KP14+	Informační systém koncového příjemce

JVT	Jednotný vnítrní trh
LAU	Local administrative units Místní administrativní jednotky
LFM	Matrix of a logical framework Matice logického rámce
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MS 2014+	Monitorovací systém pro podávání žádostí o podporu v programovém období 2014-2020
MT	Maastricht Treaty Maastrichtská smlouva
NUTS	Nomenclature of territorial units for statistics Nomenklatura územních statistických jednotek
NRP ČR	Národní rozvojový plán ČR
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OP	Operační program
OPŽP	Operační program Životní prostředí
PCM	Project Cycle Management
PHARE	Poland and Hungary assistance for restructuring their economies
PM BoK	Project Management – Body of Knowledge
PMI	Project Management Institute
PMP	Project Management Professional
PRINCE2	Projects In Controlled Environments
ROP	Regionální operační program
RPS ČR	Rámec podpory společenství ČR
SAPARD	Special accession programme for agriculture and rural development Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova

SOZS	Strategické obecné zásady společenství
SPŘ	Společnost pro projektové řízení
ÚSES	Územní systém ekonomické stability
VÚSC	Vyšší územně samosprávné celky
ZCHÚ	Zvláště chráněné území

# Seznam tabulek a obrázků

## Seznam tabulek

**Tabulka 2.1** Členění administrativně správních jednotek v EU

**Tabulka 2.2** Hlavní události ve vývoji regionální politiky

**Tabulka 2.3** Tematické cíle programového období 2014-2020 podle Strategie Evropa 2020

**Tabulka 2.4** Kategorie regionů v programovém období 2014-2020

**Tabulka 2.5** Fondy regionální politiky EU

**Tabulka 2.6** Principy regionální politiky EU

**Tabulka 2.7** Klasifikace NUTS a LAU v ČR

**Tabulka 2.8** Operační programy ČR v programovém období 2004-2006

**Tabulka 2.9** Operační programy ČR v programovém období 2007-2013 pro cíle Konvergence,  
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce

**Tabulka 2.10** Tematické cíle v programovém období 2014-2020

**Tabulka 2.11** Operační programy ČR v programovém období 2014-2020 pro cíle Investice pro  
růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce

**Tabulka 2.12** Cíle regionální politiky ČR v programových obdobích od přístupu ČR do EU

**Tabulka 2.13** Evropské strukturální a investiční fondy v ČR pro období 2014-2020

**Tabulka 2.14** Priority a prioritní oblasti regionální politiky ČR v období 2014-2020

**Tabulka 3.1** Principy projektového řízení

**Tabulka 3.2** Základní činnosti projektového řízení dle PMI

**Tabulka 4.1** Seznam současně platných standardů ochrany a péče o přírodu a krajinu

**Tabulka 4.2** SWOT analýzy životního prostředí a infrastruktury v Třinci

**Tabulka 4.3** Projektový souhrn projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

**Tabulka 4.4** Analýza dotačních příležitostí – OP Životní prostředí

**Tabulka 4.5** Charakteristika prioritních os operačního programu Životní prostředí

**Tabulka 4.6** Výzva č. 115 z Operačního programu Životní prostředí

**Tabulka 4.7** Matice logického rámce projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

**Tabulka 4.8** Roční rozpočet projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

**Tabulka 4.9** Detailní rozpočet projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

**Tabulka 4.10** Přehled zdrojů financování projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města  
Třinec*

**Tabulka 4.11** Finanční plán projektu *Revitalizace zeleně u Olše na území města Třinec*

## **Seznam obrázků**

**Obrázek 2.1** Rozdělení regionů v EU v programovém období 2014-2020

**Obrázek 3.1** Tři základní charakteristiky projektového řízení

**Obrázek 3.2** Programový cyklus

**Obrázek 3.3** Projektový cyklus

**Obrázek 3.4** Kombinovaný projektový cyklus životního cyklu dotace

**Obrázek 3.5** Životní cyklus projektu

**Obrázek 3.6** Průběh čerpání nákladů v rámci průběhu životního cyklu projektu.

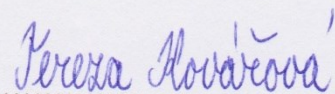
**Obrázek 3.7** Průběh nasazení lidských zdrojů v průběhu životního cyklu projektu.

## Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. května 2019

  
.....  
Tereza Kovářová

## **Seznam příloh**

**Příloha 1**      Přehled zemí EU-28 podle klasifikace NUTS a LAU

**Příloha 2**      Členění územně samosprávných jednotek NUTS pro Českou republiku



# Přílohy

## Příloha 1

**Tabulka 1 a:** Přehled zemí EU-28 podle klasifikace NUTS a LAU

<b>Země</b>	<b>NUTS 1</b>	<b>Počet</b>	<b>NUTS 2</b>	<b>Počet</b>	<b>NUTS 3</b>	<b>Počet</b>	<b>LAU</b>	<b>Počet</b>
<b>BE</b>	Gewesten / Régions	<b>3</b>	Provincies	<b>11</b>	Arrondissements	<b>44</b>	Gemeenten / Communes	<b>589</b>
<b>BG</b>	Зони (Zoni)	<b>2</b>	Райони (Rajoni)	<b>6</b>	Области (Oblasti)	<b>28</b>	Общини (Obshtini)	<b>265</b>
<b>CZ</b>	Území	<b>1</b>	Regiony soudržnosti	<b>8</b>	Kraje	<b>14</b>	Obce	<b>6 258</b>
<b>DK</b>	-	<b>1</b>	Regioner	<b>5</b>	Landsdele	<b>11</b>	Kommuner	<b>99</b>
<b>DE</b>	Länder	<b>16</b>	Regierungsbezirke	<b>38</b>	Kreise	<b>401</b>	Gemeinden	<b>11 130</b>
<b>EE</b>	-	<b>1</b>	-	<b>1</b>	Maakondade grupid	<b>5</b>	Linn, vald	<b>79</b>
<b>IE</b>	-	<b>1</b>	Regions	<b>3</b>	Regional Authority Regions	<b>8</b>	Electoral Districts	<b>3 441</b>
<b>EL</b>	Megales Geografikes Perioches - Great Geographical Areas)	<b>4</b>	Periferies-Regions	<b>13</b>	Omadες Periferiakon Enotiton - Groups of Regional Units	<b>52</b>	Dimotikes / Topikes Koinotites - Municipal / Local Communes	<b>6 133</b>
<b>ES</b>	Agrupación de comunidades autónomas	<b>7</b>	Comunidades y ciudades Autónomas	<b>19</b>	Provincias + islas + Ceuta, Melilla	<b>59</b>	Municipios	<b>8 124</b>
<b>FR</b>	Z .E .A .T + DOM	<b>14</b>	Régions + DOM	<b>27</b>	Départements + DOM	<b>101</b>	Communes	<b>35 358</b>
<b>HR</b>	-	<b>1</b>	Regija	<b>2</b>	Županija	<b>21</b>	Gradovi i općine	<b>556</b>
<b>IT</b>	Gruppi di regioni	<b>5</b>	Regioni	<b>21</b>	Provincia	<b>110</b>	Comuni	<b>7 960</b>
<b>CY</b>	-	<b>1</b>	-	<b>1</b>	-	<b>1</b>	Dimoi, koinotites	<b>615</b>
<b>LV</b>	-	<b>1</b>	-	<b>1</b>	Statistiskie reģioni	<b>6</b>	Republikas pilsētas, novadi	<b>119</b>
<b>LT</b>	-	<b>1</b>	Regionai	<b>2</b>	Apskritis	<b>10</b>	Savivaldybės	<b>60</b>
<b>LU</b>	-	<b>1</b>	-	<b>1</b>	-	<b>1</b>	Communes	<b>102</b>
<b>HU</b>	Statisztikai nagyrégiók	<b>3</b>	Tervezési-statisztikai régiók	<b>8</b>	Megye + Budapest	<b>20</b>	Települések	<b>3 155</b>
<b>MT</b>	-	<b>1</b>	-	<b>1</b>	Reġjuni	<b>2</b>	Lokaltajiet	<b>68</b>
<b>NL</b>	Landsdelen	<b>4</b>	Provincies	<b>12</b>	COROP regio's	<b>40</b>	Gemeenten	<b>380</b>

Poznámka: BE – Belgium – Belgie; BG – Bulgaria – Bulharsko; CZ – Czech Republic – Česká republika; DK – Denmark – Dánsko; DE – Deutschland – Německo; EE – Eesti – Estonsko; IE – Ireland – Irsko; EL – Ελλάδα – Řecko; ES – España – Španělsko; FR – France – Francie; HR – Hrvatska – Chorvatsko; IT – Italia – Itálie; CY – Cyprus – Kypř; LV – Latvija – Lotyšsko; LT – Lietuva – Litva; LU – Luxembourg – Lucembursko; HU – Hungary – Maďarsko; MT – Malta – Malta; NL – Nederland – Nizozemí.

Zdroj: Eurostat (2018); vlastní zpracování, 2019

**Tabulka 1 b:** Přehled zemí EU-28 podle klasifikace NUTS a LAU

<b>Země</b>	<b>NUTS 1</b>	<b>Počet</b>	<b>NUTS 2</b>	<b>Počet</b>	<b>NUTS 3</b>	<b>Počet</b>	<b>LAU</b>	<b>Počet</b>
<b>AT</b>	Gruppen von Bundesländern	<b>3</b>	Bundesländer	<b>9</b>	Gruppen von Gemeinden	<b>35</b>	Gemeinden	<b>2 098</b>
<b>PL</b>	Makroregiony	<b>7</b>	Regiony	<b>17</b>	Podregiony	<b>73</b>	Gminy	<b>2 478</b>
<b>PT</b>	Continente + Regiões Autónomas	<b>3</b>	Grupos de Entidades Intermunicipais + Regiões Autónomas	<b>7</b>	Entidades Intermunicipais (Comunidades Intermunicipais + Áreas Metropolitanas) + Regiões Autónomas	<b>25</b>	Freguesias	<b>3 400</b>
<b>RO</b>	Macroregioni	<b>4</b>	Regiuni	<b>8</b>	Judet + Bucuresti	<b>42</b>	Comuni + Municipiu + Orase	<b>3 181</b>
<b>SI</b>	-	<b>1</b>	Kohezijske regije	<b>2</b>	Statistične regije	<b>12</b>	Občine	<b>212</b>
<b>SK</b>	-	<b>1</b>	Oblasti	<b>4</b>	Kraje	<b>8</b>	Obce	<b>2 926</b>
<b>FI</b>	Manner-Suomi, Ahvenanmaa / Fasta Finland, Åland	<b>2</b>	Suuralueet / Storområden	<b>5</b>	Maakunnat / Landskap	<b>19</b>	Kunnat / Kommuner	<b>311</b>
<b>SE</b>	Grupper av riksområden	<b>3</b>	Riksområden	<b>8</b>	Län	<b>21</b>	Kommuner	<b>290</b>
<b>UK</b>	Government Office Regions; Country	<b>12</b>	Counties; Inner and Outer London; Groups of unitary authorities	<b>41</b>	Upper tier authorities or groups of lower tier authorities	<b>179</b>	Lower tier authorities (districts) or individual unitary authorities	<b>400</b>
<b>EU-28</b>		<b>104</b>		<b>281</b>		<b>1 348</b>		<b>99 787</b>

Poznámka: AT – Österreich – Rakousko; PL – Polska – Polsko; PT – Portugal – Portugalsko; RO – Romania – Rumunsko; SI – Slovenija – Slovinsko; SK – Slovensko – Slovensko; FI – Suomi/Finland – Finsko; SE – Sverige – Švédsko; UK – United Kingdom – Spojené království Velké Británie a Severního Irska; EU – European Union – Evropská unie.

Zdroj: Eurostat (2018); vlastní zpracování, 2019

## Příloha 2

**Tabulka 1:** Členění územně samosprávných jednotek NUTS pro Českou republiku

Code	NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3
<b>CZ0</b>	<b>Česká republika</b>		
<b>CZ01</b>		<b>Praha</b>	Hlavní město Praha
<b>CZ010</b>			
<b>CZ02</b>		<b>Střední Čechy</b>	Středočeský kraj
<b>CZ020</b>			
<b>CZ03</b>		<b>Jihozápad</b>	Jihočeský kraj Plzeňský kraj
<b>CZ031</b>			
<b>CZ032</b>			
<b>CZ04</b>		<b>Severozápad</b>	Karlovarský kraj Ústecký kraj
<b>CZ041</b>			
<b>CZ042</b>			
<b>CZ05</b>		<b>Severovýchod</b>	Liberecký kraj Královéhradecký kraj Pardubický kraj
<b>CZ051</b>			
<b>CZ052</b>			
<b>CZ053</b>			
<b>CZ06</b>		<b>Jihovýchod</b>	Kraj Vysočina Jihomoravský kraj
<b>CZ063</b>			
<b>CZ064</b>			
<b>CZ07</b>		<b>Střední Morava</b>	Olomoucký kraj Zlínský kraj
<b>CZ071</b>			
<b>CZ072</b>			
<b>CZ08</b>		<b>Moravskoslezsko</b>	Moravskoslezský kraj
<b>CZ080</b>			
<b>CZZ</b>	<b>Extra-regio NUTS 1</b>		
<b>CZZZ</b>		<b>Extra-regio NUTS 2</b>	
<b>CZZZZ</b>			Extra-regio NUTS 3

Zdroj: Eurostat, (2016); vlastní zpracování, 2019